IOB KÖNYVE.

Az Iob, példáia az haboruſágokban való békeſſéges türéſnec. Mert az Iſtennec engedelméből az Sátan az Iobnac minden ioſságában, marháiában, ſólgaiban, gyermekiben ſákmánt vét, teſtét undoc ſekélyecckel meg veri, feleſégét reáia támaztya hogy ötet czúfollya. Noha pedig mind ezekben az Iob békeſſéges: mind az által az teſtnec erötlenſégétől meg győzettetuén, átkozza ſuletéſenec és fogantatáſának napiát, és az ő iclen való allapatyát. Az ő baráti meſſiſe földről ő hozzá iönec, hogy vigaztallyác, de inkáb meg ſebeſſitic az ő lelkét. Mert az Iſtennec igaſságából, az embereknec romlott terméſetekből, és Iobnac panaſzolkodáſából ezt akartac állatni, hogy Iob gonoſz ember volt, emberec elött, és az Iſten elött kép mutató, és azért oſtoroztatot meg illyen igen. Kiknec Iob meg felel, és noha az Iſtennec igaſságát helyén hadgya, mint az által nem engedi azt meg, hogy ő gonoſz ember volt volna, de meg mutattya hogy az Iſten ez világon, az iókat oſtorozza mindeneknec felette. Ezec után Elihu egy mint béke ſeg ſzerző elő áll, és az Iſtennec igaſságáról, irgalmaſságáról, méltóſágáról ſokat ſoluán, az Iobot inti alázatoſságra. Vtólſor az Iſten végezi el közöttöc az vétekedéſt, bolott az Iobot inti halgatáſra, vallás tételre, Pœnitentiára. Az után Iobot helyére allattya, és ſockal inkáb meg áldgya, hogy nem az elött.

ELSŐ RESz.

Az Iſten engedelméből az Sátan Iobot igen meg oſtorozza, és minden iokáról és gyermekeiről meg fozzya. Mellyeket Iob békeſségeſen venuén és hálaadáſſal veſen Iſtentől. Hogy pedig ez hiſtoria lött dolog légyen, bizonittya az Iſten lelke Ezech: 14. Iacob: 5.

1 Az Iobnac hazája, élctének rendi, fiai, leáni, ioſzága, marhái. Az Vz földéről pedig külömb külömb értelemben vadnac az höſ ezec. Nemel-

1 VAla egj ember az Vz földében, a kinec neue vala Iob, és az az ember tökélletes vala, igaz, Iſten félő, és az gonoſinac gyülölöie.

2 Születtenec vala pedig ő néki hét fiai, és három leáni.

3 Az ő marhái pedig hét ezer iuh vala, három ezer teué, és öt ſáz iga barom, öt ſáz ſzamár: czaládgyais igen ſoc vala, és az az ember nagyob vala mind az nap keleten lakozó embereknél.

lyec Iámnec ánac, mondgyic Thren: 4. Nimellyec azt mögyic hogy Hamnac hoz nem mégſe volt ez föld.

b: Iob fiainac ſzokáſoc. és ő magokhoz Iobnac tiſztöſſé, c: Az az, meg hadgyá vala nékic, hogy az ételt el hagyván Iſteni ſzolgálatban foglalnák magokat. d: Innét megtetczic hogy az Moſes orſzága előtt volt az Iob, mert nem ſza bad vólt akkor egyébű áldozni hanē az Iſten ſátorinál, az után az Templomnál. e: Iſten fiainac nevezteteſec az Angyalok. Tudniillyen gondollyad hogy az Sátan az Iſtennél tereczene és az Angyalokhoz egyűt az Iſtennec vduart állana, hanem czakis az irás mödgya az feieſelmekről vött haſonlatoſság ſzerint, mellyel ezeket akarja czac ielenteni, hogy az ő tűg vigyáſa az mi veſzedelmünkre, hogy Iſten megedelmeſkedéſünket nem ártalt, és hogy Iſten éel az ördögöknec ſolgálatoſoczai az büntetésben.

4 El mennec vala pedig az ő fiai, és lakodalmat ſierezenec vala, kiki mind az ő házában az ő napián: b El küldnec vala pedig, és az ő három húgokat el hijác vala, hogy ő vęlec enneneс és innánac.

5 Mikoron pedig à lakodalomnac napiai el kerültenec vólna, küld valá ő hozzáioc az Iob, és meg ſienteli vala öket. c Es nagy reggel fel kel vala, és áldozic vala az ő fiainac ſiámoc ſierint: d Mert azt mondgya vala az Iob: neталám vétkeztenec az én fiam, és az Iſten ellen ſiivekben gonoſit gondoltanac; így czelekedic vala az Iob minden napon.

6 Egy neminęmő napon pedig, el iöuénec az Iſtennec fiai, hogy az WR előtt vduarnánac, és ezec között az Sátanis el iöue.

7 Es monda az WR az Sátannac: honnét iöſſ? Es feleluén az Sátan az WRnac, monda: az egéſz földet bę kerüluén el iárám, és onnét iöuec.

8 Monda az WR az Sátannac: Vődé eſiedben az én ſiolgámot az Iobot, hogy nintſen ő hozzá haſonló az földön, az ki ollyan tökélletes, igaz, Iſten félő ember vólna, és az gonoſinac vtálóia?

9 Feleluén pedig az WRnac az Sátan, monda: Auagy oknélkül félié az Iob az Iſtent?

10 Auagy nem te vöttedé környűl ötet, az ő házát, és valamié körös környül vagyon? az ő kézi munkáját meg áldottad, és az ő marháia neuekedett ez földön.

11 Moſtan annac okaért boczáſd reá az te kezedet f, és verd meg valamié néki vagyon, meglátod ha ſiemtől ſiembe meg nem átkoz tégedet.

f: Az ördög ellenſége az embernec. 1. Pet: 5. Epheſ: 6.

12 Monda azért az WR az Sátannac: Imé valamié néki vagyon, te kezedben adom, czac hogy ő magára az te kezedet ne vetſed. Es ki méne az Sátan az WRnac elöle.

13 Egy neminęmő napon pedig az ő fiai és az ő leáni, éſſnec vala és bort iſſnac vala, az ő elsö ſiülött bátyoknac házában.

14 g Es iöue köuet az Iobhoz és monda: az ökrökön ſiántunc vala, és az ſiamároc az ő rendelt helyén legeltetnec vala.

g: Iobnac minden io ſzágát az Sátan iſten engedetében vęſzi.

15 Az Sábęuſoc pedig reáioc rohanánac, és el haytác azokat, az ſiolgákat pedig fegyuerrel meg öléc, és czac én magam ſialadéc el, hogy tenéked hirt tennéc.

16 Męg mikor az ſiólláná, imé iöue máſis, az ki monda: az Iſtennec tüze eſéc le az ęgből, és meg égeté az iuhokat és az te ſiólgaidat, és meg emésité, és czac én magam ſialadéc el, hogy te néked hirt tegyec.

17 Męg ezis ſiól vala hogy el iöue más köuetis, az ki monda: az Chaldęuſoc három ſereggel ki ütének az teuékre, és el haytác azokat, az ſiólgákatis fegyuerrel

uerrel meg ölék, és ezac én magam ſialadéc el, hogy te néked hirt tennéc.

18 Meg ezis ſiól vala, iöue más, à ki monda: az te fiaid és az te leánid éſinec vala és bort iſinac vala, az ö elsö ſiülött báttyoknac házában.

19 És imé nagy ſiel támada az puſita felöl, és az háznac négy ſiegét meg rendité, és az te faidra reáioc ſiákaſitá az házat, és meg halánac, és ezac én magam ſialadéc el, hogy te néked hirt tennéc.

20 Ackoron fel kele az Iob, és meg ſiakaſita az ö köntöſét, és meg borotuála az ö feiét, és az földre le búrúluán meg haita magát.

21 Es monda: mezîtelen iöttem az én anyámnac méhéből, és mezîtelen terec oda, b az WR adta, és az WR vötte elis: Aldot légyen az WRnac neue.

22 Mind ezekbennis nem vétkezéc az Iob, és ſemmi bolondſágot Iſten ellen nem ſióla. i

b: Az földbe, tudni illic, az melyre búrúlt vala i: Iob emi ſoc nyomorúſágokban, és rættenetes kéſértetekben békeſſéges, mert az hiuekben á háboruſág békeſſéges türeſt ſzerez. Rom: 5.

II. Réſz.

Az Iſtennec engedelméből meg veri az Sátan az Iobnac teſtét vndoc fekélyeckel. Az ö feleſége neueri czufollyá ötet, és barati meg látogattyac,

1 EGy neminémö napon el iöuénec iſmét az Iſtennec fiai, hogy az WRnac vduarlanánac, el iöue az Sátanis ö közöttöc, hogy az WR elött állana.

2 Es monda az WR az Sátannac: honnét iösz? Felele az Sátan az WRnac, ſ. monda: az földet el kerülém, ſ. bę iárám, és onnét iöuec.

3 Es monda az WR az Sátannac: Eſtedbe vödé az én ſiolgámot az Iobot, hogy ninczen hozzá haſonlatos ez földön, tökélletes férfiu és igaz, Iſten félö, és az gonoſinac gyülölöie, mert męg az ö tökélletes vólrát meg tartotta, ióllehet te ingerlel engemet ö reá, hogy ötet meg rontanám oknélkül.

4 Felele iſmét az Sátan az WRnac, ſ. monda: az ember bört ád az börért, a és mindeneket valamié az embernec vagyon az ö életeiért adgya.

5 De boczáld reiá az te kezedet, és verd meg önnön magát, és az ö teſtét, és láſd meg haſiemtöl ſiembe meg nem átkoz téged

6 Monda az WR az Satannac: imé önnön magát te kezedbe adom, ezac hogy az ö életét meg tarczad.

7 El méne annac okaért az Sátan az WR elöl, és meg veré Iobot vndoc fekéllyel, tetetül fogua talpîglan.

8 Es vön egy czerepet, hogy ö magát azzal vakarná, és ö ül vala az hámú közepet.

9 Monda pedig ö néki az ö feleſége, męgis meg tartodé te az te tökélleteſiségedet? átkozd meg az Iſtent és haly meg. b

10 Kinec ö monda: úgy ſiolſz mint egy az bolondoc közzül az iót az Iſtentöl el vettüc? ſ. ez

a: Az az, Az ember minden oda ád az ö életeiért, ezac hogy azt tarthaſſa meg, az Iob eket még el ſzenuedi, ezac ſ'ete maradgyon meg. De ad kezembe ezac, &c.

b Iobot neueti az ö feleſége az kéſértetekben való békeſſéges türéſért, és tökélleteſségért.

nyomorúſágot nem ſienuedneké el? Mind ezekbennis pedig az Iob az ő aiakiual nem vétkezéc.

11 Touábba mikoron meg hallottác vólna az Iobnac három baráti mind ezt ez nyomorúſágot az ki ő rayta eſett vala, éggyenként az ő lakó helyekből el iöuénec, Theman nemzetéből való, c Eliphaz, és Suchites Bildad, és Naamanbéli Sophar, mert el végeſitec vala, hogy egyſier ſ-mind iönénec, hogy éggyüt vęle bánkodnánac és ötet vigaſitalnác.

c: Theman Eſaunac vnokáia volt, annac nemzetſégéből való volt ez Eliphaz. Gen: 36. Bildad pedig az Suah nemzetſégéből való volt, ki Abraham fia volt az Cheturatul. Gen: 25.

12 Kic fel emeluén táuól az ő ſiemeket, nem iſmeréc meg ötet, és az ő ſiauokat fel emeluén ſiránac, és kiki mind az ő ruháiát meg haſogatá, és port hint vala az ő maga feiére.

13 Es ülénec ő vęle hęt napon és hęt ettzakán à földön, és nem vala az ki néki czac éggyetis ſióllana, mert láttyác vala hogy az faydalom felötte igen meg neuekedetvólna rayta.

III. Réſz.

Az Iob meg győzettetuén az teſtnec gyarloſágától átkozzá fogantatáſának és ſületéſének napiát, és az ő ielen való nyomorúſágáról panaſolkodic, és alkolmatolságot ád azzal az ő baratinac az vetelkedésre.

1 EZERNEC vtánna meg nitá az Iob az ő ſáiát: Es meg átkozá az ő ſiületéſének napiát. a

a: Iobnac az ęgy nec gyarloſágával tá mádot panaſzolkodáſa és áthozoláſa.

2 Es fel kiálta az Iob ſ-monda:

3 El veſſien az nap az kin én ſiülettem, az éttzakais az mellyen azt mondottác, férfiu gyermec fogontattatott.

4 Az à nap légyen ſetétſég: Az Iſten onnétfellől azt meg ne látogaſsa, és az világoſságis azon à napon ne fénlyéc.

5 Az ſetétſég meg homályoſſcza, és à halálnac árnyéka, ő rayta az fölhő lakozzéc, az napnac az ő hęuſége háboricza meg azt az napot.

6 Azt az éttzakát homályoſság fogia bę, ne örüllyön az eſtendönec napiai között, ne ſámláltaſséc az hólnapokhoz.

7 Imé az az étzaka légyen magánac való, ne légyen öruendetes éneklés azon.

8 Atkozzác meg azt, az kic az napot átkozzác, és az kic kéſiec ſiratni ſiületéſec napiát. b

b: Nemelłec igy fordityác: Az kic kéſzſzec fel költeni az nagy tęt bałat, és magyaráxxac nemellyec az ſzelekről, nemellyec az halaſzokról.

9 Meg ſetétüllyenec az ő eſtneiénec czillagi, vária az világoſságot, és el ne iöijön, és ne láſſa az haynalnac fel iöuetelit.

10 Mert nem zárta bę az én anyámnac méhénec aytait, ſem pedig az én ſiemem elöl nem röjtette el az nyomorúſágot.

11 De mire nem hóltam meg az én anyámnac méhében, auagy miért hogy ki iöuén az én anyámnac méhéből, el nem veſztem?

12 Miért tartottac tęrdeken, és miért adtanac czéczet hogy ſiophatnám?

c: Iob dicziéri és bódogłac mondáya azoknac állapattyokat, kic ez világból ki múluán, minden nyomorúſágtól meg menekettenec.

13 Mert moſt az földben fekünném és nyugodnám, alunnám és nyugodalmam vólna nékem. d

14 Az

d: Mert noha az mi nézet az wy emberre, és az Iob lelkiéec meg ſmeteléſére vagy az vijonnan való ſiületéſre, az bálorúſágokban az hiuec békéſségeſec: De az mi nézet az ő Adamnac bennec való konáſzára, gyakorta zégolodnac.

14 Az királyokkal és à földnec tanáczoſiual, az kic az puſita heljeket magoknac fel eppitic vala.

15 Auagy az feiedelmeckel, kiknec aranyoc vala, és kic ezüſtuel házakot meg töltic vala.

16 Auagy miért nem löttem ollyan, mint az el röytet idötlen gyermec, és mint az kiſdedec, az kic világoſságot nem láttanac?

17 Ott az hiteſlenec meg ſünnec fenyegetéſtöl, és ott nyúgoſinac à kic munkánac miatta meg fáradtac.

18 Az foglyoc ott meg nyúgoſinac, és nem hallyác az ſarczoltatónac az ö ſiauát.

19 Mind kitſin ſ. mind nagy ott vagyon, az ſiólgais ſiabados ott az ö wrától.

d. Az az, Miért tartya az nyomoráltat ez világon.

20 De miért ád (az Iſten) az nyomorúltnac világoſságot, [d] és életet az keſeredet ſiiuöieknec. [e]

e: Panaſſolkodic az ö ielen való nyomorúſágos állapatyáról.

21 Kic az halált váriác, és nem iö el, és mellyet ſiorgalmatosban kereſnec, hogy ſem mint az el röytett kénczet.

22 Kic nagy örömmel öruendeznec mikoron koporſót találhatnac.

23 Auagy miért adta Iſten annac az férfiunac ez világot, az kinec élete el röytetett: Es kit az Iſten bę kerítet (nyomorúſággal?)

24 Az én ételemnec előtte fohazkodom, és az én ordítáſim mint az vizec vgyan ki omolnac.

25 Mert az melly félelemtöl féltem, az iöue reám, és az mitöl tartoc vala, az eſéc raytam.

26 Nintſen ſemmi czendeſségem, ſemmiképpen nem nyúghatom mert raytam az nyomorúſág. [f]

f: Némelyéc igy fordityác: Nem éltem teſti bátorſágban, nem volt nyugodalmas és ezendeſs reám következée es nyomorúſág.

IIII. Réſz.

Ez Capitulban az Eliphaz el kezdi az Iobbal való verekedéſét, minec vránna hallotra vólna az ö panaſolkodáſát. Három erőſségét ramagyr pedig Iobnac eleibe. Előſör hogy ennec előtte egyebeket erőſiteti az nyomorúſágban, méltó tehát hogy moſt arról az tö kélleteſségről meg emlekezzéc. Másodſor hogy Iſten az embert oknélkül nem nyomorgattya, hanem az bünért. Harmadſor hogy minteſen ſenki igaſsággal Iſtenhöz haſonlitandó, nem kell azért Iſten ellen zúgolodnunc mikor bünteti.

4. Eliphaſnac első argumentoma. Te Iob es előtt egyebeket vigaztaltal az nyomorúſágban. Azért moſtan magadatis vigaztalyad, es magadat vgy viſelyed hogy tökéletes ſéged belyén légyen.

1 ES feleluén à Theman nemzetſégéböl való Eliphaz, monda:

2 Vallyon ſ. nem bánodé hanéked ellenközö beſiédet ſiólunc? mind az által ki foghattya meg embernec ſiauát?

3 Imé ſokakat tanitottál, és az meg fáradott kezeket meg erösſitetted. [a]

4 Az nyomorúſág alatt el eſendöt, az te beſiédiddel fel emelted, és az reſiketö tęrdeket meg erösſitetted.

b: Másodic argumentum. Az Iſten igaſſága ez, hogy az igazac és ártatlanoc ne bünteteſſenec, hanem az gonoſzoc, az mint énis láttam hogy Iſten azokat bünteti. Miuel hogy azért Iſten tégedet meg oſtorozot, hé, ſegnélkül igen bünös vagy, de ez argumentummal inkáb meg febeſiti az Iobnac elméiét.

5 Moſtan pedig holott te reád iött à nyomorúſág, nehezen ſienuededé? ſ. hogy ſiintén te reád ſiállott, el röttentelé?

6 Auagy nintſené helyén az te Iſteni félelmed, reménſéged, váraſod, és az te útaidnac tökélleteſsége?

7 Emlekezzél meg kérlec kitſoda vólt olly, az ki ártatlan el veſiett vólna? és holott töröltetenec el az igazac? [b]

8 Söt inkáb én láttam, hogy az

kic hamiſságot ſiántottác, és gonoſſágot vetettec, e vgyan azont aratiac.

9 Mert az Iſtennec czac lehelléſe miatt el veſinec, és az Iſtennec czac ſiele miatt meg emésztetnec (az gonoſſoc.)

10 d Az ordító és kegyetlen oroſſlánnac, és az oroſſlán kölkeknec fogockal ſiaggattatnac el.

11 Az meg aggot oroſſlánnac, melly ha prędat nem kaphatna el veſine, és kegyetlen oroſſlánnac kölkinec fogockal ſiagattatnac el.

12 Annac felötte titkon én hozzám hozatott egy beſiéd, mellyből tanúltam valamit.

13 Az éijeli látáſoc miatt való gondolatim között, mikor az emberekre mélléges álom ſiokott ſiállani.

14 Nagy félelem és töttegés iöue reám, és az én czontaimat igen meg remité.

15 Miuel hogy az én ortzám előtt egy lélec méne el, melly az én teſtemnec minden ſiörit fel borzazta.

16 Melly meg álla, mellynec ábrazatyát nem iſmerhetém, noha az ő képe az én ſiemem előtt forogna: és illyen laſsú ſzót halléc.

17 f Vallyon ſ az halandó ember az Iſtennél igazb leheté? Vagyons az ő teremtöiénél tiſztáb leheté az ember?

18 Imé az ő ſiólgainakis nem adott változhatatlan erőſséget, és az ő Angyalibanis talált bünt.

19 Menſuel inkáb talál az földből czinált házakban lakozókban, kiknec az föld az ő fundamentomoc, és kic hamaráb el romlanac az molynál.

20 Kic naponként gyötrettetnec, és mikor ſenki ingyen ſem gondolná, el veſinec öröcké.

21 Auagy nem meg halnaké minec vtánna ezeknec méltoſágoc, f melly bennec vala, el vétetic? és az ő bölczeſégec által élhetneké?

V. Réſz.

Minec vtánna meg mutatta vólna Elíphaz az ő beſédében, hogy az ember Iſtennél nem harſolodhatic, miuel hogy ő igaz, de az emberec hamiſſac: Immár inti Iobot hogy ha lehet kereſſe n valakit, kinec ſarnya alatt maradhatna, és az kihöz folyamodhatnec Iſten ellen. Miuel hogy pedig az nem lehet, arra inti hogy az Iſten kegyelmeſségéhöz folyamodgyec. Végezetre inti az bűnnec el távoztatására, z hűrre, engedelemre, és ſép igeretecket tészen néki.

1 NO immár hidd elö ha vagyon valaki ki néked ſegitſéggel lehetne, az ſentec közzül pedig mellyikhöz folyamodol? g

2 Ha az bolondhoz folyamodol, , az WRnac haragia azt meg öli: és az ő búſúlása meg emészti az eſitelent.

3 En láttam hogy az bolond ember meg gyökerezött, ki nec ſiép hailéka nág hamar meg átkoztatott.

4 Az ő fiai meg nem maradhadtának, mert az kapuban megrontatnac, és nem lélien az ki őket ki ſiabadîtſa.

5 Kinec veteményét, az melyet nagy munkáual töuis között gyüytött,

---

e: Az az, Aſzki mint ezeiekedett, vgy vötte baſznát.

d: Nemellyec igy fordîtyác. Az oroſſlánnac ordîtáſa, és az oroſſlán kölkeknec fogoc meg ro no'nac, &c. Holott az oroſſlánokon és azoknac kölkeinek kegyetleneket, és azoknac magnoſhat érti, hogy tudnillic végezetre el veſſnec akar mely iöſzerencziéſre legyenec ideigc: Hatnadic erőſsége az Eliphaſnac. Az embernec igaſsága nem haſonlitandó az Iſtennec igaſságához, ſőt nem hogy az emberekben igaſság vólna, de az Angyalokban is találnac az Iſten bűnt: hogy ha azért az emberekben vagyon bűn, az kic azokközzül igen igazaknac látnakis: tehát az Iſten méltán és igazán bünteti minden embert. Nem kell azért gyűlnöl tob az Iſtennec ellen zúgolodnod, &c.

f: Az az, minec vtánna az lélec ki mégyen beſölöc, mert az lelket nem ezti ember méltoſságának mellyet ſohaſenki meg nem tartoztathat Iſten ellen ſemmi bűnſe géuel.

g: Eliphaznac beſzédenec ſummáia ez. Miuel hogy Iſten előtt bűnös vagy és méltán oſtoroz. Vagy az ſzentec ſegitſégéhöz folyamodol, vagy az gonoſs iſtentelen emberec ſegitſégéhöz, vagy az Iſtennec kegyelmeſségéhöz. De Iſten ellen áſzék höz nem folyamodhatol. Az iſtentelenec pedig el veſſnec az Iſten haragia miatt. Tehát egyéb nyoſſagod tinteſenhanē ez hogy az Iſtenhöz folyamodgyál.

gyűytőt, az ęhuel hólt éſſi meg, és az ő gazdagſágát az toluay emésſti meg.

6 Miuel hogy pedig nem az porból kőuetkezic az nyomorúſág, és az háborúſág nem az földből neuekedic.[b]

7 Hanem nyomorúſágra ſűlettetic az ember (az bűnért,) melly nagy sűrűſéggel az eleuen ſięnből az ſikrác fel mennec.

8 Annakokaért én az én erőſ Iſtenemhőz folyamnám, és az Iſtenre biznám minden dólgomat.

9 Az ki olly nagy dólgokat tſelekeſſic, melljeknec végére ſenki nem mehet, és czudálatoſokat, kiknec ſáma ninczen.

10 Ki eſſőt ád az földnec ſinére, és à mezőkre vizet ſiolgáltat.

11 Hogy az ſűkőlkődő alázatoſokat fel magaztallya, és az gyáſoló ſiegényec meg tartaſsanac.

12 Ki az álnokoknac gondolattyokat ſemmié téſſi, hogy ſemmit véghőz az ő kezeckel ne viheſſenec.

13 Ki meg fogia à bőlczeket az ő czalárdſágokban, hogy mind azoknac tanáczoc kic ő ellene tuſakodnac, haſiontalanoc legyenec.

14 Es nappalis az ſetétſégben iárianac, és dęlbeis tapogatua iárianac, mint egy étzakán.

15 Ki meg ſiabadit az iſtenteleneknec fegyuerektől és ſiidalmazáſoktól, és az ſiükőlkődőt az kegyetlen kezéből.

16 Ecképpen meg léſſen az ſiegénnec az ő reménſége, és az álnokoc az ő ſiáiokat bę fogiác.

17 Imé bezzeg bódog ember az, kit az Iſten meg dorgal; annac okaért az Mindenható Iſtennec bűntetéſét meg ne vtállyad.[c]

18 Mert ő az ki az betegſéggel meg látogat, és ő az ki bę kőtőzget, ő az ki meg ſebeſeit, és az kinec kezei meg gyogyitanac.

19 Az te ſoc nyomorúſágidból meg ſiabadit tégedet, deſſ meg az te ſiántalan háboruſágidbannis, nem illet az veſſedelem téged.

20 Az ęhſégnec ideiénnis megment téged az haláltól, és az hadbannis az fegyuerbe öltőzött kezektől.

21 Mikoron valaki nyeluéuel oſtoroz téged, meg menekedel; és nem félſi hogy az puſitaſág reád kőuetkezzéc.

22 Az puſititáſt és az ęhſéget neuered, és ez földnec fene állatitól ſemmit nem félſi.

23 Mert męg az mezőn való kőueckelis frigyed léſſen te néked, és az mezőn való fene állatokis békeſégeſec léſſinec te veled.

24 Es meg látod hogy békeſég léſſen az te haylékodban, és az te házad népét békeſégben látod, hogy ha nem vétkezel.

25 Touábba aztis meg látod, hogy az te magod meg ſiaporodic, és hogy te fiakat ſiaporitaſi, mint az földön való fű.

b: Az az, Miuel hogy az Iſten bűntet minket, és az mi földünkeris az bűnért, mert nem az földben vagyon az bűn: hanem az emberben: annac okaért én azt mondom hogy Iſtenhőz folyamodgyál. ki miuel hog nagy dólgokat czelekeſſic, tégedet meg ſzabadit hat.

c: Iób Eliphaz tobor, hogy az Iſtennec oſtorát meg ne vtállya és az ellen ne rúgoldozzon, és ſzep igeretekre teſſen iobnac.

26 Vénſégedben mégy bę az te koporſódban, mint az le aratot búza az czűrbe vitetic az ő ideie korán.

27 Imé azért ez az dolog, ezt mi meg kéſértettűc, és igy vagyon: Engedgy azért ennec, és tanúld meg ezt te magadért.

VI Réſz.

Iob meg felel az Eliphaznac, és meg mutattya hogy nem okné'kűl panaſolkodott, meg veri azért az ő barátinac beſédeket, és eſmét az ő elebbi panaſolkodáſára ter. Az ő ártatlanſágat allattya az Eliphaznac kárhozatáſa ellen: Vádollya az ő barátit hogy nem tudgyác vigazzalni, és keri őket hogy Iob móddal gondolkodgyanac az ő nyomorúſágirol, &c.

1 FELELE pedig ezekre Iob, ſ. monda:

2 Vayha ſiorgalmatoſon fontba vettetnéc az én boſionkodáſom, és az én nyomoruſágim egy aránt való mérteckel méretteténec meg. a

3 Mert moſt az tengernec főuéninél az én boſionkodáſom nehezeb, annac okaért nyellen el az én beſiédimet.

4 De az hatalmas Iſtennec ſúllyas nijlai vadnac én rajtam, mellyeknec mérge vgyan meg emésſi tette az én lelkemet, és az Iſteñec röttentéſi oſtromolnac engemet, vgy mint egy fel kéſiült haddal.

5 Vallyon ſ. az vad ſiamár az ió füuőn ordîté? auagy az ökör bőgé az ő abraka mellet? b

6 Vallyons valami izetlen étket éſiiké az ember, és vagyoné à tikmoñac valami ize ſó-nélkűl? c

7 Az én lelkem à ti beſiédtektől iſionyodic, és azoc az én étkemnec iztelenſégi.

8 O ha valaki azt miuelhetné, hogj az én kéréſem meg lenne, és hogy az Iſten az én kéuánſágomat meg adnáia. d

9 Es akarnáia az Iſten, hogy engemet meg rontaná, és az ő kariát ki terieſitené, hogy meg ölne engemet?

10 Mert męg vagyon valami vigaſitaláſom, (ióllehet az én faidalmim miatt izzadoc, miuel hogy az Iſten ſemit nem keduez) hogy tudni illic az ſient Iſtennec beſiédit el nem rőytettem e.

11 Es miczoda az én erőm, hogy illyen faydalomban meg maradnéc? auagy hól vagyon vége nyualyámnac, hogy az én éltemnec hoſſiabúláſát kéuánnám?

12 Vallyon ſ. az én erőſségem haſonlatoſé az kőnec az ő erőſségéhöz? auagy az én teſtem ollyané mint az atzél?

13 Nintſené valljon inkáb mentſégem énnékem? auagy az én tęhetſégem el költé én tőlem? f

14 Az ellen, az kinec az ő baráttyához való kegyelmeſsége el oluadt, és az hatalmas Iſtennec félelmétől el ſiakadott?

15 Az én barátim meg czaltanac engemet, mint az meg áradott patac, és mint az el muló pataknac aradáſa.

16 Mellyec tęlben az iégnec miatta iſionyuac, mellyekben az hó bę enyéſſic.

17 Mikoron pedig az emberec az melegſégnec miatta, vgyan el oluadnac, az patakoc el ſiáradnac, és mikoron meg melegeſinec mindenic az ő fenékéből hamar el ſiárad.

18 Ide

a: Mint ha azt mondaná: Cſudalkoznoc az én igazolodáſomō. De ha az én boſſzonkodáſimat, és ſoc nyomoruſáginat meg gondolnátoc, nem cſudalkoznátoc rayta.

b: Mintha azt mondaná; Miképpen az oktelan allat nem ordit, nem háborog, mikor kedue ſzerent meg vagyon eltelue: azonképpen én nem zúgolodnám ha az nagy nyomoruſág nem heſzeritené. Ne ezudalkozzatoc tehát én rayta.

c: Mintha azt mondaná: Mint bóg azt ember nem éſſic izetlen és ſómálkúl valót. Igy az ti beſſédeteket nem vehetem hi, mert izetlenec.

d: Az ő elébbi panaſzolaſára terven az halált keri.

e: Oka't mongya miért kiuánnya az halált. Mert ió lelki eſmeretem vagyon, más az hogy nem tſen annie rőn hogy ez nyomoruſagokat el ſzenuedhetſem.

f. Az az. Nem ſzóltam az Iſten beſzéli ellen káromláſt.

g: Az az, Iollehet te Eliphaz engemet ſelátta igen kárbozatan, mind az által vagyon néhem mentſégem, az én ió lelki eſmeretemnel lyet az én barátim ſzidalmaznac, de moſt látom hogy az én barátim ollyanoc mint az patahoc, mellyec nęha vizzel bővelkednec, de neha meg ſzáradnac. Igy az én barátimnál nincſen ſemmi vigaztalás

18 Ide touá folnac az ő ſokott útokról, és ſemmiué léuén el veſinec.

19 Melly dolgot látuán azoc az kic Thema tartományából mennec, és az Sababéli ſeregec, à kiknec nagy reménſégec vala èffèle patakhoz.

20 Meg ſégyenlic, hogy azokhoz biztanac vólna, mert vizért oda menuén meg pirúlánac.

21 Mert moſt, az minçmöc ti valátoc hozzám, nem azoc vadtoc, és látuán az én nyomorúſágomat féltec.

22 Nem de azért félteké, miuel hogy azt mondottam vólna, adgyatoc énnékem valamit? auagy az ti ioſiágtokból én erőttem aiándékozzatoc valakit?

23 Auagy hogy ſabaditſatoc, ki engemet az én ellenſégim kezéből? és à hatalmas kezéből vegyetec ki engemet?

b vádollya Iob az ő barátit, hogy oknélkül vakmerőképpen őtet gonoſz embernec mondgyác, és kéri őket hogy iob moddal gondolkodgyanac az ő állapatyáról.

24 b Taniczatoc meg engem, és veſitegſégben léſiec, és ha valamit Iſten ellen vétettem, adgyatoc énnékem meg értenem.

25 O bezzeg hathatóc az igaz beſiédec, de mit haſinál ez az ti mód nélkül való feddéſtec.

26 Nem de az én mondáſimat akariatoké kárhoztatni? és illyen nyomorúlt el vetett embernec beſiédét hántatni?

27 Mint ha egy árua ellen támadnátoc, mikoron árkot áſtoc én ellenem ti barátotoc ellen.

28 De moſtan legyetec hozzám czendeſségben, és tekinczétec reám, és meg itélhetitec hogy ha én hazudoc.

29 Kérlec azért tęrietéc az igaſságra, ne légyen hamiſság köztünc: Tęrietec meg iſmét azt mondom, és az én igaſságom maradgyon helyén.

30 Auagy az én nyeluemben hamiſság találtatiké? auagy az én ſáiám az én nyomorúſágimát nem beſiélhetié meg?

VII. Réſz

Panaſzolkodáſának igaſságát meg mutatya az embernec életének rőuid voltából, 1
és az ő ſok nyomorúſágiból. Az után azért 2
eſmét kéri az ő halálát, és panaſzolkodic arról hogy az Iſten nem tékén ſemmi lagyiráſt 3.
az ő nyomorúſágiban, holott az ember erőtelen az Iſtennec fúlnas kezének el hordozáſára. 4.

1 AVAGY nem el határoztatott ideie vagyoné az embernec ez földön, és mint az bęreſnec az ő napia, nem ollyané az embernec az ő ideie?

a: Azt mutattya meg hogy ő mélán panaſzolodot az ő beſzédében, mellyet Eliphaz meg akart hamiſſitani, két okat mondgya pedig itt az ő panaſzolkodáſának. Első, mert az embernec élete felőtte igen rőuid, melly az Iſtennec rendeléſe ellen meg nem hoſszabitathatic. Másodic, mert az ő élete felőtte igen nyomoruſágos.

2 Miképpen az fáradott ſiólga kéuánnya az árnyékot, és miképpen az bęrős vária az ő múnkáiának végét.

3 Azonképpen lőn az én dólgom, hogy élném az nyomorúſágos napokat; de męg az étzakákis bántáſimra rendeltettenec énnékem.

4 Mikoron le fekſiem azt mondom, vallyons mikor kelec fel, és mikor múlic el az étzaka: Vgy annîra terheltettem az én gondolatimmal mind virattaîg.

5 Az

5 Az én testem férgeckel, és az soc fekélyeknec meg száradott korpáiával mint egy porral vgyan fel ruházтatott, és az én bőröm meg hasadozott, és az fekélyec miá vgyan el oluadott.

6 Az én életemnec napiai, gyorsabbac vóltanac az Takácznac az ő karikáinál, és reménségem kiuál el múlánac.

7 ᵇ Emlekezzél meg WRam (holott az én életem ollyan mint egy szél, és az én szemem visiont ismét ez világi iót nem láthattya.

8 És senki az ő fényes szemével ez után engem nem láthat,) és az te szemeiddel tekincz reám, hogy többé ne éllyec.

9 Miképpen az fölyhő el múlic és el mégyen, így az ki az koporsóban el temettetic, nem iő többé fel (ez nyomorúságra.)

10 Sem pedig nem tér vissza az ő haylékába, és meg sem isméric őtet többé az ő baráti.

11 Az okáért én sem tiltom meg az én számnat, hanem szóloc az én lelkemnec faydalmában, és panasiolkodom az én szivemnec keserűségében.

12 ᶜ WRam minem ollyan engedetlen vagyoc mint az tenger? auagy mint az kegyetlen Cet halac, hogy én ellenem vgyan strázsat állasz?

13 Mikoron ezt mondom, az én nyoszolhám engem meg vigaszital, az én panaszolkodásomat az én ágyas házam meg könnyębiti.

14 Ackoron röttentesz meg engem, álmockal és látasockal háboritasz meg engem.

15 Vgy annîra hogy az én lelkem inkáb kéuánnya magának à keserö halált, hogy sem mint az én czontáimat. ᵈ

16 Mellyeket vtáloc, hogy hoszszú ideîg ne élhessec. Táuozzál el WRam én tölem, ᵉ mert az én életemnec napiai czac nyomorúságosoc.

17 ᶠ Vallyons miczoda az ember, hogy ötet illy nagynac böczülöd, és az te szíuedet ő reá veted?

18 Es hogy reggeli idökben meg látogatod, és minden szem pillantásban probálod.

19 Mîglen nem fordîtod el rólam haragos szemeidet? Nem táuozolé czac addîgis el tölem, mîglen az én nyálamat el nyelném? ᵍ

20 Vétkeztem: de mit czelekedhetném te veled ô emberek-nec örizöie? ʰ Miért tötél ki engemet mint egy tárgyot, annîra hogy életemis énnékem terhemre légyen?

21 Sőt inkáb miért nem kegyelmezsz meg az én vétkemnec? mire nem törlöd el az én álnokságomat? holott immár szintén az porban fekszem? ⁱ a. auagy miért hogy ió ideién engem meg nem kereséstél hogy most ne élnéc:

ᵇ Ter eſmét az ő panaſzolkodáſara és iſtentől az ő halálát kéri. Mint ha ezt mondaná: mivel hogy ez nyomorúſágokból itélem, hogy é ezemet el akarod végezni, azért kérlec végy ki ez világból.

ᶜ Panaſzolkodic arról, hogy holott nem vólt iſten ellen ollyan engedetlen mint az kegyetlen tenger és abban való nagy Cet hal, az iſten semmi lágitáſt nem tészen az ő nyomoruſágiban hanem szüntelen vigyáz az ő ostorozáſára.

ᵈ Az az, hogy nem mint életemet.

ᵉ Az az, Ne hoszszabbits életemet.

ᶠ Az az, ha egyhez vested az embert az nyomoruſágokkal mellyekkel gyakorta terheled, bizony nem oly erőss allat az ember, hogy azokat el szenuedhesse, mert so kal kisseb az nyomoruſágoknac ereiénél, az ő ereie.

ᵍ Az az, czac egy szem pillantáſigis nem akarsz én tölem el táuozni?

ʰ Az az: Nem fizethetec meg néked az én bünemért.

ⁱ Nemel: lyec igy fordityác. Mert ha az porba fekszem ha keresz sziu engemet nem találsz meg.

VIII. Rész.

Bildad megfeddi az Iobot hogy az Istennec igasságának elleneualó dolgot szóllana, és inti őtet hogy az Istenhöz térien, kinec nagy hép igyekezetes tétken mellyeket példáual, és hasonlatosságokkal meg erősíte.

1 A Chron felele az Sucz városbéli Bildad, s- monda:

2 Miglen szóllasz èffélèket? Nám ollyan az te szádnac beszéde mint az sebes szél?

3 Nem de inkáb az igaz itélletet az erös Isten el fordita-naé? auagy az Mindenható Isten valaki igasságat el fordi-tanaé? a

4 Ha az te fiaid ő ellene vétkeztenec, azért adta őket az ő istenteleuségeknec büntetése alá.

5 b De te ha szorgalmatosan az erös Istent meg keresnéd, és az Mindenható Istentöl boczánatot kérnél.

6 Czac tisita sziuő és igaz légy? bizonyára fel serkenne te érötted, és el végezné az te igasságodnac haylekát.

7 Es az te elöbbi állapatod igen vékony lenne, úgy meg neuekednéc az te vtólsó allapatod.

7 c Mert kérlec téged, tekincz az régi idöbéli emberekre, és késziczed te magadat az mi régi eleinktöl való kérdesikedésre.

9 (Mert mi czac tegnapiac vagyunc, és semmit nem késértettönc, mert az mi életünknec napiai mint az árnyéc.)

10 Vallyon nem tanitnaké meg azoc téged, auagy nem mondgyáké meg és szíuec szerint beszelliké meg te néked.

11 d Vallyon az káka fel neuekediké az nedues sár nélkül? auagy az sásis az víz nélkül?

12 Még mikoron zöldellic, ha fel nem szakasztyákis, minden fünec elötte meg szárad.

13 Ilyetenec mind azoknac az ő ösuéni, valakic az erös Istenröl el feledkeznec, mert az képmutatónac reménlége el vész.

14 Kit meg czal az ő remén-sége, és az ő bizodalma ollyan léssen, mint az póknac háza.

15 Melly póc mikoron az ő házára ereszkedic, az ő háza nem álhat meg, auagy mikoron reá ragaszkodic nem maradhat meg.

16 e Viszontag az Isten félö bódog az nap elött, és az ő kerténec (az mellyben plántáltatott) felötte neuekedic az ő ága.

17 Mellynec az ő gyökerei nagy sürön össue fonodnac, és az ő Wránac palotáiába bé néz.

18 Hogy ha pedig az ő Wra-el veszíti az ő helyéröl, úgy annira hogy az helyeis meg tagadgya az fat, mondúán: én nem láttalac téged.

19 Imé ez az ő életének öröme, mert más földben annál inkáb gyaporodic.

20 f Imé az hatalmas Isten az tökélletes embert nem vtállya meg, de az gonosznac nem ád elömenetelt.

21 Még

a: Az Istennec igasságát torgatya Bildad, kinec beszédenec értelme ez. Az Istenigaz és önála hamisság nincsen. Nem büntet tehá' senkit oknélkül. Annac okáért kerésségnélkül az te fiadat is ereszté, az ő bünéért verte meg.

b: Inti Bildad Iobot hogy Istenhöz folyamodgyec, és ötöle keresen kegyelmet, Nagy szép igyeretekezés tésszen Istennec, melyeket birom erősséggel confirmál meg.

c: Elsöerősség, az régi Szent atyáknac példáioc, kiknec az Isten kegyelmes Istenec vólt.

d: Másodic erősség, hasonlatosság. Mikeppen az káka nem neuekedhetic vizetelnül, úgy az embernec nem gyarapodhatnac Isten áldásanélkül, s mint az káka meg szárad vizenélkül, úgy az képmutatóc el vésznec Isten áldásanélkül.

e: Harmadic erősség hasonlatosság mingyárt fennac nem árt bé hitsze kaztyac es másona plántaltatyác mert annál inkáb gyarapodic. Igy az hiueknec nem árt ha az Isten öket meg foztuán az ő szolgáiról, gyermekeiről, feleségetöl, más állapatba rendelt öket.

f: Az az, Hite, végsi, úgy hogy az be vett ne láttassée meg si az felsö hatalmasságot iobra szabia az Budad.

21 Meg az Iſten bę tölti neuetſéggel az teſtáiádat, és az te aiakidat örüenderes vigaſsággal.

22 Az te reád töröc pedig az ſégyent úgy mint fel öltözic, és az iſtenteleneknec ſátoroc ſohul nem léſſen.

IX. Riſz.

Az Iob vallást tészen az Istennec igasságáról, bölczeségéről és hatalmasságarol, de azonkivűl az ő ellenségine az ő ellene valo vadolásokat helyén nem hadgya, sőt inkáb az ő igasságat állatuan azt mondgya, hogy nem kell az emberec felől ítélni az Istennec ielen való ítéletből. Vtolsoban az ő panaſolkodásara tęrvén az Istentől kell az ő nyomoruſságnac lagyitását.

1 Felelven pedig Iob, monda:

2 Igaz dolog, iól tudom hogy úgy vagyon, mert mi módon lehetne igaz az ember, há az erős Istenhöz haſonlitatnéc?

3 Ha az ember akar pörölni ő vęle, néki ezer közzűlis egy meg nem felelhet.

4 Mert az Iſten bölcz az ő ſiuében, és ereiében hatalmas: Auagy kitſoda az à ki ő ellene ſituét meg keméniti, és békeſségben marahatna.

5 Az melly Iſten helyéről el mozdîtya az hegyeket, úgy hogy az emberec czac eſtekbe ſe vegyéc, az ki öketis az ő haragiának ideién fel forgattya.

6 Es az ki az földet helyéből ki mozdîttya, úgy annira hogy az ő oſlopi meg rendűlyenec.

7 Az ki az napot ha meg tíltya, fel nem kél, és az czillagokat bę peczetli (fölyhöckel.)

8 Az ki czac önnön maga terieſitette ki az Egeket, és az tengernec hatalmát lába alatt tapodgya.

9 Az ki teremtette az Gönczöl ſzekeret, az kaſiahugiát és az fias tyúkot, és à Dęl felé való mi tőlünc el röytetet czillagokat.

10 Az ki nagy dolgokat czelekedic, és meg foghatatlanokat, és czudálatoſokat, és ſzámlálhatatlanokat.

11 Hogy ha el múlikis én mellettem, mind az által nem láthatom meg; ha által mégyen raytamis mind az által ellene nem veſſem.

12 Ha kezébe ragad, ki keſeriti arra hogy viſſgyon? és kitſoda mondhatty néki, mit czelekeſſel?

13 Hogy ha az Iſten meg nem tęrti az ő haragiát, az ő birodalma alatt az kevélyſégnec óltalmazói meg törettetnec.

14 Meniuel inkáb én mi módon felelhetnéc meg néki? és mitſoda válogatott beſzédeckel álhatnéc ſiembe vęle?

15 Kinec én meg nem felelhetnéc, ha ſiinten igaz vólnékis, hanem inkáb az én ítélő birámtól boczánatot kérec.

16 Ha ötet ingerlem, vallyon meg felelé énnékem? Nem hiheteem, hogy az én ſiómat meg hallgatnáia. b

17 Ki meg rontana engem forgó ſzęlnec háboruiáual, és az én ſebeimet minden ő kára nélkül meg ſokaſitaná.

18 Nem

a: Az az, Hatalmas ábölczeségnec, etc.

b: Az az, nem hihetem hogy az én ſirſzódelmemmel semmit gondolna. Vagy nem hihetem hogy gyógyulnék meg ha gatna.

18 Nem hagyna ezec lélekzetetis venném, hanem keserűséggel bé töltene engemet.

19 Hogy ha erőuel vele tusakodnám, imé ő igen erős, ha tőrucénnyel késéretem kitsoda léssen prokátorom?

20 Ha igaznac vallanám magamot lenni, az én szájám valtsa kárhoztatna; ha tökélletesnec, bűnőlsé tenne engemet (az én szájám.)

21 e Tökélletes vagyoc, nem vádol engemet az én lelkem: mind az által siuem szerint vtálnac engem.

22 Ez okaért azt mondom: az tökélletest sinte vgy az gonoszt meg emésiti (az Isten.)

23 Mert az ő ostoráual hamar megöli, az ártatlanoknac probálását neueti.

24 f Az föld pedig adattatic az hitetlen ember birodalmába, ki az ő biráinac orczáiokat el fedezi; ha Isten ezt nem czelekedi, kitsoda egyéb?

25 g Az én életemnec napiai pedig gyorsabbac lőnec a pallya futónál, hamar el futánac, és nez világi ióban nem lőn részec.

26 El múlánac mint az könnyen folyo haióc, auagy mint az ételre repülő keselyő.

27 Ha azt mondom, nó el feletkezem az én panaszolkodásimról, és el hagyom az én haragomat, és én magamat meg vidamitom.

28 Mindgyáráft rettegec az én soc faydalmimtól, mert meg ismérem hogy engemet ki nem tisztitasi ez nyomorúságból.

29 Sőt mint az istentelennec, dólgom vgy lésien: annac okaért miért tartanám reménységgel hijában magamat?

30 Ha én magamat hó vizzel meg mosomis, es siappanual meg tisztitomis az én kezeimet.

31 Vgyan az verembe tasitanál engemet, és az én ruhaimis vtálnac engem.

32 h Jóllehet az Isten nem ember mint én vagyoc, hogy néki meg felelhetnéc, és kerten perbe állanánc.

33 Es nintsen mi közöttünc igaz laró, az ki az ő kezét közbe vethesse mind kettőnc között.

34 Es az ki az ő vesiejét én tőlam el vehetné, és az ő röttentésér, hogy engemet meg nem háborithaná.

35 Mind az által sólloc, és az W'rtól nem félec, mert nem anira vádol engemet az én lelkem ilméreti.

X. Rész.

Ez egész Caputban az Iob panaszolkodic megis az nagy nyauályúsarol és nyomorúságairol, holott az ő ártatlanságanac vallásáris nem haggya el. Az vran keri Istent hogy az ő gyarlóságarol emlekezzéc meg, és őrec ne ostorozza vgy mint az ki vakmerőképpen vétkezic, holott esmec nyomorusagairol emlekezic, és az halal keuánnya. &c.

1 AZ én lelkem vtállya az én életemet, és az én panaszolkodásomat el hagyom: és az én lelkem keserűségében sóloc.

2 Azt mondom az Istennec:

a: Itt Iob meg feiel az Bildádnac, ki ſſy-en módón okoskodic vala Iob ellen. Ha igáz volnál, az Isten nem bántetne. De az Isten tegzed bűnöst, tehát bűnös vágy.

b: Ez ellen Iob azt mon gya. Nohát en o

c: mond az gonoſz, se ez világo ſzerint ſelet di: Az Bitaznac ortzáioc mondatnac be fedezterni mi hoz Iſtennek ſzemey ki ogarioc es nem akariác latni ſem az tú vagy igaſ ſagot ſem az gonoſz vagy az hami, ſágot.

d: Az elébbi panaſzolkodáſára teer az Iob

e: Ez véllo négy verſet, mind egybe foglálá tólhet én az Iſtennel nem perelhetec mind az által ſzóloc néki.

f: Ne-ſſvec így fordittyác az meg élee ſzóloc.

Ne kárhoztas engem, sőt add tudtomra nékem miért perlesz én velem.

b Az ez. miért oltalmazol engem.

3 Auagy iónac tetzziké néked, hogy meg nyomorítasz? hogy à te kezed munkáját illyen képpen meg vtálod? és hogy az gonosoknac tanáczokat ízesíthagjod

4 Minem testi szemeid vadnac? minem úgy itélsz mint az ember?

5 Auagy hasonlatosoké à te napid az emberekéhöz: auagy az te esztendőid hasonlatosoké az emberekéhöz? c

c Az ez. Minem mastan azod és tudod az en miuoltomat, hogy ez nyomorúság altal megis tarthatsz engemet.

6 Hogy az én álnokságomról tudakoznál, és az én bűnöm felől ertekeznél?

7 Iól tudod te magad, hogy én nem vagyoc gonosz ember, meg is mind az által ninczen à mi az te kezedből ki szabadithatna. d

d Az az. Noha ártatlan vagyoc, mind az által az en ártatlansagomat altal nem latod hatalmasoc meg.

8 Az te kezeid keserűséggel illetnec engemet, mellyec engemet teremtettenec; mind az által megis környülötte vadnac azoc, à mellyeckel el akarsz veszteni.

9 Emlekezzél meg kérlec, hogy mint egy sárt úgy czináltál engemet, ismét porrá tennéle engemet?

e Az ember ne sokaságával vélekedgyél, mellyet ád, az ő annyának méhében az sok napi alatban olyan mint a tej az vaj, és az ijesztő hatalmat ezeknek alatta megis ellenségeskedel.

10 Auagy nem úgy öntéle engem mint az teiet? és meg óltál mint az saitot? e

11 Bőrrel és hússal környül vertél engem, czontockal és inackal be fedeztel.

12 Eelettel és irgalmassággal meg aiándékoztál engemet, és az te meg látogatásod tartá meg az én lelkemet.

13 Es noha ezeket az te szivedben el rőytetted, mind az által tudom hogy mind ezekről meg emlekezel?

14 Nem de mihelt gyarlosságból vétkezem eltedben tartodé? f és az én álnokságimtól nem tisztitasz meg engemet?

f Az az. Nem vagy verkezem mint az gonoszoc: azért nem hogy megrontanád, de inkab meg kellene tisztitanod.

15 Ha istentelen vagyoc, jay énnekem; ha igaz vagyokis, az nyomorúságban feiemet fel nem emelhetem: elégedgyél meg azért az én gyalázatommal, és tekincz az én nyomorúságomra.

16 Mert neuekedic az, és mint à kegyetlen oroszlán úgy kergetsz engemet, és ismét czuda faidalmokat bocsátasz én reám.

17 Meg vijtod az te haragodnac bizonyságit én raytam, megörvendtetted à te bosszú állásodat én ellenem, mellyec mint egy külömb külömb seregec engemet ostromlanac.

18 De miért hoztál ki engemet anyámnac méhéből? ô vayha meg hóltam vólna, és szemet engemet nem látot vólna.

19 Es vólnéc mint ha soha nem szöttem vólna, hogy az én anyám nac méhéből mindgyárt à koporsóba vitettem vólna.

20 Vallyons nem szünik é meg az Wr egy keuesse az én életemnec napia-ban? S-nem vessíé el rólam azként, hogy egy keuessé meg nyugodnám?

21 Minec elötte oda mennéc, honnét meg nem iönéc, az setét földbe tudni illic, és halál árnyékánac helyére.

22 Az setét földbe, melly ollyan mint

mint az ſetét homály, és az halálnac árnyéka, és à melyben viſſontagſággal való világoſſág ninczen, és akar melly világos légyenis vgyan haſonlatos az homályhoz.

XI. Réſz.

Ez Cáputban az Iſtennec maſtoſágát, és az ő bölcſeſégét hozza elő az Zophar, és azzal hamiſſitya meg az Iob beſzédit, mellyekben igaznac mondotta vala magát. Megtanittya pedig őtet hogy nyomorúſágabol valo meg ſabadulaſnac nem módgya ninſſen hanem az iſtenben való bizodalom, és az megtéres, mélyre az lehet ſzáll, és neki ſép igéreteket tészen.

1 Felele Iobnac az Naamatbéli Zophar, ſ. monda:

2 Auagy nem kellé meg felelnünc az te ſoc beſzédidre? auagy az czaczagó ember leheté igaz?

3 Az te hazugſágod miatt az emberéknec kellé halgatnioc? és nem kellé ſégyennel illetni téged, ki egyebet czúfolſi?

4 Mert azt mondád, tiſita vgy mond az én életem, és tiſita vagyoc az te ſiemeid előtt.

5 De vayha az Iſten ſióllana, és meg nitná aiakit te ellened.

6 Hogy meg ielentené néked az ő el rőytett titkos bölczeſége által, hogy az te hamiſſágodnac kętſier nagyob bűntetéſét érdemlened, (melly dolgot végy eſzedbe,) ha az Iſten meg akarna bűntetni, hogy nem mint ez ielen való bűntetéſed.

7 Vallyons az Iſtennec bölczeſégénec mélyſégét meg találhatodé? auagy az Mindenható Iſtennec bölczeſégénec mindeneſtől fogua végére mehetſié?

8 Melly magaſſab az magas égeknél, ſ. mit czelekedhetel tehát? méllyeb minden mélyſegnél, ſ. miképpen mehetz végére?

9 Hoſſiſſab annac mérteke az földnél, és ſzélesb az tengernél.

10 Ha ki akar vágni, vagy bęrekeſiteni, vagy egybe gyűyteni, kiczoda álhat néki ellene?

11 Holott ő iól iſméri az czalárd embereket, és jól láttya az álnokſágot; hogy lehetne azért hogy ezt eſzébe nem venné? a

12 Hogy à bolond légyen értelmes ember, az embert mondom mely tudatlanſágban ſziülettetic, mint az vad ſzamárnac az ő fia?

13 b Hogy ha te az te ſziuedet hozzá kéllitted, és az te kezeidet ő hozzá ki terieſited.

14 Miért hogy álnokſág vagyon az te kezedben, meſſſe tánoztaſd el, és ne hadgyad az te haylékodban lakozzéc.

15 Ackoron mikoron à bűnből fel emelended az te ortzádat, kętſég nélkül erős léſſi es nem félſi.

16 Mert az te háborúſágidről el feletkezel, és mint az meg nem tęrendő el folt vizekről vgy emlekezzel meg.

17 Es az Dęl ſzinnél fényesb idődd támad, az nyomorúſágból ki repülſi, és az reggeli világoſſághoz haſonlatos léſſi.

18 Bizzál azért mîglen az reménſég tart: hogy ha az te életedet meg viſgalandod, ſ bátorſágban nyughatol.

19 Es mikoron nyúgſiol, ſenki meg nem rőttent téged, sőt ſokan teneked könyörögnec.

a: Az az, meg nem hőnteténe, vegetiis pedig vagy bűnét az büntetéſnec meg mongya az kővetkezendő versben.

b in: Sophar Iobot az Penitentiara és az könyörgéſre, kinec ſzep igereteket tészen.

c: Az az, Ha meg iſmerném bűneidet, ki térſz azokból.

20 Az gonoſioknac pedig az ő keuély tekintetec el fogy, mikoron az meg ſiabaduláſnac vta el véetic tőlők, és az ő reménſégec az ő halálockal eggyűt el veſi.

XII Réſz.

Ez Caputban az Iob elsőbör az ő barátit meg neueti és czufollya, kic azt alittyac vala hogy czac ők legyenec bőlcſec és Iob bolond légyen, ez ellen azt mondgya hogy nekiek is vagyon bőlcſeſége. Az után az ő elsőbbi mondáſat erősíti Iob, hogy az hiuec nyomorusagok ez világon, az iſtenſelenec pedig ſerencſéſec, mellyet meg bizonit hogy Iſtentől vagyon az teremtet állatoknac bizonſagokkal, végezetre az ő barátit meg piroguatuan, az Iſtennec gubernaláſát az ő hatalmas czelekedetiből bizonittya, &c.

1 FElele erre az Iob, ſ. monda:
2 Vgyanis czac ti vattoc emberec, [a] és ti veletec hal meg az bőlczeſég.
3 Ennékemis vagyon ollyan eſſem mint ti néktec, ſ. nem alább való vagyoc nálatoknál, és ki nem tudná ezeket mellyeket ti mondotoc?
4 Ollyan vagyoc mint az ki bárátyának czufia, [b] az ki mikoron az Iſtenhőz kiált meg halgattatic, czúfság az igaz tőkélletes ember.
5 Ollyan mint az el alutt és meg vertetett ſiőuednec a békeſégben élő embernec gondolattya ſierint: az a kinec lábai meg tantorodtanac. [c]
6 És a koborlóknac az ő haylékoc czendeſiec, és bátorſágos azoknac házoc, kic az hatalmas Iſten haragiát ingerlic, kickel az Iſten miueli ezt, hogy az mit kéuánnac meg légyen.
7 Mert kérlec, kérd meg a barmokat, [d] és téged azoc közzül mindenic megtanit, auagy kérd meg az ęgi madaraktól, és megmondgyác.
8 Auagy beſiélly az főlddel, és megtanit tégedet, de megá tengernec halaijs megbeſiéllic tenéked.
9 Mind ezec közzül vallyons mellyic nem tudgya, hogy az WRnac kezé czelekedi ezt? [e]
10 Kinec hatalmában vagyon minden élő állatnac élete, és minden embernec az ő okos lelke.
11 [f] Nem de az fül probállyáé meg a ſót? miképpen az embernec inye kéſtolya meg az ételt.
12 Az vén emberekben vagyoné az bőlczeſég? és az ęrtelem az napoknac hoſſú voltábanné: [g]
13 Az WRnál vagyon a bőlczeſég és az hatalom, ővé az tőkéletes tanácz és ęrtelem.
14 [h] Imé az mit akar úgy megrontya, hogy ſenki fel nem épitheti: óltalma alá zária az embert, és ſenki oñét ki nem veheti.
15 Imé úgy annira megfogia az vizeket, hogy el ſiáradnac, auagy úgy ki boczátiya, hogy ezföldet el burittyác.
16 Ő nála vagyon az erőſség, és mindennec valóſága, ővé az eltevelyedett, és az ki az teuélgeſ be viſen.
17 Az ki azt czelekedi, hogy az tanácz adóc meg bolondúllyanac: és a birákat meg bolondittja
18 Ki az királyoknac őuöket el óldgya, és iſmét az ő derekokra királi őuet kőt.
19 Az ki azt czelekeſſi, hogy az fő embe-

a. Az az, Ti azt állityátoc, hogy ti vattoc czac emberec és bőlczec.
b. Az az, Ennek ſſa vagyoc annac a kit Iſten ez világon megáldott hogy eletében bolog legyen, kinec nem kellene az ő ſzegény barattyával gonoſſul ſzolni, kiuáltképpen arról az kit igaz és ſémhér tőkélletes.
c. Az az, Az ki megnyomorodott mint én d. Azt akarja mondani, hogy az oktalan állatoknák bizonſágot teſſnec arrol, hogy Iſten gubernallya es vigáſágot, ő ád mindenecknec mindent, és az ő akarattya ſzerint leſſnec mindenec.
e. Tudni Iſtic az bineknec nyomorúſágokat, es az hutleneknek ő alapottyokat.
f. Az ez, Arra való vonna az embernec ſüle hogy hallana: ſzemerem azert nekiec, hogy ennyi ideig az oktalan néma allatoknac tanitásokbol nem tanúltam meg az Iſten gubernaláſának rendit.
g. Az az, Noha vén emberec vattoc, de moſtan látom hogy nem az ſtakal tészi az bőlczeſséget, hanem az Iſtennél vagyon ezec.
h. Az Iſtennec gubernaláſát meg mutattya az ő czelekedetiben.

ſő embereknec bolondſágra iuſſon dólgoc, és az hatalmaſokat el veſiti.

20 Az ki az ékeſen ſiólotól el veſi az beſzédet, és az vénektől az ió tanáczot.

21 Az ki vtálatoſſágba hozza à ſzabadoſokat, és el veſ ti az hatalmaſokat.

22 Az ki à ſetétſégből ki ielenti az mely ſ ges titkos dó gokat, és meg világoſitya az nagy homályos dolgokat.

23 Az ki meg ſzaporitya az népeket, és iſmét el veſiti őket, és ki el terteſ ti, és el viſi azokat (az ő helyekre.)

24 Az ki az népnec feiedelmének eſiét el véſſi, és czelekedi hogy budoſſanac kietlen puſztában.

25 Az ki azt czelekeſſi hogy az feiedelmec teuélegienec mint az réſieg, és tapogaſſanac az ſetétben világoſſág nélkül.

XII. Réſz.

Ez Cápurban az Iob feddi az ő barátit hogy holót az Iſten képer vőttec fel, hamiſſagot ſolanac az Iſten képében, és tudatlan hituan gyogyitóc, kic Iſtenen nagy boſſuſſagot teſſnec, és tnti őket hogy igaſſagot ſollyanac, fenyegétis őket Iſten büntetéſével. Az vtan elmet az ő dolgarol ſót, es panaſzolkodic nyomoruſág nac nagyſágaról, és kéri Iſtent hogy ő vele erőtelen gyarlo emberrel kegyelmelen czelekedgyec, &c.

1 IMe mind ezeket a látta az én ſzemem, ſ hallotta az én fülem és meg értette.

2 Bizonyára azt à mit ti tudtoc, énis tudom, és nem vagyoc tudatlanb nálatoknál.

3 Minden kętſ ség nélkül én az Mindenható Iſtenért ſzoloc, és vetekedni őrömeſt akaroc ő érőtte. b

4 Mert bizonyára ti hazuſſágnac meſteri vadtoc, és mindnyáján ſemmire kellő oruoſoc.

5 O vayha valaki azt czelekedné, hogy halgatnátoc; mert az vólna az ti bölczeſ ségtec.

6 Hallyatoc meg azért immár az én vetekedéſemet, és az én aiak mnac perléſét vegyétec eſietekbe.

7 Nem de az Iſten képében kellé hamiſſágot nékec ſzóllanotoc? c auagy az ő képében kellé czalárd ſágot mondanotoc?

c: Azt mondgya hamuſſágnac ez mit oda fel mondanac Iob felől. hog ő gonoſz ember vólna és azért verte vólna meg Iſten.

8 Auagy az ő ſzemélyéuel gonoſiúl kellé élnetec? mikoron az hatalmas Iſten képében velem tuſakodtoc?

9 Vallyon ió dolog léſ ené, ha ő minden dolgotokat meg hánnya veti, és hog hizelkedéſteckel meg czufollyátoc mint az embert?

10 Minden kętſ ség nélkül meg bűntet titeket; hogy ha titkon léſitekis ſzemély válogatoc. d

d: Az az. Hi az Iſten képeuen ſzolnac mást gondot oc és mas ſzóltoc.

11 Auagy az ő diczőſéges méltóſága nem rőttenté meg titeket? auagy az ő büntetéſ ének félelme nem ſ állé érőttem reátoc?

12 Az ti emlekezettec haſonlatoſoc léſinec az pernyéhöz, és az melljec ti elöttetec böczületeſſec az ſárhoz (léſinec haſonlóc.)

13 Halgatuán állyatoc el rólam, hadd ſzollyac én, ſ ám bátor akar mi eſéc raytam.

14 Miért ſzaggatnám fogaimual az én teſtemet? e és az én lelkemet miért ſzoritanám markomba?

e: Az az. Nem ally bolond vagyok mint ti altetyátoc. hogy ſem teſtemnec ſem e hemnec veſzedelmével nem gondolnoc.

15 Ha meg ölne engemet, az.

a: Az melyekec mondoc az Iſtennec hatalmaſſagaſ ſ ól.

b: Az az. Ti azt mondgyatoc hogy en Iſten ellen ſzoloc, és őtet azért óltalmazzatoc az én beſzédem ellen. De én azt mondom, hogy ti általmartatoc ő ellene. En azert őket ti ellene ec álltalmazom.

vtán nem reménlenéc semmit ő tőle; mind az által ő előtte az én vtaimot igazán hordozom.f

f Az az, Értetlenül cselekszem é ni, az ő orczája nélkül.

16 Mert ő is énékem segitségem lésien, iólleher az ő siine eleiben az kép mutató nem mehet.

17 Hallyátoc meg fegyelmetesen az én beſiédemet, és à ti fülei-tekbe végjétec bę à mit mondoc.

18 Mert ha az én dolgomat igazán meg mondandom, iól tudom hogy igaznac találtatom.

19 Kitſoda az ember ki én velę perelhetné? g hogy ha moſt ez feløl nem siólhatnéc meg halnéc.

g: Tudni illic ha Iſten előtt igaznac itéltetem ki? egyoda vádóltatna, és karboztatna engemet. Rom. 8.

20 Czac hogy WRam ez kęt dolgot ne czelekedd velem, az te siined elől el nem rőytezem.

21 Tudnia illic hogy az te súllyas kezedet tagiczad rólam, és à te rőttentéſed el ne rőttentſen engemet.

22 Az után siólicz az itéletre, hogy én tenéked meg felellyec, auagy én siólitlac, hogy énnékem meg félelly.

23 Meni álnokſágim és vétkeim legjenec éńékem add tudtomra, és az en hitetlenſégemet és tzégeres bűneimet ielents meg nékem.

24 Az mellyekért à te ortzádat én előttem el rőyted, és vgy ſanyargatſi mint ellenſégedet.

25 Vallyons nem lengedező falevelet győtreſié? auagy nem de à meg ſáratt pozdoriát üldözödé?

26 Hogy én ellenem enni ſoc nyomorúſágot rendeltél, és azt czelekeded, hogi gyermekſégemtől fogua való vétkeimnec bűntetéſit örökſégül biriam.

27 Es hogy béklyóba vetuén az én lábamat, az én vtaimra vigyázſi, melly béklyo az én lábaimnac gyökerébe bę váſott.

28 Holott én mint egj el roshatt, állat meg eméſztetem, és mint à ruha mellyet à molly meg éſen.

XIIII. Réſz.

Ez Caputban bővebben panaſolkodic Iob mind az embereknec közönieges nyomorúſágokrol, mind az ő maga nyomorúſágarol, es kéri Iſtent hogy ezt ekedgyes kegyelmeſen ő vyle és ne itéllye őtet az ő bűnei ſerint, miuel hogy haragját el nem hordozhatya ha az ő érdeme ſerint fizet nekí &c.

1 AZ aſſioni állattól ſülettetett ember rőuid életű, és bővölködő háboruſágockal.

2 Auagy miképpen az virág mihelt ki nilatkozic, ki ſiakaſztatic, és el múlic mint az árnyéc, és nem állandó.

3 Mind az által megis ez illyen ember ellen meg nitod az te ſzemeidet, és tennen magaddal törvényhe állatſi engemet, a

a Az az. felette igen romlott termeſzetű ember vagyoc meg is nem könyorülſz rayta tam hanem az te nagy haragodot el iernem ki mutodrad.

4 Vallyons pedig kitſoda tehet tiſztát, az tiſztátalanból? ſenki azt nem czelekedheti.

5 b Mivel hogy pedig az embernec napiai rőuidec, és az ő hónapinac ſzáma te nálad tudua vagyon, határt vetettél néki, az mellyet által nem hág.

b Könyörög hogy az Iſtennec, hogy meg tekintven az ő gyarloſágát, kegyelmeſen czelekedgyéc ő vele.

6 Annac okaért fordúlly el WRam az embertől, és ſzünnyéc meg à nyomorúlág, miglen az ő napiát mint amaz bęres el tölti.

7 Mert vagyon az fa feløl valami reménſég, hogha le vágattatikis eſmét meg vijúl, és az ő czemetei meg nem ſzünnec:

8 Męg

8 Még mikorõ igen meg aggandis, az földben az õ gyökere, úgy annira hogy fiintén meg halnais.

9 Még s az viznec neduességétöl meg virágzic, és ki ágazic mint az plánta.

10 De az ember az erõtlenség miatt meg romoluán meg hal, és mikoron ki múlic, hól vagyon?

11 Miképpen mikor az víz ki mégyen az tóból, meg fiárad, mint az meg fiáradott folyó víz.

12 Ecképpen mikor az ember meg hal, nem támad fel e míglen wy Egec nem léfznec, f nem köl tetnec fel az emberec, fem pedig az õ álmokból fel nem ebrednec.

13 Vay ha engemet az koporfóban el röytenél, és el fedeznél engem addig, míg az te haragod el múlnéc, és énnékem vetnél határt, mellyben meg emlekeznél én rólam.

14 Mert minec vráña az ember meg hal, auag fel támadé? Ha fel támadna, az én rendelteted idõmnec minden napiaiban az meg vijúláft reménleném, míglen el kõuetkeznéc az én el változásõ?

15 Ha engem f óllitanál, énis felelnée néked, auagy el akarodé veſiteni az te kezed múnkáiát?

16 Hogy ha moſt az én lépeſimet meg fiámlálod, és az én bũneimért hatel veſiteſi.

17 Es úgy mint egy czomóba az én vétkeimet bẽ peczetelnéd az én álnokſágomhoz adod.

18 Bizonyára az hegyec illyen tereh alattle fiakadnánac, és à kõ fiikiákis az õ helyekröl el mozdúlnánac.

19 Az vízec à kõnéket el koptattyác, és azoknac ki aradáſáual el veſited az földnec gjömölczét, fiinte úgy az embernekis az õ remérſégét el veſited.

20 El hatalmazol az embereken mind örökké, anniéra hogy még hallyõ, és meg változtatnán az õ fiinét, è földröl ki botſátod õtet.

21 Ha meg bódogúlnakis az õ fiai, nem tudgya: ha meg fiegényõlnec azt ſem veſii eſiébe.

22 Hogy ha pedig ęl, teſtében gyötrelmet ſienued, az õ fiiuebennis mindenkor bánat és keſerũſég vagyon.

XV. Réſz.

Az Eliphaz az Iobot bolondſagban és Iſten ellen valo vakmerõſegben vadolya, és az fe-ſteneſegaſsagual egybe vetuén az Iob hamiſságit, õtet az õ bũneinec emlekezetire inti. Az vtan eſmet elõ hõzza az õ elobbi erõſſegét, hogy az iſtentelenec ez világon akar mint fenyenec ideig, de végezetre el vẽſznec, me y erõſſéggel az Iobot akarta iſtentelenſegben vádolni, de oknelkül.

1 Eleluén pedig az Theman nemzetébõl való Eliphaz, ſ monda:

2 Vallyons az bõlcz ember fiólane valami hijába való tudomáñt? és valami fiellel tõltenéié az õ haſát?

3 Vetekeduén olly fióual az ki nem haſznál, és olly beſzédeckel, mellyeben ſemmi haſon nincz.

4 Bizonjára te az Iſteni félelmet ſemmié akarod tenni, és az erõs Iſtenuel való beſzélléſt ẽ akarod.

5 Mert imé az te álnokſágodat az te ſzáiad valláſa megmutattja: holott az iſtenteleneknec nyelnét váloſitottad tennen magadnac.

6 Téged az te ſzáiad kárhoztat,

a: Tudni illik ez életre. De az más ember erõl jszép beſzéd conſágot teſzen, mikor azt mongya: miglen vgy mond úgy Egec jelſznec.

d: Az az, Ha fel támadna az ember ez világra, az halal vtan, az vtolſo fel támadás, elõtt, tehat remenlenem tsõ állapatomat.

e: Az az, ha nem ezzel ellenkezõ dolgot fontha veted.

1. a: Erõſség az Eliphaznac Bolond emberhõz nem illik az, hijába való beſzéd.

b: Tudni illik az kõnyörgeſt.

nem én, és az te aiakid te ellened tanú bizoníságot tésínec.

11. e Erősség. Nem vagy te mi nálunknál sem tudobb sem idősb.

7 e Auagy te sülettelé elősser az emberec között: auagy te az halmoc elött formáltattalé?

8 Auagy értedé inkáb az Istennec titkát? és az bölczeséget czac magadnac tulaytonitodé?

9 Mit tudsi te az mit mi nem tudunc? mit érteši ollyat, az mi nálunc nem vólna?

111. d Erősség. Az minémű vigaságokat te adhatsz az istennec. senki azokat meg nem vetheti azért isten fel nem emel. Azért hogy te azokat megvetted. vagy valamely kruetységből, vagy valami hybaba való bizodalomból mutcied.

10 Mind ősi, s mind el vénhedet emberec vadnac mi közöttünc, idővel korosbac az te attyádnál.

11 d Auagy kiczineknec tettzeneké te néked az Istennec vigasitaláši? auagy valami te elötted el fedezteié azokat?

12 Mitsoda czallya meg à te siuedet? és mit aranyoznac az te siemeid?

13 Hogy illyenképpen az hatalmas Istenre haragtiol? és illyen beszédeket siólsi az te száiaddal?

1111. e Nyelue emberi természetben az emberi természetet az Istenuel egybeveti.

14 Mitsoda az ember hogy ő magát tisztánac alithatná? e és az à ki asszonyállatól sületic, hogy ő magát igaznac mondhatná?

15 Imé az ő szentireis tökélletes álhatatosságot nem bizott, és az Angyalokis nem tökélletes tisztác az ő szemei elött.

16 Meniuel inkáb az vtálatos és dohos ember? az ki mint az vizet úgy siomiúzza az álnokságot?

17 De én meg mondom teneked, s hald meg beszédemet, mert az mit én láttam azt én elő számlálom,

18 Melljet à böltsekis hirdetnec, és azokat nẽ titkollyác, úgy mint az ő attyoktól vött dolgokat.

19 Kiknec az föld adattatot vala, és ő közöttöc semmi idegen ellenség által nem mégyen vala.

f Az istentelennec ez világon való állapattyoc, és az vtan való bünte ése. Eliphaz azt erezi az hiuia mondani, hogy az istentelen ember akar mint sokáig élhessen mind az által az ő belső ismerésében szüntelen gyötrettetik. és az Istennec ne csak ennec oltalmaual oltozzuk ie minden életének idejében, mellyenec hatalmát nekünk megnem ismerjük.

20 f Az istentelen minden ő napiaiban önnön maga magát bánnattal meg emésiti: és az ő esztendeinec minden ideiében, mellyec el röytettec az kegyetlenségtől.

21 Az félelemnec az ő sugasa vagyon az ő fülében, hogy bekeségnec iedeién à pusitító reáia iő.

g Az az, el az boldogságbannis. Leuit 26. v. 36. Deut 28. v. 65.

22 Nem hiszi hogy az nyomorúságból meg térhessen, mikoron ört állnakis, hiszi hogy ő az fegyuerre rendeltetet. b

23 Az kenyerért búdosic, monduán: hól talályunc? és miuel hogy tudgya hogy az veszedelem meg késitetett, mindenkor arról gondolkodic.

24 Háborgattyác őtet, az nyomorussag és a siorongató veszedelem, melly el hatalmazic ő rayta, mint az fegyueres sereggel fel készült király.

b Az az. Nem hiszen azoknakis az kic ő mellette vigyáznac.

25 Annac okaért mert az erős Isten ellen nyutotta ki kariát, és az Mindenható Isten ellen kemé-nitette meg magát.

26 i Az Isten az ő njakára siet, és az ő hizott testére, és az ő temérdeg paisa ellen.

i Az az. Abar minden dolgokban erősitse magát az veszedelem ellen, de meg nem maradhasson.

27 Mert bé fedezte az ő orczáiát à kövérséggel, és az ő hasát à kövérség miatt rántzba üttötte.

28 Es lakozott az el romlott városokban, és az puszta házakban, mellyec rakásban romlandóc valánac.

29 Meg nem gazdagúl, és az ő gazdagsága meg nem álhat, és ez

földön

földön ezec által az ő gyökereit ki nem teriesíti.

30 Nem táuozhatic el à setétségtől, és az ő gyenge czimotáiát à láng el süti: es touábba az ő lelkét ki aduán ez világból el ki múlic.

31 Ne hidgyen az héuságnac à ki meg czalattatic, mert èffélénec iutalma czac az héuság.

32 Nem az ő ideiében telic el élete napia, [k] és az ő czimotáia meg nem virágzic.

33 Mert az Isten mint az siölönec egresét, vgy el vesi hatalmasúl, és mint az olayfánac virágit, vgy el hánnya azokat.

34 Mert az kép mutatóknac az ő házoc népénec gyülekezeti el pusitúl, és az tüz emésiti meg azoknac sátorokat, az kic az aiándéknac örülnec.

35 Mert az ő hasoc bántást fogad, és álnokságot siül, és czalárdságot sierez. [l]

[k] Az ez. Nem ackor hal meg az mikor à gonda'ná, hanem mikor ingyen sem gondolna. Lölhet vgys fordithattyuc. Az ő halála elött meg emesztette.

[l] Az az, Mind elmékben, szivekben, czeleheidetekben meg romlottac, es mindenkor csac ártalomról és csalardságrol gondolkodnac.

XVI. Rész.

Az Iob seddi az ő baratit hogy nem tudgyac őtet az ő nyomorusagaban vigaztalni, es hogy oknélkül ragalmazzác, es karhozzatnyác őtet. Annac vtanna elö szamlaliya az Istennec rayta valo oltozatit, és az ő baráti miatt valo benuedásit, hogy inkáb meg tekedgyec az ő rayta valo nyomorúságoknac meltatlanságát, melyeket barati miatt benuedne. Vtolsor bizonságot tészen az ő ártatlanságárol, és kéri Istent hogy légyen meg itelöie az ő ártatlanságának.

1 FElele pedig à Iob, s monda:

2 Effele dolgokat sokakat hallottam; de ti mindnyáián ártalmas vigasitalóc vattoc.

3 Vallyons vége vagyoné már à te hijába való besiédidnec? auagmitsoda haragitott meg téged, hogy énnékem igy felelsi?

4 Enis valljon vgy siólnéké mint ti? hogy ha az ti lelketec vólna az én lelkem helyénti, ellenetec soc besiédeckel siólnéké? auagtsoualnámé ti raytatoc az én feiemet?

5 Bizonyára az én siáiammal megerösitenelec titeket, és az én aiakimnac vigasitálasi megkisscbitenéc à ti faydalmatokat.

6 Ha mikor sióllokis az én keserüségem meg nem siünic, ha vesiteglekis miczoda nyaualya táuozic el tölem?

7 Sőt fárasit engem: el pusititad WRam egéss házam népét.

8 Hogy sömörgösse téued az én testemet, az én faidalmimnac bizonsága az: és az én ortzámnac ösztöuérsé bizonságot tésen.

9 Az Wrnac haragia nyomorgat, [a] mintha halálos képpen gyülölne, czikorgattya az ő fogait én ellenem mint az ellenség, és az ő siemeinec fényét reám merésitette.

[a] Az Wrnac haragiáról, Barátiról, es az Chaldeusoknác panasszolkodic.

10 Az en ellenségim én ellenem az ő siáiokat fel tátyác, és nagy gyalázatos képpen ártzul czapdosnac engemet, én ellenem ösiue gyüluén.

11 Adott engem az erös Isten amaz álnokóknac, és az hitetlenec kezekbe eyté engemet.

12 Czendességben valéc, de az Isten megrontá, és njac siirton ragaduán, vgyan el oszlatá, önnön magánac tzélnac tön engemet.

13 Az ő lövői környülöttem állnac, és az én vesemet meg hasittya, és nem keduez, az én épemet az földre vgyan ki ontya.

14 En

14 En reám rohan, ſ. eggyic nyauaija à másikat ott éri, es ellenem támad vgy mint hatalmas.

15 Hituán ruhát varrec az én fekélyes bőrömre, és porral hintém bę az én feiemet.

16 Az én ortzám à ſiráſnac miatta ſároſſá lőtt: Touábba az én ſiemeimre halálnac árńéka ſi állot.

17 Noha erőſiac tétel nem találtatot az én kezemben: annac okaért az én Iſtenem előtt való könyörgéſem tiſita.

18 O te föld bátor az én vér ontáſomat el ne fedezd, és bátor az én könyörgéſemnec ne légyen ſemmi helye.

19 Imé az ęgben vagyon az én bizońſágom, és az én dolgaimnac tudóia imé az magaſſágban vagyon.

20 Czufolnac engem az én barátim, és az Iſten előtt könyuezznec az én ſiemeim.

21 Hogy itéllye meg az embernec Iſten ellen való igyét, és az embernec az ő baráttya ellen való perlődéſét.

22 Mert keués eſitendőc engedtettec nékem, és azon az vton mégyec az melyről viſſia nem tęrec.

23 Az én lelkem meg romlott, ſ az én napiaim meg rőuidőltec, és à koporſóc kéſiſien vadnac nékem.

XVII. Réſz.

Ez Caputban kéri Iob az Iſtent hogy állaſſon valakit elő, ki mind az Iſten causaiának, mind az Iobnac oltalmazóia és itélő bíráia légyen az ő baraci ellen, kic ő ellene oknélkől való boſſuſágokat ſolananac. Az vtán inti az ő barátit hogy meg tęrienec és az ő nyomorult állapatyáró eſmér panaſolkodic. &c.

1 Mivel hogy én ſenkit nem czúfoloc, de az én ſiememben éijeliș ezeknec boſſiontáſokban alusiic.

2 Kérlec Wram énnékem veled ősſue rendelly kezeſt: ș de kitſoda à ki én velem kezet tſapiő.

3 Mert ezeknec elméieket el rőytetted az értelemtől, añakokaért őket fel nem magaſitaloc.

4 Valaki hizelkedéſt ſiól az ő baráttyának, annac az ő fiainac ſiemec el fogyátkoznac.

5 Bizonyára engem példa beſiéddé tőn az népnec, ț kiknec előttőc az előtt dóboltattam magam.

6 Vgy annira hogy immár az én ſiememet az keſerűſég miatt homály fogta bę, és minden én tagaim mint az árnyéc ollyanoc.

7 El almélkodnac ezen az igazac, ț és az ártatlan az képmutató ellen támad.

8 Mind az által az igaz megtartya az ő vtat, és az tiſita életű ember inkáb meg erőſitetic.

9 fBizonyába valamenyen vattoc ti barátim tęrietec meg, és kérlec állyatoc elő, mert nem találoc ti közöttetec egj bölczetis.

10 Az én reménſégemnec napiai el múlánac, az én gondolatim belőlem ki gyomláltatánac, mellyec valánac az én ſiiuemben.

11 Az étzakát nappá fordityác, ſ. mikoron az nap fel támad, közel vagyon az étzaka, az én nyomoruſágimért.

12 Hogy ha ió állapatot várnékis, i-

a: Az az, ſem nappal ſem éijel nem ſülmnec meg az en boſſzaſzcatáſomtól.

b: Az az, rendely olly embert az ki mind az te cauſadat, mind az enmet egec ellen meg tęllye.

c: Az az, kitſoda ſzelhet nekem offelől hogy nekem meg fe'elſz, mert ezekkel nem akarok diſputalni, mivel hogy bolondoc hizelkedőc, homuſságnac es keſerűſęgnec ſzólói.

d: Tudni illic az én barátimnac hizelkedeſec

e: Tudni illic miker látſzyác hogy én igaz lęuén nyomorgattatom es az Iſten félo ártatlan panaſzolkodic az kép mutató ellen, noha ők azért meg nem bocsánkozoac.

f: Inti Iob az ő barátit, hogy meg tęrienec, vádollya őket, és panaſzolkodic eſmét az ő nyomoruſágiról.

a: Az az, ſem nappal ſem éijel nem ſülmnec meg az en boſſzaſzcatáſomtól.

b: Az az, meg homályoſodot az ſiemem mint az meg halo embernec.

c: Az az, hă bőr, de Iſtenec.

d: Az az, Hogy itellye meg az ſok Iſtenellen, e mellyikhez tęſzen egy máſzon boſſzuſágot.

e: Az az, Annac okaert akarnam hogy Iſten lennec ez dologban biro, mert en mast meg haloc.

f: Az az, erőm el fogyatkozot.

kis, imé az én házam már az koporsó, és az én ágjamat czinálom az setét koporsóban.

13 Az sért én attyámnac neuezem, az férgeket én anyámnac és nénémnec.

14 S hól lehet tehát az én reménségemnec helye, auagy az én reménségemet kiczoda láthattya meg?

15 Ezec az reménségec az koporsóban vitettetnec el, és együt veléc az porba le mégyec.

XVIII. Rész.

Bildad ez Caputban az Iobot igen megfeddi, hogy nagyon tulaydonitana magat, es az ő barátinac itéleteket kirhoz ramna. Az után az istentelen embereknek romlásokról ad példát.

1 Felele pedig az Shuch városbéli Bildad, s monda:

2 a Mikoron akartoc az beszédeknec végét vetni, miglen okattatoc, hogy az után szóllunc?

3 Mire alittatunc barmoknac? és vtálatosac vagyunc az ti szemeitec előtt?

4 Miért szaggatod az te lelkedet haragodban? b nemde te érötted el hagyattatiké az föld, és az kő szikla helyéről fel szakasztatiké?

5 Sőt inkáb az istentelennec az ő bódogsága el múlic, es az ő tüzénec szikráia nem fénlic.

6 Az hitetlennec haylékában setét világosság vagyon, és az ő szöuetneke ő belée el aluszic.

7 Az ő ereiénec véei szoroszac lésinec, c és az ő tanácza el rontya őtet.

8 Az ő lábai az törbe esnec, és mindenkoron az halóban iár.

9 Az ő sarka az törbe akad, és meg szorítuán el hatalmazic rayta az tóluay.

10 El rőytetett ez földön az ő töörénec kötele, és az ősuényén az ő szappana.

11 Minden felöl háborgattyác ötet az félelmec, és az ő maga lábai el arúllyác ötet.

12 Az ő ereiének az éhség lésien rontóia, és az ő óldalának nyomorúság készitetet.

13 Az keserű halál ésii el az ő bőrénec tagiát.

14 El vétettetic az ő sátorából az à miben reménsége vólt, és annakokaért folyamodic az kegyetlen feiedelemhöz.

15 Az ő haylékában lakozic az félelem, miuel hogy az ház nem ő ue, d és az ő lakó helyére tüzes kénkö hintettetic.

16 Alatt az ő gyökerei meg száradnac, és innét felöl az ő ága le vágattatic.

17 Az ő emlekezeti el vesi ez földről, és nem lésien neuezetben az vtzákon.

18 El kergettetic az világosságról az setétségre, és ez föld kerekségéről ki üzettetic.

19 Sem fia pedig nem lésic, sem vnokája à nép közöt, és senki nem lésic élö ember az ő lakó heljébe.

20 Az ő hertelen napian e meg czudálkoznac az ő maradéki, és tin. az ielen való élö emberec meg röttennec.

21 Bizonyára illyeténec az álnoc embernec az ő hayloki, és illyen annac az embernec az ő lakó helye, à ki az Istent nem ismeri. f

19. Résí

a Értelme az az Bildat beszédének ez: Te lobat sok szor el hagyod ha az vtolsót be nemmondod, gyönyörüségedet nem ha barmoknac alnasz mutatod. es elotted vtálatosoc vagyunc.

b Az az. Akar mint haragodgyál te lob. és haragodban magadat aggaszod. de az Istent te érötted az ő szeretetet rendit és módgyát el nem változtattya tudni illic hogy az istentelent meg bünteszsze

c Az az. Nem miuel hertelen azt az mit akar.

d Az az. Miuel hogy nem igaz penzeue, epitete az házat.

e Az az. hertelenségegel való eset.

f Az az. Igy vannac az istentelen emberec az kic nem akarnac az Istent meg ismérni.

XIX. Rész.

Az Ciputban panaſolkodic elöſzör Iob, az ő barátinak boſſ oraſirol. Az vtan hogy az ő barátit valamimodon kinyörületes ſegre fel indirhaſſa, és az ő diſputaláſoknac modgyarát el vonnya, ſok eſmet az ő nyomorusagirol, és kéuánnya hogy Iſten bizonſagot tégyen az ő ártatlanſágárol. Az vtan vigaztallya magat a fel támadás nac és örök életnec remenſégeuel. Vtolſor kéri az ő barátit hogy aſſanac el immar ő rolla, es ötet ne haborgoſsac vagalmazo beſedekkel.

1 FElelven pedig az Iob, monda:

2 Miglen akariátoc vallyon búſitani az én leikemet: és effele beſédeckel miglen rontotoc?

3 Immár tizſzeris gyalázattal illettétec engemet: ſ nem pirultoc meg hogy én reám erőſködtöc.

4 De ámbátor teuélgetrem légyenis, és az én teuélgéſem [a] én velem hallyonis.

5 Auagy kellené azért én ellenem nagyobbitani az én gyalázatomat, es én velem feddeni?

6 Sőt iſmeriétec meg már, hogy az Iſten vetet le engemet, és az ő halóiaual ő vőtt engemet környül. [b]

7 Imé fel ſióual kiáltom az én raytam tött boſſzúſágot, mind az által meg nem halgattatom, kiáltoc, ſ ninczen ki meg itéllye.

8. [c] Az WR az én vtamat annyera bé gátolta, hogy által nem mehetec, és az én ösuénimre ſetétléget vetett.

9 Az én diczőſégemtől meg foſztá, és az én feiemnec koronáiát el véué.

10 Körőskörnyül mind el rontá engem, hogy el veſinéc, és az én remén ſégemet mint az tőuőből ki dölt fának, el véué.

11 Es az ő haragiát én ellenem fel gerieſituén, ellenſégéué tött engemet.

12 Egyſierſmind az ő nyomorgató ſeregi reám rohanánac, és én ellenem vgyan vtat czinálánac, és az én ſátorom mellet tábort járánac.

13 Az én attyámfiait táuol üzé én tőlem, és az én barátim el idegenitéc magokat én tőlem.

14 Meg ſűnénec az én rokonſágim, és az én iſmerőim el feletkezénec rólam.

15 Az én házamban való ſellérekis, ſ az én ſiolgalóimis idegennec tartanac engemet, és az ő ſiemec előtt idegen vagyoc.

16 Nagy torockal az én ſiolgámat kiáltom, de nem felel, mikoron az ennen magam ſáiáual könyörgőkis néki.

17 Még lehelleſemtől is az én házas társom idegen, eſedezem néki az én agyékomnac magzatiért. [d]

18 Meg az kiczinded gyermekekis meg vtálnac engem, sőt mikor fel kelec ellenem ſiólnac nékem.

19 Mindeni ember vtál engem, az én ſiiuem ſierint való barátim, kiket ſieretec vala, ellenkeznec velem.

20 Az én bőrömhöz mint az húſomhoz vgyan hozzá ſáradtanac az én czontaim és czac az én fogam húſa maradott.

21 O ti én barátim környüllyetec raytam, könyörüllyetec, mert az Iſtennec keze vere meg engemet.

22 Miért

[a] Az az. ha mégis az én teuelgéſemben vagyok.

[b] Az az. ő vetet nékem beléött.

[c] Eſmét tér az Iob az ő elöbbi panaſzo kodáſa re, hogy az ő barátit irgalmaſságra indithaſſa, es az ő diſputaláſoknac modgyától el vonnya őket.

[d] Az az, hogy az meg holt gyermekec helyébe magot fogag batnéc tőle.

22 Miért üldöztetsz engemet, mint az erős Isten? és az én el szá-
radt testemmel miért nem elégesztesz meg?

e: Az az, Ne emésszétek meg czondaimat, ha bőröm elszáradott.

23 f O vayha valaki az czelekedhetné, hogy azén beszédim megirattatnának, vayha valaki azt czelekedhetné, hogy a könywbe bé iegyeztetnének.

f: Az az, olly igazac az én beszédim, mellyekkel magamat oltalmazom, hogy akarnám ha azok köre metzetnének, és önnál ön tetnének bé.

24 Vas pennával és ónnal, és kősziklán örökké való emlekezetre ki metzettetnének.

g: Az az, De mi szükség soc szóval ti ellenetec az én igazságomat oltalmaznom, es azt mi szükség köre irni: elég énnekem az én hitem, melnec altala az Isten igéretiben annéra nyúgszom, hogy az fel támadást és örök életet reménlem. és azzal vigasztallyam magamat Vtólso embernec nevezi pedig az embert a mennő lészé az fel támadásban

25 g Enis tól tudom hogy az én meg váltóm el, és hogy az vtólsó ember az földből fel támad.

26 Toubbá minec vtánna az férgec az én testemet meg rágiác, és minec vtánna fel ebredec, ebben az testben meg látom az Istent.

27 Vgyan ennen magam látom meg, nem más, és az en szemeim láttyác meg, minec vtánna az én veséim, én bennem meg emésztetnec. h

h: Az az, minec vtánna minden felől meg rothadoc.

28 Sőt inkáb ti néktec azt kellene mondanc toc: miért üldöznöc őtet? holott az hit dolgának gyökere légyen én bennem?

29 Féllyétec azért az fegyuertől, mert az ő haragiában az ti álnokságtokért fegyuerrel büntet, hogy megismerhesszétec az Istennec kemény itéletit.

XX Rész.

Az Zophar ez Capurban ból az istentelen embereknec allapattyokról, az az, hogy az Istenteleneck akar mint fényének ez világon, mind az altal vegezetre el romolnac és semmie lésznec, mint az Dauidis mondgyá. Psal. 1. &c.

1 KInec felele az Naamathbéli Zophar, s-monda:

2 Miért hogy így sióllasi, azért az én gondolatim az feleletre késztetnec; és annac okaért az feleletre gyors vagyoc.

3 Az én gyalázatos dorgaláso-
mat hallom, de az én lelken az én értelmem szerint késztet hogy meg felellyec.

4: Az az, Iólleben hallom az gyalázatokat, de azokra nem felelec, hanem az mire az Isten tanit azt mondoc.

4 Auagy nem tudodé azt? hogy eleitől fogua, miólta az Isten az embert ez földre helheztette.

5 Az istenteleneknec vigasztalo-
rőuid dolog, és az kép mutatóknac örömöc egy szem pillantásig való.

b: Látszik és olualszik az istentelen kegyetlen emberec.

6 b Hogy ha szinte az Eegig fel menneis az ő bódogsága, és az Eeget ütné feiéuelis.

7 Mind az által mint az ő ganéja örökké el vész az istentelen; és à kic láttác ötet, azt mondgyác: Vallyon houá lett?

8 Mint az álom úgy el repől, melly álomnac valóságát nem találhattyác, és úgy el múlic mint az éjjeli látás.

9 Az szem az ki ötet nézi vala, nem kezdi látni, és az ő lakó helye nem fogia többé nézni.

c: Az istentelennec maradékaimeg büntettetic.

10 c Az ő fiai az szegényeknec igyekeznec kedueskedni, és az ő kezeinec meg kell adni az erőuel el vett marhát.

11 Az ő czontai az ő iffiuságának vétkének büntetéséuel meg telnec, és ötet köuetic mind à koporsónac porájglan.

d: Az az, Iólleben szépen szól, de mind az által méreg vagyon alatta, mint az ételben.

12 d Iólleht az ő szájában való nyelue alatt édes gonosságot rejtett el.

13 Es keduezuén annac ki nem

pökte azt, hanem az ő nyelue alatt meg tartotta azt.

14 Az ő étke, mellyet az ő gyomrába boczátott, e Aſpis kigyónac epeiéué változic ő benne.

15 Az más ember gazdagſágát nyelteié bę? ki okádgya: és az ő haſából ki ůzi azt az erős Iſten.

16 Mint ha Aſpis kigyónac mérgét vötte vólna bę, és az Viperánac fulakia ölte vólna meg.

17 Hogy ne láthaſſa az méznec és az vaynac folyáſit és patakit. f

18 Viſſa aduán az más ember munkáiáual kereſett marhát, mint ha el nem nyelte vólna azt, nem öruendez az ő gazdagſágánac az illyen fizetéſért.

19 Mert el foſtotta az más ember marháiát, és azt meg ſiegénitette, el rontotta az házát mellyet nem ő eppitet.

20 Bizonyára ſemmi czendeſſéget magában nem érez, és a kéuánatos gazdag marháual el nem ſialad.

21 Az ő ételénec ninczen maradéka, g annac okaért álhatatos nem léſien az ő bódogſága.

22 Mikoron bę telic az ő elegſégéuelis, ackoronnis ſiorongattatic, és minden nyomorgatónac kezereá iő.

23 Mikoron az ő haſát bę akarná tölteni, az Iſten ő reáia botſáttya tüzes haragiát, mellyet az étel helyet ő reáia böwſéggel önt.

24 Mikoron az vasból czinált fegyuer elött fút, által veri ötet az aczélból czinált ſiámſieriy.

25 Kezében viſſi az ellenſég az fegyuert, melly az iſtentelenec teſtén által mégyen, és fénlic az ő epeiétől: Ha el ſialadis (ezec elött,) ſec röttegéſec köuetkeznec reáia. h

26 Minden fęle ſetétſég röytetet el az hitetlennec, titkos helyén, i és az az fuuás nélkül való tüz meg eméſiti ötet, meg töröttetic męg éltében az ő haylokában.

27 Az ęgekis meg ielentic az ő hamiſſágát, és az föld ő ellene támad.

28 Az ő házának iöuedelme el fogy, le folnac az büntetéſec az Iſtennec haragiának napián (az Eegből.)

29 Ez azért az iſtentelen embernec az ő fizetéſe az Iſtentől, és az ő hijába való beſiédinec ez jutalma az erős Iſtentől.

e: Az az, Mint az étec az mellyben méreg vagyon ha ki nem pöki az ember, el veſzti ötet, vgy az kiy mutatás elveſzti az embert.

f: Az az, hogy az ſoc gazdagſágának ne el beſſen.

g: Az az, Valamiuel t pálya élet el vétetic előle

h Az az, Eggyic veſzedelem után más köuetí. Mint Amos mondgya. Cap. 5. hogy ha el ſzaladsz oroſzlán előtt az medueere találkozic, ha attől meg menekedic az kigio maria meg.

i Az az, Iſten tanácza ban. Az fuuás nélkül való tüzön pedig értí az Iſten tüzét,

XXI. Réſz.

Az Iob miuel hogy meg bantatot vala az Tzopharnac beſédiuel, annac okaért az ő barátic keményen meg feddi, és az ő beſédeket az iſtentelen gonoſz embernec ez világon való ſerenczetlenſrgeſe ſi ſor erőſségeckel meg hamiſitrya, mellyeket az Iob ő magara fab, és az ő barátinac vigaztalaſit és feleleſket meg dorgállya, &c.

1 FElele pedig az Iob, ſ. monda:

2 Hallyátoc meg mind egj végben az én beſiedemetis, és az ti vigaſztaláſtoc helyet légyen. a

3 Miglen én ſioltoc ſienuedgyetec el-ańac vtáńa az én ſióláſomat bátor czufold meg (te Zophar.)

4 Auagy én az ember elött panaſiolkodomé? és hogy ha vagyon oka az miért panaſiolkodgyam, miért fogiátoc meg beſiédemet az én lelkemnec keſerüſégében.

a: Az az, Ha nem tudtoc vigaſztalni, legyen ez vigaztalaſom, hogy hallyatoc meg beſzédemet.

5 Te-

5 Tekinczétec én reám, és almélkodgyatoc el, és halgassátoc, és (kezeteket) tegyetec az ti siáiatokra

6 Bizonyára ha czac meg emlékeznémis másnac nyomorúságáról, mindgyárt fel háborodnám én, az én testem isionyodnéc belé.

b: Az Iob meg hamisíttya az ő barátinac beszédeket hogy gonosz emberec azoc az kic ez világon nyomorgattatnac. Azt mongya ezért. Ti azt mondgyátoc hogy az gonosságnac az oka hogy az emberec nyomorgattatnac, mitsoda tehát az oka hogy az gonosztsoc szerencsézsec ez világon?

7 b Mi az oka hogy az gonosíoc ió egességben élnec, vénségeer érnec, ennec felötte ió erőuel birnac?

8 Az gonosíoc magua ő elöttöc magockal egyetemben állandó, és az ő vnokaijs az ő siemec elött (vadnac.)

9 Az ő házoc békeségesec az ő lelemtől, és az Istennec veszedelmi nintsen ő raytoc.

10 Az ökör ie megfúr, és az ő maguát el nem vesíti, az ő ünőie fiazic, és meg nem vét.

11 Az ő apró fiokat mint az sereg iuhokat úgy boczáttyác ki, és az ő magzattyoc tántzolnac.

12 Ragadgyác az dobot és az hegedöt, és az Organánac zengesénec örülnec.

13 Czac az ióban visíc véghöz az ő napiokat, annac vtánna egy siem pillantásban az koporsóba alá siálnac.

c: Az az, Azckról módom hogy szerentsétsec, az kic Istent károm öc.

14 c Az kic azt mondgyác vala az Istennec: táuozzal el mi tölünc, mert az te útaidnac ismeretiben nem gyönyörködünc.

15 Vallyons mitsoda az Mindenható Isten, hogy tisztellyüc ötet? Auagy mit használunc vçle ha ő néki esedezünc?

16 Mind az által az ő iauoc ninczenec az ő hatalmokban: d Azért à gonosínac az ő tanácza táuol légyen éntölem.

17 e Menisíer alusíic meg az gonosínac az ő siöuetnekec? és menisíer iü ő reáioc az ő vesiedelmec? auagy az Isten az ő haragiában bánattal mikor illeti öket?

18 Menisíer vadnac mint az polyua az siçl elött, és mint az pozdoria, mellyet az forgó szçl el ragad?

19 Men szer bünteti meg azoknac hamisságokat, az ő fiokban, menisíer fizet meg és visgállya azokat?

20 Menisíer látyác vallyon az ő semei az vesiedelmeket? és menisíer isíic az Mindenható Istennec tüzes haragiának pohárából?

21 f Mert vallyons miczoda gondgya vagyon inkáb ő néki az ő háza népére, mikor az ő hónapinac siáma meg kisebitetic? g

22 h Nem de (holott mind ezec úgy vadnac,) az erös Istent tanithattyáé valaki (az ő czelekedetiben) bölczességre, mellyel ő az kenélyeket meg ítéllye? (ezt mondván:)

23 Ez meg hal az ő erös bódogságábã, mindeneftöl foguán tsendességben és békeségben léuén.

24 Kinec az ő feiö edéni téjjel telic, és az ő czontainac veleie meg ötöztetett.

25 Amaz pedig keserö siiuel halczeleczedni meg, az ki itt nem élhetet ez világnac iauáual.

d: Az az, Ióllehet ezt mondom, mind az által nem azt akarom mondani, hogy ezeknec ő magoknac vóna hatalmoc az ő álapattyokon, sőt inkáb iszonyodom ez ilyen gondolatoktól.

e: Az az, Nem gyakorta esic szerentsétlenség veszedelem, bánat, büntetés az istentelenekben.

f: Tudni illic mint legyen annac dólga halála után, mit ha ő nyt mondand. Ha nyomorúsága volna gondot viselne haza népérül.

g: Tudni illic, az melyet ő magának rendelt volá magának.

h: Értelme ez annak az istentelenek nec ez világon, mind iő szerentsés állapattyoc vagyon, mind az által nem illic az emberekből hogy az Istent tántsác, mint ha nem tudna mit kell az istentelenekkel.

26 Egy aránt az porban fekesi-
nec, és az féreg öket el lépi.
27 Imé iól tudom az ti gon-
dolatitokat, és az ti hazúgságto-
kat, mellyeket én ellenem hamis-
san gondoltoc.
28 Iól tudom hogy azt mond-
gjátoc: Vallyon hól vagjon amaz
fő embernec az ő háza, és hól va-
gyon az istenteleneknec lakó he-
lyeknec sátora?
29 Auagy nem kérdetteteké az
kic az vton által mentenec? és a-
zoknac én rólam való bizonság
tételeket nem tudgyátoké?
30 Mert az vesiedelemnec na-
pián az gonosi el röytetic, és à
bosiusúságnac napián ki vitetnec
(az gonosioc.)
31 Kitsoda feddi meg ötet siem-
ben az ő vtairól? és az mit cze-
lekedic, kitsoda fizet néki azért?
32 Végezetre az gonosi az ko-
porsóba bę vitettetic, és siüntelen
az koporsóban marad.
33 Edes léſien ő néki az sirnec
verménec földe, és ècképpen ő
maga vtánna vonsion minden
embereket, miképpen ő elötteis
siámtalanon meg hóltanac.
34 Es miképpen vigasitalnátoc
azért engem heuságos beſiéddel,
holott az ti feleletekben hazug-
ság találtatic.

XXII. Rész.

Ez Cápuban azt mondgya Eliphaz Iobnac, hogy Istennec semmi hasna nem volna abban, es ő elötte az zal semmi keduet emberec nem találhatnanac, ha volnais valami igasság ő bennec. De azt mondgya es bizonnyà itt az Eliphaz, hogy az Iobban semmi io czelekedetnec igasságа nem volt. Végezetre inti az Iobot Poenitentiárа, és néki soc szép igéreteket tészen.

1 Elele az Theman nemzet-
ből való Eliphaz, s monda:
2 Nem de hasinalé az ember az
erös Istennec, mikoron önnön
magánac használ? a
3 Nem de vagyoné az Minden-
ható Istennec gyönyörüségére,
hogy te magadot igy igazitod?
auagy hasnára vagyoné hogy az
te vtaidat tökélletesnec mon-
dod? b
4 Nem de az te Isteni tisteletedért feddé téged? és te veled a-
zért perelé? c
5 Auagy inkáb az te gonosságod nem soké? és ninczen vége
az te hamisságodnac.
6 Mert zálagot méltatlan vet-
tel az te áttyad fiaitól, és az siegé-
nyeket mezitelenné tetted.
7 Az meg fáradt embernec czac
vizet sem adtal innya, és az ehe-
zötöl kenyeredet meg tiltottad.
8 Annac felötte az hatalma-
soc birtac ezt az te földedet, és
az kire nagy tekintet vala, az la-
kic vala rayta. d
9 Az özuegyeket pedig üresen
boczátottad, és az áruáknac kar-
jokat el rontottad.
10 Annac okaért környül vet-
tenec téged az te töreid, és az hir-
telenséggel való félelem röttegtet tégedet.
11 Es az setétség meg környe-
kezett hogy ne látaſs, és mint az
áruiz vgyan el búritott tégedet.
12 e Auagy azt mondodé hogy
ninczen Isten à magasságban? és
azt módodé tekincz meg à czilla-
goknac az ő magasságokat mell
igen magasſac. 13 An-

1: Értelmet értsenec ez. Azt mongya az Iob. Mivel hogy ti illyen értelemben vadtoc, hogy ez világon az istenteleneket bünteti az Isten, tudom én felölemis vgyan azt itélitec hogy meg romlot tam, és az ez-lehbi bódogságom el vétetet mivel hogy istenteleneknec volnéc. Erre elöjer azt feleli Iob, hogy az ő tyomorúsága az vton tároknalis nyilvánvagyon. Másodszor azt mondgya hóg hamis az ő értelmec, mert az istentelenec gyakorta meg menekednec az vesiedelemtöl, és nagyon meg bolgasodnac, mind az által azt mondgya, hóg elég ajoknac hogy ez világon elö menetec volt, hóg az koporsóban nyugodnac, és hogy semmi az halálbà oly dolog nem esett raytoc, mely miſsonnis nem esnéc.

a: Eliphásnac elsö erösség. Ha az ember nec valami igasságа vagyonis, nem használ Istennec azzal.

b: Másod. ér Isten elöt semmi keduet nem talál az ember az ö igasságánal.

c Harmadic erösség. Mivel hogy az Isten igaz, nem büntetne téged hasznos felö volnál.

d: Te nálad keduesec völtac az gazdagoc, szegény mely vá ogato völtal.

e: Az Eliphaz az Iobot azzal térheli itt, mint ha ö azt mödana hogy nintsen Isten az magasságban, ha vagyonis felötte igen messze vagyon, és nem láttya az emberek nec czelekedeteket, &c.

13 Annac okaért mondod azt, mit tudhat az Isten? vallyons homályban itélé meg?

14 Az fölyhöc az ö rayteki, és nem lát, és az Eeget kerüli?

15 f Nem de te lob amaz elöbbi gonosi világnac ösuényét köuetedé? melyen iártanac az álnoc emberec?

16 Az kic az ö ideieknec elötte ki vágattatnac, kiknec az ö fundamentomokra az özön víz kiáradott vólt.

17 Az kic az Istennec azt mondgyác vala: táuozzál el mi tölünc. S mit czelekedéc vçlec az Mindenható?

18 Kiknec az ö házokat ö meg töltötte vala ez világi iókkal: De az istenteleneknec az ö tanáczoc táuól légyen én tölem.

19 Látuán ezt az igazac örülénec rayta: és az ártatlan ember czufollya vala öket.

20 g Miuel hogy à mi nemzetségünc meg ki nem vágattatot, az ö maradékiokat pedig à kénkö ues tüz emésité meg.

21 Kérlec azért hogy az Istennel alkodgyal meg, és légy békeséges, mert ezekért köuetkezic te reád az ió allapat.

22 Kérlec vegyed az Töruént az ö száiából, és az ö beszédit helheziteld az te szíuedben.

23 Hogy ha meg tçrendesi az Mindenható Istenhöz, meg eppítetel, és ha az álnokságot az te haylékidtól táuól üzended.

24 Es ád te néked tiszta aranyat és ezüstöt mint az port, és Ophir tartományból való vizben termett tiszta aranyat; mint az köuet.

25 Mert à te tiszta aranyad, ezüstöd, és erösséged, lész en az Mindenható Isten.

26 Mert ackor az Mindenható Istenben te magadot gyönyörkötteted, és az te ortzádot fel mered emelni az Istenre.

27 Tçrden álua könyörgesi az Istennec, és ackoron téged meg halgat, és hálákat adsi az Istennec.

28 Mihelen valami dolgot el gondolsz meg adattatic tenéked, és az te vtaidon az világosság fénlic. h

29 Noha meg nyomtác most az nyomorúságoc téged, ki keuélyen siólasz Isten ellen, mind az által ackor téged alázatost meg tart az Isten.

30 Söt az bünöstis meg szabaditya (az ártatlanért, és meg szabaditatic az te czelekedetednec tisztaságáért.

XXIII. Rész.

Az Iob nehezen fenuedi az Eliphaznac vádolását, hogy tudni illic az Iob istentelen noha nehez gonosz ember volna. Azért ez Caputban mentségét az ö igás óltalmazza az ö ártatlanságát, és panaszolkodik nyomorúságának nagy voltáról, melyről azt mondgya, hogy Isten elötte nagy bátorsággal bizonságot tenne ha ö eleibe menhetne, es nem félne hogy ortzába az ö igasságot el vezetne.

1 KInec felele az Iob, s mon. da:

2 a Még mostannis keserüség az én beszédem, miuel hog az én raytam való czapás felöl halladgya az én foházkodásomat.

f Az az. Meglássad te Iob hogy az elsö világban való istenteleneket ne köuessed az ö ételekben, kiket Isten az özön vizben el vezte.

g Az az, miuel hog még mutatkozástól meg nem emészteted, hanem még élsz és miuel hogy az istenteleneket el veszteé akar okaért kérlec hogy az Istennel békélyel meg.

h Az az, minden dolgaidban szerencsés lészsz.

a Az az, nehezen az ö igás óltalmazza az ö keserues panaszkodásomban és az ö ártatlanságomat olta lmazása. De mostis nem tudok egyebet mondani, hanem hogy ártatlan vagyok, melyről az Isten ö maga is bizonságot tenne, ha ö eleibe menhetnék.

3 Vayha valaki azt czelekedhetné hogy az Istent tudnám meg találnom, bę mennéc ſiinte az ő ſiçkîg.

4 Szép renduel az én igyemet elő mondanám, és az én ſzáiámot bę tölteném az én ártatlanſágomnac mentő erősſégeiuel.

5 Meg hallanám mitſoda beſzédeckel felelne énnékem, és meg érteném mit mondaná énékem.

6 Vallyons az ő ereiének nagy vólta ſierint perelnéié én velem? Nem, sőt inkáb ő adná énnékem erőt.

7 Ott az Isten ſiçki előtt az igaz ő vçle pőrőlhet, énis azért magamot meg ſzabaditanám őrőcké az én itelő birámtól. [b]

8 (Imé Napkelet felé mégyec és ninczen, ha pedig nap enyészet felé, nem vehetem eſzembe őtet.

9 Auagy mikor éſzac felé czelekedic, nem láthatom; el röyti önnön magát ſiintén à Dęl ſiínben, ſ-nem láthatom meg.)

10 Minec vtánna pedig az én vtamot meg látná, ſ-meg probálná engemet, mint az arany vgy iönéc ki ő előie.

11 [c] Az ő nyomdokát kőuette az én lábom, ſ az ő vtat meg őriztem, hogy arról el ne haiolnéc.

12 Az ő aiakinac paranczolatyát tőlem el nem taſitottam, és ſiokáſom ſierint az ő aiakinac beſzédit ſziuemben el röytettem.

13 [d] De vallyon hogy ha egy embert valakit oſtoroz, kitſoda tiltahattya meg őtet? valamit az ő lelke kéuán ſiinte azt czelekedi.

14 Mert az ő én felőlem való decretomát el végezi, és èffęle bűntetés ſoc vagyon ő nála.

15 Annac okaért röttegec az ő ſiine előtt, és mikoron ezac gondolkodomis ő róla, félec tőle.

16 Mert az erős Isten meg törte (az nyomorúſágoc által) az én ſziuemet, és az Mindenható meg röttentett engemet.

17 [e] Miuel hogy męg az nyomorúſágoc előtt ki nem vágattattam, ſem pedig az én ortzám elől az homált el nem röytette.

XXIIII. Réſz.

Ez Cáputban Iob az Eliphaznac mondáſa ellen azt bizonittya, hogy az iſtentelen gonoſz embereknec ez vilagon iól vagyon dolgoc. De az Isten rudgyatlac azoknac bűntetéſeknec és itéleteknec napiát, ki az mimódon és mikor akaria az ő rendeléſe ſzerint azokat mind az ő hozzá tartozókkal egyetemben meg bűnteti, &c.

1 VAllyons inkáb à Mindenható Isten miért nem titkolta vólna el az ő bűntetéſének ideiét, hogy az kic őtet iſmérikis, ne láſſác azoknac el rendeltetet napokat: [a]

2 Az kic az határt el foglallyác, ſ-az kic az nyáiát mellyet el prędáltanac ſiabadon legeltetic.

3 Az áruáknac ſiamáriát el haytyác, és az özuegy aſiſioni állatnac ökrét az zálagért el haytyác.

4 Az ſiegényeket az ő vtokról el űzic, és az földnec ſiegéni ő elöttőc lappangnac.

5 Es

[b]: Az ez. ſzabadſágot nyernéc ő tőle, meg beſzélién az én ártatlanſágomat.

[c]: Okát mondgyác miért nem veſztene Isten előtt az pert, mert ő ártatlan.

[d] Az az. Noha ártatlan vagyoc, mind az által ſzabad vélé mit czelekedic velem. ſenki az ő kezet meg nem foghatya.

[e]: Az ez. Miuel hogy az halál nem vötte elől az az én nyomoruſágimat, és moſtanis ſemmi tagiták nę látoc és ſzabadulták nyomoruſágimból.

[a]: Azt akarie mondani, hogy az Isten az ő ítéleteinec napiait vgy titkolta el, hogy az bűnöſöknec ne telnec tette meg: mellyből azt akaria Iob ki hozni, hogy ha el titkolta az ő ítéleteit az Isten, tehát néki ſſelől regulákat nem ſzabhatunc jóllehet igis fordíthattyuc az első verſet: Miczoda az oka hogy az Istentől nem röytettec el az időc, és az kic őtet eſmęric nem láttyác az ő napiait? Az az: Ti azt mondgyátoc hogy Istentől ſemmi el nem röytetet. Vgy vagyon. Mi az oka tehat hogy ez világon az ſiegenyeknec az hegyetlenec ſzabadon hatalmat kodnac és az Isten nem bűntet meg őket? Az Szentekis nem gondollyác meg az Isten iteleit, és ſzabadon hadgyác kegyetlenkedni az gonoſzokat. Mellyekre mi koronáis gyakorlánt mond az Iob, hanem hogy probállya az ő bizvátit, kic azt mondottác, hogy a Iſtenteleneket Isten meg bűntetis

5 És mint az vad ſiamáros az puſztában, ki mennec az ő munkáiokra, ſiorgalmatoſon kereſuén az prędát, az mezőſég pedig ád ő néki ételt és az ő fiainac.

6 Az mezőben az más veteményét le arattyác és az más ſiőlőiét meg ſiedic.

7 Az ſiegént ruháia nélkül kéſieritic hálnia, úgy annira hogy à hidegben niaczen ſemmi lepic.

8 Es az hegyeknec hertelen való aradáſától meg vizesölnec, és lepel nélkül ſiükölködnéz az kő ſiklákhoz ragaſikodnac.

9 Az czecz ſiopó áruákat meg fosztyác, és zálagban vonſiác el az mi ruházat az ſiegény emberen vagyon.

10 Az mezitelent ruha nélkül jártattyác, és az kic az kéyét hordottác ehen boczáttyác el.

11 Az kic az ő keritéſeken belől olayt nyomuán, és az ſaytót tekeruén ſiomiuhoznac.

12 Az városból fohászkodnac az ſiegényec, és az meg ſebeſitetteknec lelkec kiált az Istenhöz, hogy az Isten ollyan méltatlanſágot ne tégyen állandóuá.

13 Ezec az igaz világoſſágnakis, [b] engedetlenec, és annac az ő útait nem akariac iſmérni, ſem pedig nem akarnac az ő öſuényén ülni.

14 Szintén nappalis fel keluén az gyilkos, meg öli az ſiegént és az lopókodót, éijel pedig ollyan mint az lopó.

15 Az paráznának is az ő ſieme vigyáz az eſtuére, monduán: ne nézzen ſiemén reám, és az ő ortzára áll ortzát téſien.

16 Azokat az házakat meg áſſác az ſetétſégnec ideién, mellyeket nappal magoknac el iegyzettenec, és nem ſierette az világoſſágot.

17 Sőt inkáb az reggel ő nékic ollyan mint az halálnac árnyéka: De mikoron az Isten meg roſtállya őket, az halálnac árnyékának röttentéſi léſznec raytoc. [c]

18 Hamaráb el múlandóc ezeknec dólgoc, hogy ſemmint az víz ſiinén való buboréc, és az földön átkozott az ő bódogſágoc; és viſſza az előbbi bódog állapatra nem tér, mint az magas kő ſiklákról le folyó vizec. [d]

19 Miképpen az ſiáraſſág és nyár hamar el iſſza az hó vizet, igy az koporſóis azokat az kic vétkeztenec.

20 El feletkezic ő róla az ő baráttya, és minec vtánna az féreg gyönyörűſégeſſen meg éſſi, többé róla ſenki meg nem emlekezic, ſ-ácképpen meg rontatic az álnoc ember mint az fa.

21 Meddő aſſiſoni állatott ád néki az Isten, az ki nem ſiül, mellyet özuegyſégébennis meg nem áld.

22 Es az ő hatalmas ereiével el ſiedi az erőſſeket, ha pedig valaki iól állanais, az ő életéhöz nem bizhatic.

[b] Az az, Az ő lelkec eſmeretinec ſértéſetlenec, vagy az iſtenbe'ſéénec világoſságának.

[c] Az az, Nem hogy az iſtentelen latorac az világoſſágot ſyetteuék, de inkáb attól vgy rettegnec mint az halálától. Jóllehet pedig illyen állapatyoc vagyon az gonoſz iſtenteleneknec, mind ez által nem mondom hogy mind örökcetől vagyon az gonoſzoknac dólgoc, hanem azt mondom hogy végre el veſznec.

[d] Az az, Mint az magas helről le ſzállot vizec viſſza nem mennec, azonképpen az iſtenteleneknec előbbi állapatyoc meg nem tér.

23 Ha egy keueſſé meg engedi hogy bátorſágban éllyen, mind az által az ő ſiemei ezeknec az ő vtaira vigyáznac.

24 Ha egy keueſé fel emelkednec, egy keués idő múlua éggyis ninczen azoc közzül, olly igen le nyomattatnac és le hányattatnac, és le vágattatnac mint az búza fő.

25 Auagy nem így vagyoné ez dolog? S. kitſoda mutathatná meg hogy én hazudnéc? és kitſoda tehetné ſemmié ezeket az én beſiédimet.

XXV. Réſz.

Bildad az Iobot, ki az ő ártatlanſágáról ſokac bőlöet vala, meg feddi, az Iſtennec mélſóſágat és az mennyei teremtet allatoknac drágalatos és czudalatos képſeget és fényeſſégét egybe vetuén ez gyarló embernec alapartyával.

1 FElele pedig az Schuczh városbéli Bildad, ſ. monda:

2 Röttenetes wralkodáſa vagyon néki (az Iſtennec,) és békeſégben lakozic az magaſſágban.

3 Vagyoné ſiáma az ő ſereginec? és vallyon kire nem támadna fel az ő világa?

4 Hogy hogy lehetné tehát igaz az halandó ember az erős Iſtenhöz képeſt? auagy hogy hóg lehet tiſta az ki aſſiſoni állattól ſületettetic?

5 Imé ha hóldra tekinteſſis, ſemmi annakis világoſſága, de meg az czillagokis nem tiſtác az ő ſiemei előtt.

6 Meniuel inkáb az halandó ember, az ki féreg? és az embernec fia, ki ollyan mint à féreg?

XXVI. Réſz.

Az Iob neueti és czufollya az Bildador, ki az Iſtennec haralmaſſágarol ſolot vala. es ő többe ſól az Iſtennec mind hatalmaſſágarol, mind pedig bölcſeſégéről, mellyet megiſmertet az teremtésben, és az teremtet allatoknac igazgatáſában, &c.

1 FElele ennec az Iob, és monda:

2 Bezzeg iól ſegitél bátor illyen minden erőtül meg foſitatott embert: meg vigaſtalál bezzeg illyen erőtlen embert.

3 Bezzeg ió tanáczot adál énnékem bolondnac, és az mi az fő dolog, én velem igen meg iſmértetéd.

4 Vallyon kitſoda előtt beſiélgetel, és kinec lelke iőtt ki te belőled?

5 Az hallottakis, és az víz alatt kic vadnakis meg vijtathatnac az te beſiéded által.

6 Ő előtte az földnec gyomra niluán vagyon, és az veſzedelmes pokolnac nintſen be fedezőie.

7 Ki terieſiti ő az Eegnec kerekſégét az üregen, és az földet mint az ſemmin vgy függeſitette fel.

8 Meg köti az vizeket az ő sürő felhőiében, vgy annîra hogy az felhőc meg nem haſadoznac alattoc.

9 Az ő királi ſiękinec (az Eegnec) ſiinét meg tartoztattya, és az ő felhőiét reá ki terieſiti.

10 Az vizeknec ſiinét meg circalmolta, mind az világoſſágnac és ſetétſégnec végeſig.

11 Miglen az Eegeknec oſlopi őſſue rontatnac, és az ő haragia miatt meg romolnac.

12 Az

a: Az Arra fel az Bildad à mit oda fel 23. Caputban monda Iob, hogy az Iſten előtt az ő ártatlanſágát meg oltalmazna hatve e ſzembe Iobnac, és azt mongya hogy ſemmi az ember az Iſtenhöz képeſt. és az egyéb teremtett állatokhanis, mind az boldban-czillagokban, annyira ollyan fényeſſég mint Iſtenben, &c.

a: Az Iob czufollya az Bildador, hogy az Iſtennec hatalmaſſágárol vgy ſzó't vált na, mintha azokat Iob nem tudna.

b: Az az, Azt állitod te hogy én nem tudom azokat, maga te naladnal Iobban tudom.

c: Az Iſten hatalmaſſágáról ſzo. az Iob, hogy meg mutaſſa azt, hogy az Iſten hatalmaſſágát értiés tudgya ő vgy mint Bildad.

d: Az az, Meg kerittette az földet vizzel. Az az meg ez világ tart.-

12 Az ő hatalmáual osilatta el az tengert, és az ő bölczeségéuel az tengernec fel háborodott habiait le czendesiti.

13 Az ő lelkéuel ékesitette az Egeket, és az nagy hosiisiú Cet halatis az ő keze formálta.

14 Imé ezec az ő tainac réſiei, de imé az melly kiczin réſie az ő czelekedetinec az mellyet hallunc? De az ő nagy hatalmasſágának czudálatos dörgéſit ki foghattya meg? f

f. Az Iſten czelekedetit a mendörgéſhöz haſonittya. Mert miképpen az mendörgéſnec ſzauá álta hattya mindeñer az ő ſüleit: Azonkeppen mind ez világ láttya és hallya az ő hatalmas czelekedetinec példáit.

XXVII. Réſz.

Ez Capurban azt mondgya Iob hogy miſkor az ő artatlanſágáról ſol, s hazugſagot nem ſol, melly dologra Iſtent hozza bizonſágul. Aztis mondgya hogy az ő barátinac ő felöle valo itéleteket ne n hagyhattya és nem hadgya iona. Az vran ſol az iſtentelenek nec állapattyokrol, hogy ideig ſerencſeſec, de az vranel veſnec.

1 TOuábba kezdé az Iob az ő ſententiáiát elö hozni, és monda:

2 Eel az erös Iſten, à ki az én igaſſágomat el röytette, és az Mindenható az ki keſerüſéggel illeté az én lelkemet.

3 Hogy miſg az én lelkem én bennem léſien, és az én lehelléſemet az én oromban tartya.

4 Az én aiakim nem ſiólnac hamiſſágot, és az én nyeluem nem ſiól álnokſágot.

5 Táuól légyen én tölem hogy titeket igaziczalac, d mert én miglen meg haloc, az én tökéletleſſégemböl magamot ki nem tagadom.

6 Az én igaſſágomot ez nyauályábannis meg tartom, ſ- el nem hagyom azt, ſ-az én lelkem ſoha töle el nem veti azt.

d: Az az, Hogy az ti értelmetoket helyen hadnám. kic én felö em azt mondgyátoc, hogy en iſtentelen ember vagyoc.

7 b Mint az iſtentelen gonoſz ember, àcképpen ellenſégem léſien az, és az ki ez dologban ellenem támad, ollyan léſien elöttem mint az álnoc.

8 c Mert mitſoda reménſége lehet az iſtentelennec, az ki telhetetlenſégben találtatic ackor mikor az Iſten az ő lelkét ki véſi?

9 Vallyon az ő kiáltáſát az erös Iſten meg halgattyáé, mikoron ſiorongattatic?

10 Vallyon az Mindenható Iſtenben gönyörködtetié ő magát? és ſegitſégre hijaé az Iſtent minden idöben?

11 Im tanitlac titeket én, ki az erös Iſtennec czapáſa alatt vagyoc, aztis nem titkolom el mi-
nemö ſiuel vagyoc az Mindenható Iſtenhöz?

12 Imé pedig tijs mindnyáián láttyátoc: Mi az oka tehát hogy mégis heuſágos beſiéddel heuolkottoc? e

13 f Ez az iſtentelen embernec jutalma az erös Iſtentöl, és az kegjetleneknec örökſégec, az mellyet az Mindenhatótól veſnec.

14 Hogy

b: Az az, Valaki az én igaſſágomat tagadgya, gonoſz, ember az, és ellenſégem nékem.

c: Az ő áruatlanſágát bizonittya Iob az ő barátiuel és Iſten kegyes meſſégenec vagyaſáual, könyörgéſeuel. Mint ha azt mondaná. Ti egyenlö akaratual mind azt mondgyátoc, hogy en gonoſz kép mutato ember vagyoc. De én azt mondom, hogy nem az ä kép mutato nyeſetlen ember az kinec nyomoruſágábä reménſege vagyon Iſtenben bizie, nékä könyörög, hanē az ki à nyomoruſágban kéſségben eſic, nem könyörög Iſtennec, nem iſmer nem ſzen ued.ere De en nem mineſmerem azt az

nāt az kép mutatoc, az mint ti magatoc láttyátoc és hallyátoc. Tehát miert ſzoltoc ellenem hamiſſágot?

d: Az az, én ellenem hamiſſagot ſzöltoc.

e: Ertelme ez köuetkezendö verſeknec mind végig ez. Ti azt mondgyátoc en barátim hogy az Iſten ez világon az iſtentelen gonoſz embereket büntetes illyen módö engemet iſtenteleniti akartoc tenni De én mint az elött azonkeppen moſtis mondö hogy mind az töekkel mind à gonoſzokkal kö, ez világon à nyomoruſág es egy aránt oſtorozza Iſten mint az töt mind à gonoſzt. Annac felötte aztis mödon hogy noha egy aránt nyomoruſág alatt vadnac mind az ióc mind az gonoſzoc, mind az által azt kell meg látnunk hogy viſeli magát à háboruſághä, mert arról tehet az ember tzelekedet, és à mint láttyátoc bekeſegben türöm à nyomoruſágot es könyörgöc, az iſtentelen gonoſz emberec pedig ha nyomoruſagra iutnac, béketlenec és nem könyörgenec. Azert nem vagyoc en iſtentelen ember Touábba az köuetkezendökben bizonittya Iob, hogy az iſtentelenec noha ideig ſzerencſéſec, de vegre el veſnec.

14 Hogy ha az ő fiai meg ſokaſúlnakis, az fegyuerre ſokaſúlnac, és az ő fiai nem elegeſſnec meg kenyérrel.

15 Az élő maradéki mindgyáráſt az halálban el temettetnec, és az ő özuegye ötet nem ſirattya.

16 Hogy ha vgy takarnáis bę az ezűſtöt mint az port, és mint az ſárt vgy megſokaſitanáis az ő ruháit.

17 Az mit kéſſitet, az igaz ruházza magára, és az ezűſtuel az ártatlan oſztozic.

18 Hogy ha à Genczel ſiekereſg fel eppitenéis az ő házát, mégis czac ollyan léſſen mint à kúnnyó, mellyet az ſiölő páſztor czinál.

19 Az gazdag meg hal, és nem temettetic el, tekinti az ember az ő ſzemeiuel, és imé ninczen.

f. Az iſtentelen gazdagoknac lelkekben való haboruſágokról ſzól, hogy meg telenczen azoknac mind külső mind belső állapattyokat.

20 f Az rötregéſeknec ſokaſága üldözi ötet mint az ſebes vizec, és étzaka az forgó ſiel lopua el ragadgya ötet.

21 Fel véſſi ötet és el viſſi az Napkeleti ſiel, melly mint az ſiel vęſi az ő lakó helyéből ötet ki ragadgya.

22 Igy ęcképpen az Iſten reá boczátya az háborút, és nem kedues néki akar mint igyekezzéc az Iſtennec ſúlias keze elött el futni.

Igyis fordithatod. Es annac tomiſan kezzel tapſo'nac, es ennac helyet latuan ſüuöltenec tayta.

23 Az ő kezeiuel ki hánnya ötet, és az ő lakó helyéből ki sűuöltí.

XXVIII. Réſz.

Azt mondgya az Iob ez Caputban, hogy az emberec ez világon nagy dolgoknac végére mehetnec az ő bölczeſségeknec alatta. De az Iſtennec bölczeſségét ſoha semmiképpen az emberi okoſsig meg nem foghattya, és annac végére nem mehet, hanem az ő bölczeſségét az iſten czac ő maga tudgya őrök időktől fogua, &c.

1 Bizonyára az ezűſtnec vagyon helye az honnét ki váſják, és az aránnakis à honnét ki áſſác.

a: Az az, Vagyon az embernec nagy bölczeſsége az ezűſt és arany bányaknac megtalálásában. és az ezűſtnec arámra ki vágáſában.

2 Az vas à porból áſattatic ki, és az kőből ęrtz öntettetic.

3 Az ſetétſégben vetett határnac, és minden tökélletes dolognac az ember végére mégyen; az ſetétſégnec és az halálnac árnyékának kőuétis megkereſi.

4 Mikoron az víz nagy hamar ki árad az bányára, el hagyuán az ő feſikét, az vizec mellyeket ſemmi láb nem tapodot ki merîtetnec, és az embernec múnkáiával ki mennec az bányákból.

5 Vagyon olly gabona termő föld, iólléhet alatta más vagyon tudni illic tűz.

6 Mellynec köueiből Saphirus léſſen, az porából pedig arany.

7 Vagyon olly ösuény az föld alatt, mellyet ſémmi repesö állat nem túd, ſem pedig az variúnac az ő ſieme nem látta.

8 Az mellyen nem iártanac az kegyetlen vadac, ſem pedig az fene Oroſsláń azon által nem ment.

9 Az kő ſiiklára veti az ő kezęt az ember, és tőuéből az hegyeket kironttya.

10 Az kő ſiiklákot kęt felé haſituán, patakokat boczát azon által, és az mi drága látrya az ő ſieme.

11 Az folyó vizet megfogia az folyáſtól: végezetre valami el röjtetett dolog, az világoſſágra ki hozza.

12 De

12 De az Istennec bölczeſségét hól találhatni meg? és az ő értelménec vallyon hól vagyon helye?

13 Az ember nem tudgya meg böczülni az Isten bölczeſségét, melly nem találtathatic itt ez földön élő emberec között.

14 Az mélyſég azt mondgya: nintſen én bennem, à tengeris azt mondgya: én nálamis ninczen.

15 Az drága arany ezért nem adatathatic, ſem pedig ennec árrában ezüſtöt nem adhatnac.

16 Nem böczülhetic az Ophirbéli drága aranyra, ſem az Eeg ſiinü Onyx köre, ſem Saphir köre.

17 Senki azt nem böczölheti aranyra, ſem Adamas köre, ſem az tiſita ereſitett aranyból czinált atot edénjen nem czerélhetni el.

b: Ramót, drága kőnec neue.

18 Amaz Ramot,[b] és az drága Vnio ingyen ſe emliteſſéc, mert az Isten bölczeſsége drágab az Carbunculuſoknál.

19 Nem bölczültethetic à Szeretſen orſágbã termő Topaſiuſra, ſe nem amaz ereſitet finum aranyra.

20 Az annac okaért az bölczeſség honnét jelennec ki? és hól vólna helye az értelemnec?

21 Holott minden élő állatt ſiemei elött eltakoltatott, ſ. még az Eegben repesö állatoktólis el röytetet.

22 Az veſiedelmes pokol, és az halál azt mondgyác: czac az hirét hallottuc à mi füleinckel.

23 Czac az Isten önnön maga érti az ő útait, és ő tudgya annac az ő helyét.

24 Mert ő ez földnec határira el lát, és az egéſi Eeg alatt való dolgokat látrya.

Pro: 8. 27. Az az, öröktül fogua nála volt az ő bölczeſsége, mellyenec alapia mindeneket el rendelt.

25 Az Eegnec nehéſſégét mikor meg mérte, és az vizeket mikor mérteckel mérte.

26 Mikor az elsönec el rendelt határt vetett, és az villamáſoknac útat.

27 Immár ackoron iól látta, rendelte, ſierzette, és kereſte azt.

28 [d] Az embernec pedig mondá imé az WRnac féelme az ſéből czeſséged, és az te értelmed az gonoſztól való el tiltakadás.

d Az az, Mivel hogy az ember nem mehet véghez ezekhez böcſ-ſegenec alkalmakáért Isten azt hagyá az embernec hogy hű, félkedgyen az Istennec feelemben.

XXIX. Réſz.

Meg emlekezuen Iob az ő elebbi állapattyárol, kévannya azt ha valaki ötet abba az ſo ſerentſenec állapatty. ba állathatna. Az után emlekezic az ő nagy meltoſ.garol, melly bé volt az ő ſo állapattyának idején és egyetembe bizonſagot tészen arrol, az ő tiztiben mely nagy iſteni felelemmel járt, mely nagy ſeretettel ſo akarattal volt mindenekhöz, és mely nagy igaſsaggal ſemely valogatáſnelkül ſolgaltatot mindennec igaſsagot, &c.

1 MEegis az Iob többet, kezde ſiólani az ő értelme felöl, monduán.

2 O vayha valaki azt czelekedhetné én velem, hogy ollyan lehetnéc mint az el múlt napokban, mellyekben az Isten bódogúltart vala.

3 Mikoron azt czelekeſii vala, hogy az ő ſiöuetneke az én feiem felött fénlenéc, kinec világoſságánál az ſetétſégben iároc vala.

4 Az mint valéc az én iffiuſágomnac napiain, mikoron az Istennec társaſága vala az én hajlékomban.

5. Meg

5 Meg mikoron az Mindenható Iſten vala velem, és az én gyermekim környülem állnac vala.

6 Mikoron az én vtaimot vaijal mosom vala, a és az kő ſiklais ki önti vala nékem, mint az patákot, az olayt.

7 Mikoron à kapúba mégyec vala az városon, b és az én ſékemet az vtzán tésien vala le.

8 Látuán engem az gyermekec el röytéznec vala, és az vén emberec fel kelvén állnac vala elöttem.

9 Az feiedelmec, mikor ſiólloc vala, meg tartoztattyác vala az ő beſzédeket, és az ő kezeket az ő ſzáiokra téſſic vala.

10 Az ékeſſen ſióló fő emberec el röytic vala magokat, és az ő nyeluec az inekhöz ragad vala.

11 Mert az melly fül engemet hall vala, bódognac mond vala: és à melly ſem lát vala, bizonſágot tésien vala az én ártatlanſágom felöl.

12 Mert én à nyomorúſág miatt kiáltó ſegéint meg ſzabaditom vala az áruátis, és aztis à kinec ſemmi ſegitöie nem vala.

13 Az veſzedelemben meg tartatot embernec áldaſa iö vala reám, és az özuegynec ſiuét meg vigaſztalom vala.

14 Az igaſſágot fel öltözöm vala, és azis fel öltöztet vala engemet vgy mint egy paláſtual, d az én igaz itéletem, feiemet mint egy Beretráual ékeſiti vala.

15 Az vaknac én ſieme valéc, és az ſántának vgy mint lábai.

16 Az ſiükölködöknec attyoc valéc, és annac pörit az kit nem iſmérec vala, iól meg bányom vetem vala. e

17 Az álnoc embernec zap fogait meg rontom vala, és az ő fogai közzül ki ütöm vala az prédát. f

18 Annac okaért azt gondolom vala, az én féſikembé haloc meg, és mint à tengernec föuénye, vgy az én napiaimot meg ſokaſitom.

19 Az én gyökereim az folyó víz mellet meg ſiaporodnac, és az harmat az én ágamon nyugſiic meg.

20 Az én diczöſégem mint az pláta vgy léſſen én mellettem, és az én kęziuem az én kezemben erös léſen. g

21 Az kic én hozzám halgatnac vala, én tölem várnac vala, és az én tanáczomhoz halgatnac vala.

22 Az én beſzédem vtán többet nem ſiólnác vala, h igy ècképpen az én beſzédem reáioc ſi ármazic vala.

23 Es mint az füuec az eſsöt vgy várnac vala engem, és az ő ſiáiokat el tättyác vala: mint az alkolmatos idön való eſsöre.

24 Mikoron ő vęlec tréfáloc vala, nem hiſiic vala, i és az én ortzámnac világoſſágát nem vetic vala le.

25 Ha mikor én az ő vtokat válaſitom vala magamnac, k üllöc vala elöl mint fő ember. Touábba vgy lakom vala mint egy király az ő ſerege között, mikoron az ő bánkodó hadat vigaſztallya.

a: Az az, Mikor minden ſöckal böuelkedem vala.

b: Az kapúba mégyec vala, az az, mikor törueny tenni es igaſſág ſzolgáltatni mégyec vala. Mert régen az feiedelmec es brác az kapúban teſtnec vala törni minden embereknec balláſokra, mellyet azért mueinec vala, hogy az törueny ben való hamiſſágot, és az ſzemély válogatáſt el távoztathaſſác.

c: Iámbor és Iſten ſe ő feiedelemnec példája az Iob.

d: Az az, Igaſſágot ſzolgáltatoc vala annac okáért ékeſ valéc azzal mint egy ſzép ruhával.

e: Az az, Nem voltam ſzemely válogato mindennec igaſſágot ſ. olgaltattam.

f. Az az, A hamis emberekne kegyetlenſégek nec en ellene állóc vala.

g: Az az, ſoha nem lésec erötlen.

h: Az az, mnd nyáian az en beſzédemet tová hadgyác vala es az mit én mondoc vala, eggyne az maſi hnac azt mondgya vala.

i Az az, Olly nagy böczülettben voltam, hogy trefamatis bizonnac alicottác, és az én meltóſágomat nem vtállyac vala meg, hanem böczüllyic vala, nem ilietnec vala keſerüſségel.

k Az az, ha mikor ő közzöiec mégyec vala.

XXX. *Rész.*

Mint az felső Cáputban fólaaz ő nagy mélrosságarol, azonképpen ebben panaſolkodic arrol, hogy moſtan ő a rvaló hituan el vetett embereknec neuetſége es czuſsaga, és hogy azoc háborgattyác őtet. Végezetre panaſolkodic az ő ſoc nyomoruſágirol, és hogy az Iſten nem hallgattya és nem fabadittya meg, noha ő ſoc nyomoruſágokkal tőrt for, mellyert várt volna ſtenről ez világon minden ioſ, &c

1 MOſtan pedig neuetnec engem kic idöuel kiſſebbet, kiknec attyokat az én iuhaimnac komondori közzé ſem ſiámláltam vólna.[a]

2 Vgyanis az ő kezeknec ereie vallyon mit haſinált vólna nékem, mert ők az ő vénſégeket hijába veſztettéc.

3 Az kic az ſükſég és ęhſég miatt önnön magoknac valóc valánac, futnac vala az ſetét, el puſztitatott, és el hagyattatott helyre.

4 Az kic füueket fának czemeteiéuel egyetembe ſiaggatnac vala, és az gyökerec ſ. az fenyö mag vala az ő életec.

5 Az népec közzül ki üzettetnec vala, és az emberec öket vgy hurityác vala mint az lopót.

6 Az völgyeknec erőſſégében laknac vala, ſ. az földnec és az kősikláknac haſadékiban.

7 Az bokrocközött orditnac vala, és az czalántól süttetnec vala.

8 Szaruas vétkekben élö emberec, és gyalázatos emberec valánac, nyomorúltac és búdoſóc.

9 Imé moſtan ezeknec énekec vagyoc, és nékic czuſ beſzédec.

10 Vtálnac engem, meſſze táuoznac én tőlem, ſ. az ő pökeſeket az én ortzámtól meg nem tartoſſtattyác.

11 Mert az én kęz íuemnec idegét el ſiakaſztotta, és meg nyomoritá en gemet (az Iſten,) és azért én előttem el vetéc az zabolát.[b]

12 Iob kęz felől az iffiac támadnac ellenem, és az én lábamnac botránkozáſt vetnec, és én reám vgyan vtat törtenec, hogy nékem árczanac.

13 Az én vtaimot el rontyác, az én nyaualyámat öregbitic, melly böl nékic ſemmi haſinoc ninczen.

14 Mint egy ſięles vton, ákképpen oſtromlanac engemet, és az én nyomorúſágomban én ellenem egybe kötic magokat.

15 En reám fordúltanac az rőttegéſec, mellyec mint az ſięl vgy üldözic az én lelkemet, és az én életem mint az felhö el múlic.

16 Moſtan pedig az én lelkem önnön magában el fogy, és tartoſztatnac engemet az én háborúſágomnac napiai.

17 Az étzaka vgyan meg liggattya az én czontaimat, és az én teſtemben való inac nem nyughatnac.

18 Az betegſégnec nagy ereiénec miatta, el változtattya az én ruházatom ő magát, [c] és mint az ruhámnac ſoros galléra vgy ſiorit meg engem.

19 Az faydalom az ſárba vete engem, vgy annîra hogy maga-

[a]: Az az, Neuetnec engemet az alá való hituán emberec kic nékem nem haſználhatnac vólna kic hijába aggottnac meg, kic ſzegénec, e bezöc, gyalázatoſoc, &c.

[b]: Az az, Minden tartozás nélkül kezemlanac czuſolnac engemet.

[c]: Az az, ruhaim el vadonúlnac az ſoc genetſeg miatt.

mot haſonlithatnám az porhoz és hamúhoz.

20 Kiáltoc Wram te hozzád, de nem halgatſz meg, te elötted meg álloc, de nem forditod te magadot én hozzám.

21 Kegyetlenné téſied magadot én ellenem, és az te kezedneç ereie ſerint halálos gyülöſéget viſelſ ellenem.

22 Az ſiełre fel emelſi engemet, és arra helheſitetz, és azt czelekeded hogy az én életem el mùllyéc. d

d: Az az, Mint az forgóſiel felemely az pozdorat, vgy te az veſzedelemnec ſiélétuc ártal engemet hogy el veſſzſz.

23 Mert veſſem eſiembe, hogy az halál, és az minden élö embernec rendeltetett ház (à koporſó,)el hiw engemet.

24 Bizonyára az Iſten az ſirbe nem boczáttya az ö kezét, e ha annac halálának ideién kiáltanákis.

e Az az, Iſten ſenkit az halálból ki nem veſſen, és az koporſ. ból vtſzſza nem hoz. ahar mint kiáltzanac.

25 Auagy nem ſiroc valaié azon, az kinec nyomorúlt idei valánac? à ſiükölködö miatt az én lelkem nem vólté ſiomrú?

26 Hogy én reám ki iót vároc vala gonoſi köuetkezéc, és világoſſágot reménlec vala, homályoſſág ſiálla reám.

27 Az én bęleim vgyan meg forranac, vgy annîra, hogy nem nyughatnac; elömet véuéc az én háboruſágimnac napiai.

28 Feketén iártam de nem az Nap heuſége miatt, fel keluén az gyülekezetben kiáltoc.

29 Az ſárkányoknac atyok fiává léuéc, és az Strucz madárnac fiainac társa. f

f: Tudni illic az keſerues kiáltáſoc miatt.

30 Az én raytam való böröm meg feketitetett, és az én czontaim el égénec az nagy ſiáraſitó keſerüſég miatt.

31 Touábba az én hegedöm ſiráſra vátlozéc, és az én Orgonám az iaygatóknac ſiaua.

XXXI. Réſz.

Ez Caputbannis azIob bizonſágot tészen az ö ártatlan életéről, és azt mondgya hogy ha az iſten törvényeſerint nem élt, bator az Iſten ennelis inkab meg büntelſe. Az után kéuán az Iob olly ſemélt, ki ö felölle törvént tegyén, miuel hogy ö ártatlan, &c.

1 AZ én ſiemeimmel vgyan ſiöuetſéget tettem vala, és miért igyekeztem vólna valamelly ſiüznec meg ſieplöſitéſére.

a. Az az, Mind az én ſzemeimet, mind pedig el ménzet ártatlanſágban tartottam, hogy az én ſzemem hàzóti és elmém. vagy ſzivem kàſzte egyenlöſég volna.

2 Mert mitſoda iutalmam lett vólna nékem onnét felül az Iſtentöl, auagy mitſoda örökſégem az magaſſágból, az hatalmas Iſtentöl.

3 Auagy az hamiſſáknac, és kic az álnokſágnac ſiolgálnac, nem kéſiitetté iſinoyú veſiedelmet?

4 Auagy nem láttyáé az Iſten az én útaimot? és az én lépeſemet nem ſiámlállyaé meg?

5 Hogy ha én czalárdſággal iártam, auagy az én lábom álnokſágra ſietett.

6 Az ö igaſſágának ſerpenyöiével mérien meg engem, és mennyen végére az Iſten az ęn tökélleteſſégemnec.

7 Hogy ha az én lépeſem el haylott az útról, és ha az én lelkem köuette az én ſiemeimet, auagy hà az én kezemhöz valami máſſé ragadot vólna.

8 Bátor

8 Bátor az mit vetec más egye meg, és az én maradékim gyökereſtől ki ſiaggattaſſanac.

9 Ha az én lelkem az másember feleſégének ſierelmére haylott, auagy hogy ha az én felebarátomnac aytaián leſelkedtem.

10 Az én feleſégem másnac örüllyen, bátor ő rayta az idegenec magokat meg haiczác.b

b: Az az, Az én feleſégem másnac ſzolgállyon, és más ſzeplőſitſe meg.

11 Mert az iſtenyunagy vétec, és olly álnokſág, mellyet az birákna kis megkel büntetniec.

12 Mert az Iſtennec tüzes haragia ezért fottig meg emésztett vólna, és minden iövedelmemet el vörte vólna.

13 Hogy ha az én ſiolgámnac és ſiolgálomnac igaz igyét, kic én pöröltenec, velem még veretem.

14 (Mert én mit czelekedhettem vólna? és mikoron meg látogatott vólna, mit feleltem vólna néki?

15 Nem de vgyan azon teremtette ötetis, az ki engemet anyámnac méhében teremtett? és nem vgyan azon formálté anyánknac méhében?)

16 Hogy ha én magamot az ſiegényeknec kéuánſágától meg tartoztattam, auagy az özuegynec ſiemét fáraſztottam.

17 Hogy ha az én étkemnec falattyát én magam öttem meg, és hogy ha abból árua nem ött vólna.

18 Mert gyermekſégemtől fogúán, nálam vgy mint atyánál neuekedett az árua, és az én anyámnac méhétől fogua neueltem azt.

19 Hogy ha én czac néztem az ruhátlan veſiendő ſiegént, és az ſiükölködőnec nem adtam ruhát.

20 Hogy ha az bę fedezett ágyéki engemet nem áldottanac, miért hogy az én iuhaimnac gyapiáual melegetett meg.

21 Hogy ha az árua ellen kezemet fel húztam, noha az városban látnám az én ſegitſégemet.

22 Az én vállam à lapotzkáiáról le eſſéc, és az én karom az ő forgó czontairól le ſiakadgyon.

23 De én nem czelekedtem, mert az erős Iſtentől való veſedelemtől féltem, kinec nagyſága előtt el nem mehettem vólna.

24 Ha én az én reménſégemet aranyban helyheztettem, auagy ha az ereſitett aranynac mondottam, én bizodalmam vagy.

Fiuk

25 Hogy ha én ezen örültem, hogy az én gazdagſagom ſoc vólna, és hogy az én kezem nagy ſoc marhát talált vólna.

26 Hogy ha láttam az napot mikoron fénlenéc, ſ imádtam, auagy hóldot, auagy Egnec kerekſégét.

c: Az az, Ha az napot fényeſſegeért imádtam

27 Hogy ha az én lelkem titkon el hitetett engem, és az én ſiáiammal meg czókoltam, auagy az én kezem czelekedte.d

d: Az az, Ha az bálványnak meg czókoltam, vagy az én kezem bálványt czſinált.

28 Mert ezis (az báluányozás) az biráktól méltan büntettetic meg, mert így meg tagadtam vólna az magaſſágban való erős Iſtent.

29 Hogy ha öruendeztem az engem gyülölőnec nyomorúſágán,

gán, és örültem mikoron ötet veſſedelem találta elöl.

30 (Mert én nem engedtem hogy vétkeznéc az én ſzáiam ebben, hogy én átkot kértem vólna az ö lelkére.)

31 Hogy ha nem mondottac az én ſzólgaim, ó vayha adna valaki az vendégnec való húsból, mert mi eleget ſem ehetünc.[e]

32 Mert az idueént itkön nem hagyom vala hálni, és az én aytómat az vton iárónac meg nitom vala.

33 Ha az én vétkeimet az kép mutató emberec módgyára el fedeztem, és én magamhoz való ſzerelmemben el röytettem az en álnokſágomat.[f]

34 Mert miólhet én erösiakot miuelhettem vólna nagy ſokákon, mind az által az én házam népénec meg vtálása ijeſit vala engemet, s úgy annira hogy halgatnéc, es kapun erösiac miuelni ki nem mégyec vala.

35 Kitſoda adhatna éñékem olly embert, ki az én igyemet meg hallgatná? imé ez az én beſzédemnec ſummáia és az én kéuánſágom, hogy auagy az Mindenható Iſten felelſyen meg éñékem, auagy az én pereſem az én ellenem való vádoláſt irua adgya elö.

36 El veſſiec hogy ha azt az iráſt az én hátamon nem hordoznám, és Corona gyanánt feiembe nem tenném.[h]

37 Az én lépeſimnec ſzámát ö néki meg mondanám, és mint egy feiedelem olly bizuáſt menéc hozzáia.

38 Hogy ha én ellenem föld fel kiáltand, és egyenlöképpen az ö barazdai ſirandnac.[i]

39 Hogy ha annac gyümölczét pénz nélkül öttem, auagy az földnec ſzántóinac lelkeket el keſeritettem.[k]

40 Az búza helyében teremien töuisk, és az árpa helyében konkoly.

¶ *Itt vagyon vége az Iob beſzédinec.*

XXXII. Réſz.

Minec vtanna Iobnac három baráti meg állottac volnác az ſolasban, az iſtu Elihu elö áll, és meg dorgaluan az Iob barátit hogy nem tudnác bé dugni az Iobnac ſzáit, és immár többet nem tudnának ſolani, el kezdi az ſolaſt, keruen öket hogy meg halgaſſac, és meg engedgyec neki hogy minden hiuzelkedéſnélkül ſollyon, &c.

1 Minec vtáña pedig az Iobnac három baráti meg ſüntenec vólna az felelettöl, miuel hogy az Iob igaznac láttatnéc lenni az ö ſiemei elött.

2 Fel geriede haragia az Elihunac az Barachelnec fiának, ki az Buztul való vala, az Ramnac nemzetſégéböl, az Iobnac ellene, és az ö haragia vgyan fel lobbana az Iob ellen, hogy önnön magát az Iſtennél igazabnac mondaná:

3 De még az Iob három barátirais az ö haragia fel geriede, annac okaért mert ſemmit nem tudnac vala felelni, mégis az Iobbot kárhoztattyác vala.

4 Az Elihu pedig meg várta vala az Iobbot az ö beſzédében, miért hogy az Iob és az ö baráti vénebbec valánac nálanál.[a]

5 De

e. Az az, Ha gazdálkodo nem vólt am a ſzegényeknec, annira hogy az én ſzólgaim panaſzolkodnának, hogy az ſzegényeknec az en bőſágomnal iob állapatyos, vagyon az ö állapatyokhoz, és annira hel az ſzegenyec környül forgalodnoc, hogy ök ingyen ſem ehetnec.

f Értelme ez. Ha én az én életemnec rendiben az én Iſtenem törvénye ſzerint nem rendeltem az én életemet, az Iſten bátor ennéls inkáb megbüntéſſen.

g Az az, ez röttent vala el engemet hogy ha én naſſal gondoſkodnéc ezeknec, az en házam népe panaſz vgyan azon.

h: Az az, Bizonnyal tudom hogy az irás nekem nem fáradalmas, hanem ſzerelmes.

i: Az az, Ha meg nem fizettem az ſzántó béreſnec.

k: Igis fordithatom: Ha az földnec vrainac lelkeket meg keſeritettem: az az, Ha erövel vettem el.

a. Az az, Végig varta vala Iobnac es az ö barátinac beſzedit.

5 De minec vtánna meg látta vólna az Elihu, hogy semmi feleletre való tudomány nem vólna ez három ember siáiában, meg haraguéc.

6 Annac okaért felele az Buztul való Elihu Baraceelnec fia, s-monda: Leg kisseb vagyoc idővel, ti pedig élemetes emberec vattoc, annac okaért én általlám, és féléc meg mondani néktec az én értelmemet.

7 Azt mondom vala magamban, idős emberec sólnac most, és az vénec ki ielentic az bölczeséget.b

8 Bizonyára az halandó emberben amaz Lélec, c és az Mindenható Istennec ihlése tésti az bölczeséget.

9 Melly ihlésnec általa az kiczínec bölczelkednec, és mint az venec az itéletet értic.

10 Annac okaért azt mondom, halgassátoc engemet, s hadd mutassam meg az én értelememet.

11 Imé én meg vártam az ti beszédeteket, és fülemet haituán figyelmetesen meg halgatám az ti értelmeteket, mind addig mig beszélgetnénec.

12 Touábba ti reátoc halgatuán es embe vőm, hogy imé lenki nincz közöttetec, az ki az Iobbot meg dorgalhatná, auagy az ő beszédére meg felelhetné.

13 Hogy azt ne mondhassátoc, talaltunc az Iob ellen bölczeséget, de czac az Isten terítheti meg őtet, nem ember.

14 Meg felelec én, ióllehet nem én ellenem rendelte az ő beszédét: de az ti beszédetec sierint nem felelec.

15 Mindgyárt el remülénec: és többé nem felelénec, és halgatánac.d

16 Mert ők mikoron siólland nac én meg várám; de miért hogy meg siünénec, s-többé nem akarának felelni néked Iob?

17 Felelec énis azért az én részemről, énis az én értelmemet meg mutatom.

18 Mert beszédeckel rakua vagyoc, és az én siiuemben való felgeriedt lelkem sorongat az szólásra.

19 Imé az én siiuem meg szakad, mint az wy borral töltött tömlöc, kiknec siáioc ninczen nitua.

20 Ki mondom azért hogy valami pihhenésem lehessen énnékem, meg nituán az én aiakimat meg felelec.

21 Ne kellessec pedig (kérlec titeket) semélt válogarnom, és az emberec előtt ne kellessec hizelkedő beszéddel élnem.e

22 Merr nem tudoc hizelkedő beszéddel élni, mert ha czac kevessé élnékis vele, meg ölne az engem az ki teremtett.

b: Az az. Azt akarom vala hogy ez szakal alatt vagyon az bölczeség, de most látom hogy az Isten akarónka az bölcseség akar vén légyen az ember akar iffiu.

c: Vagy így, Bizonyára vagyon lélec az emberben, de az bölczeségnec értelme az mindenhatónac ihlésből vagyon.

d: Almelkodnak mód nyá ezekét az Elihu: Bezeg nagy dolog hogy ez vén emberec igy fellemlenec és nemulnac meg.

e: Az az. Engedgyetec meg nekem hogy egy igyü beszédel ellyec minden czifra nelkül.

XXXIII. Rész.

El kezdi Elihu az ő beszédét, és az Iobbal Isten képében való disputalasat, bizarnak Iobot hogy ők sabadon disputalhat ő ellene. 1
Elsőször azért arra felel meg néki, hogy magat igazitia az Iob, és az Istent vadolá. Másodsor arra felel hogy Istenre haragulic hogy néki nem felel. Azt mondgya pedig hogy fel és sol Isten sokszor latás által, sol nyomorusagos által. Az is meg mondgya hogy az ő kivüli alaltis sol az nyomorusagba eletet embernec nagy hasonnal. 2 3 4.

1 NO azért most hald meg az én beſiédimet, és minden én beſiédimet vegyed fűleidbe.

2 Imé immár megnítom az én ſiáiámot, ſ. ſiól az én nyeluem az én ſiáiámban.

3 Az én igaſſágomat, és az én aiakimnac ſententiáiát az én beſiédim niluán ki jelentic.

4 Az erős Iſtennec lelke czinált engem, és az Mindenható Iſtennec reám való lehelléſe adott én belém életet.

5 Azért ha felelhetſi énnékem, én elöttem kéſiicz magadot az feleletre, ſ. álly ellenem.

6 Imé én az te beſiéded ſerint az erős Iſten képében te veled diſputáloc, énis pedig ſárból formáltattam. c

7 Imé az én tőlem való félelem nem háborit meg tégedet, az én kezem te raytad nem léſien ſúlyas.

8 Czac hogy azt mondad az én halláſomra, mikoron az te beſiédidnec ſiavát hallottam.

9 Tiſita vagyoc minden fogyátkozás nélkül, meg tiſztitattam és ninczen ſemmi álnokſág én bennem. b

10 Imé (mondod aztis,) minemő alkolmatoſſágokat találá Iſten én ellenem? és engem úgy tart mint egy ellenſégét.

11 Békóba veti az én lábaimat, és őrzi az én őſuénimet.

12 Imé czac ez beſiédekértis nem vagy igaz, ſ. azt felelem tenéked, hogy nagyob az Iſten az embernél.

13 Vallyons miért perölſi ő vele, azérté hogy minden ő dólgairól nem felel meg? c

14 Imé az Iſten ha egyſier vagy kętſier ſiólis, nem érti az ember.

15 Vgy mint álom által, éjjeli látás által, mikoron nagy álom ſiáll az emberekre, ſ. mikoron az ő ágyas házokban aluſinac.

16 Ackoron meg jelenti d az nyomoruſág okait az embereknec fülökben, és az ő tanítáſát az embereknec ſiuekben meg peczétli.

17 Hogy az ember el hadgya az ő czelekedetit, és hogy az keuélyſéget az emberből ki vegye.

18 Es hogy meg tarcza az embert az ſirtól, és az ő életét, hogy azt az fegyuer által ne iária.

19 Annac felötte faydalommal az ő ágyas házában az embert meg feddi, és az ő czontainac ſokaſágát erős faydalommal bünteti meg.

20 Vgy annira hogy az ő élete iſionyodgyéc az ételtől, és az ő lelke meg vtállya az kedues étketis.

21 Es az ő ſieme láttára az embernec teſte el ſiáradgyon, és az ő czontati; ki üllyenec, meslyec nem láttatnac vala.

22 Végezetre hogy az ő élete közel légyen az ſirhoz, és az ha-

a: Az az, En diſputáloc veled Iſten képében, te felely nékem. Ne félly pedig én tőlem, mert ember vagyoc énis, ſzabadon diſputálhatz én veled.

b: Elsö vádolása az Elihunac, melyel vádollya Iobot. Ha egyéb bűnöt nem vólna-e, ez is nagy bóg magadat igaznac mondod, és az Iſtent vádolod.

c: Másodſzor ezzel vádollya Elihu Iobot, hogy Iſtenre haragodnéc miuel bóg nékt meg nem felelne es nem ſzolna. Azt mondgya azért Elihu hogy Iſten ſzól az embernec álomban, látásban, annac felötte ſzól az nyomoruſágoc által, ez végre hogy az emberec eſzekbe vegyéc magokat, &c.

d Innétis meg tetszic hogy Iob elt az töruénnec kiadáſa elört, mert arról nem emlékezic, hanem ezac álom, ról, látáſról, meslyec által ſzohot vala végen ſzólni, mint Abimelechnec. Gen. 20.

d Az nyomoruſágoknac okairól vagy végeiről ſzól Elihu az Iobnac.

az halálos keſerues faydalomhoz.

23 Ha ackor ő hozzá iőuend kőuet, [e] az Iſten akaratty ának ezer kőzzűl egy magyarázóia, az ki meg ielencze az embernec az Iſtennec igaſſágát.

24 Es az Iſtent az ő kegyelme felől meg ſiólituán, azt mondgya (Iſtennec:) Szabadicz meg ötet, hogy meg ne hallyon, találtam engeſziteléſt néki.

25 Az ő teſte meg vijul, inkább hogy nem mint gyermekſégében vólt, és vgyan meg tęr az ő iffiuſágának ideiére.

26 Es mikot tęrden állua imádandgya az Iſtent, ió kedueſ hozzá fogadgya; hog az ő ſiinét nézheſſe nagy őrőmmel, és az embernec az ő igaſſágát meg adgya.

27 Az embereket nézuén ezt mondgya: vétkeztem vala, és az igazat el forditottam vala, melly dolog énnékem nem haſznált vala.

28 Meg váltá az én életemet, hogy meg ne halnéc, és hogy az én életem az világoſſágot nézheſſe.

29 Imé mind ezeket az erős Iſten ſokſior czelekedi az emberrel.

30 Meg mentuén az ő életét az ſirtól, és hogy világoſitaſſéc az élernec világoſſágával.

31 Vedd eſiedbe azért Iob, és halgas meg engem, halgas hadd ſiólyac én.

32 Hogy ha pedig feleletre való beſiédid ielen vadnac ſiólj, mert felőtte igen kénánnalac téged meg igazitani.

33 Ha pedig ninczen beſiéded, te halgas engem, halgaſs és meg tanitlac téged az bőlczeſségre.

[e] Azt mondgya Elihu nem czac a' lom látás, es nyomoruſagoc altal ſzot iſten az embernec, hanem az ő kőuetiſſ az Prophetáhat, az tanitokat, hozzaia kődi, hogy az nyomoruſagnac ideien azt tanuſtac az Iſten igaſſágaſelől, es kőnyörőgienec az Iſtennec es vette es megmutaſſac néki az nekelterő ęzemélt. Megmondgya touabba miſſoda haſznon kőuetkezik az nyomoruſágra ez tęren igazetalashoz. Meg vidamitia az embert mondgya az Iſten bálkahat adoual Iſtenben az ő kőrő nyomoruſágaual gia volna az Iſtentől vóltanac. Ezt pedig Elihu azért mondgya hogy eſmeretre megtęrienn Iſten ő ébhez ſzakaſztaſſ ő tęſtenec &c.

XXXIIII. Réſz.

Ez Caputbannis az Elihu ólralmazza Iſtent az Iob ellen, ebben hogy magát ártatlannac, Iſtent hamiſnac mondotta volna, miuel hogy az ő nyomoruſágit annira meg ſokaſitotta volna. Oltalmazza pedig az Elihu Iſtent, hogy ő benne hamiſſag ninczen, ezzel ez erőſſéggel, mert büntetőie az hamiſſágnac, mert teremtő, és mind ez világnac gondgya viſelőie és igazgatóia. Nem lehet azért hogy ő benne hamiſſag légyen. Tanaczotis ád az Iobnac, hogy ne vádollya Iſtent, hanem inkab ęrien hozzája, eſmérie meg bűnét, kőnyőrgiőn Iſtennec, az ki ötet mélrán oltorozza, &c. 1 2 3 4.

1 SZóluán iſmét az Elihu, monda:

2 Hallyátoc meg bőlczec az én beſiédimet, és ti tudós emberec hayczátoc hozzám fűleiteket.

3 Mert az fűl probállya meg az beſiédet, mint az embernec énye kóſtollya meg az ételt.

4 Válaſiſiunc mi magunknac diſputáláſra való dolgot, és érczűc meg mi közöttűnc miſſoda légyen leg iob.

5 Mert Iob azt monda: igaz vagyoc, [a] és az Iſten az én igyemet el halaztotta.

6 Az én igyem felől hazudnéc? halálos az én belém lőtt nijl oknélkűl.

[a] Megis azért karhoſa tattya Elihu Iobot, hogy megát ártatlannac Iſtennél hamiſnac monodit.

7 De kitsoda lehetne ollyan mint az Iob, ki egyebeknec czufolását vgyan innáia mint az vizet? b

8 Es ki járna az álnokságnac czelekedöinec társaságában? és ki járna az istentelen emberecckel?

9 c Mintha azt mandotta vólna az Iob, hogy nem használ az embernec ha Istennel akar járni.

10 d Ezokaért ti tudós emberec halgassatoc engemet, táuól légyen az erös Istentöl az gonosság, és az Mindenhatótól az álnokság.

11 e Mert az ö czelekedeti szerint fizet az embernec, és kiki mind az ö vta szerint találllya az mit keres.

12 Bizonyára az Isten gonosiúl nem czelekedic, és az Mindenható az itéletet el nem forditya.

13 f Vallyons kitsoda adta ö kezébe az földet? és kitsoda rendelte az egéss földet?

14 Hogy ha siuét vetné ez emberre, és ennec lelkét s-lehelléset hozzá akarná vennie. g

15 Minden test meg halna, és az ember porrá lenne.

16 Ha azért vagyon Iob valami értelmed, halgasd meg ezt, és az te füleidet hayczad az én számnac beszédére.

17 h Vallyon az ki az igaz itéletet gyülöli, annac sebeit bekötié az Isten? söt inkáb az igazat hamissá tehetedé?

18 i Az ki az királyoknac azt mondgya, ö álnoc: és az feiedelmeknec, ö gonsi téuö.

19 Az ki az feiedelmeknec személyét nem válogattya, és kinec elötte nem ismértetic meg az nemes az siegéntöl, mert mindnyáián az ö kezeinec múnkái.

20 Egy szem pillantásban az hitetlenec meg halnac, és éyszykor meg háborodic az nép, és el múlic, és az erös, kęznélkül el törettetic.

21 Mert mindennec vtaira vigyáznac az ö szemei, és az ö lépésit iól láttya.

22 Ninczen olly setétség, és ninczen olly halálnac árnyéka, áhól el röytheſſe magát az álnokságnac czelekedöie.

23 Mert nem kárhoztattya Isten az embert abban az mit nem czelekedett, hogy Istenuel pörbe álhatna.

24 Megrontya az hatalmasokat, és egyebeket állat azoknac helyekbe.

25 Ecképpen meg tuduán az ö czelekedeteket, mindgyárt meg rontatnac mihelt az setétséget el vötte. k

26 Meg tapodgya öket vgy mint istenteleneket mindenecknec láttára.

27 Holott ö töle el táuoztanac, és semmi vtait néki nem köuettéc.

28 Azok-

b. Mintha azt mondaná: Az ki támbor vólna, minemönec mondgya magát Iob, vgy nem bolondos nec, hogy magát áretlannac mondaná, mikor Istent vagalmazza, es ácképpen magát minden mechel nevetetné.

c Az az, Iobnac minden beszéde erre mégyen hogy nem használ az tamborság, és az Isten hamis hogy őket támbort így nyomorgattya.

d Bizonitya Elihu hogy az Isten benn ninczen hamisság.

e Az Istenben ninczen hámisság: mert mindennec fizet, és mindent bűnt et az ö érdeme szerint

f Hogy senkin Isten hoss szűr nem tészen azzal bizonitya Elihu. mert teremtő és gondwise ö

g Ha az Isten mindent az ö bűne szerint vernő, és mindent el akarná veszteni, ninczen senki kit el nem veszthetne.

h. Az Istenben nintsen hamisság, hogy az gonoszokat jóuá hagyna, sőt inkáb nagy stégyen dolog vólna az Istent szidalmazni és karhoztatni, holott az Isten igaz és hatalmas.

i: tgis fordithattyuc Az egy szabadc az királynac mondani O te hamis, es az feiedelmeknec ô te istenetelen? mintha azt mondaná: Ha annac nem szabad azt mondani: Sockal inkáb nem szabad annac azt mondani, az ki az feiedelmeknec személyeket nem válogattya, &c.

k Az az, Mihelt azoknac czelekedeteket nap szinre hozza.

28 Azokra hozuán az ſiegény nyomorúltnac kiáltáſát, mikoron à ſiegényeknec kiálcáſát meg halgattya.

29 Mert mikor az Iſten nyugodalmaſocká téſſi az ſiegényeket, kitſoda à ki meg háborittya? és mikoron az ö ortzáiát el röyti vagy egy nemzetſégtöl, vagy egj embertöl, kitſoda mér ellene támadni?

30 Hogy kép mutató ne wrálkodgjéc, és hogy az nép között az Iſtenteleneknec törei ne legyenec.

31 Azért az erös Iſtennec, ki azt mondgya, megengedtem néked, nem rontlac, ezt kel mondani.

32 Annac felötte az mit tudoc, te Wram tanicz engemet, ha gonoſſágot tſelekedtem nem mégyec touáb benne.

33 m Auagy nem töled vagyoné az vétec, az mellyért fizeti ezeket néked, mert az WRnac igaz itéletit meg vtáltad, és te válaſztottad, és te te magad igaſſágát, ſ nem én? Ha pedig tudſ valamit, felelly meg énnékem.

34 Az bölcz emberec tudom hogy velem éggyeznec, és az bölcz ember, az ki engem halgat,

35 Az Iob nem igazán ſiól, és az ö beſédit eſitelenöl ſóllya.

36 n En Attyám, probáltaſſéc az Iob mind addîg mîg meg gyözettetic, ez illyen hamis feleletekért, mellyec az álnoc emberben ſioktanac lenni.

37 Mert az ö vétkéhöz többet rakna, és minket meg czufolna, és az Iſten ellen való káromláſát meg többitené.

XXXV. Réſz.

Az Iobot ez Cápurbannis vádollya az Elihu hogy magát árcatlanoac mondotta, és azt mondgya hogy ez illyen káromló beſédeckel az magaſſagos egekben lakozó Iſtennec ſemmit nem árt, hanem maganac. Másfodſor azt mondgya hogy ha az nyomorúſágban kiáltó ember meg nem halgattatic ha az Iſtenis meg nem eſméri, ſockal inkáb nem halgattatic meg az káromló. Inti azért Iobot hogy az iréletet hadgya Iſtennec és bizzéc az Iſtenben, ne fáraßa magat hafonatalan beſédeckel, &c.

1 TÖbbet felele Elihu, és monda:

2 Vallyon azt gondolod valaé, hogy igaz vólna az mit ez elött mondaſi vala: az én igaſſágom nagyob hogy ſem mint az Iſtene?

3 Mert te Iob azt mondod: mit haſinál, és mi haſznot véſiec abból ha az én bünöm meg boczátatic?

4 En beſédeddel meg felelec néked, és az kic veled éggyet értenec.

5 o Tekincz az egre és láſd meg, és nézd meg az felötted való felhöket, melly igen magaſſac te felötted.

6 Hogy ha te vétkezel, mitſoda fogyátkozáſt czelekedel Iſtenben? auagy hogy ha az te bünеidet meg ſokaſitod, mit árt néki?

7 Ha pedig igaz vagy mit adſi ö néki? auagy mit vellen az te kezedböl?

8 Az

l Az az. Mivel hogy ezec igy vadnac, nem kel tehát az Iſtent hamiſſágban vádolni, hanem inkáb az Iſtennec, ki az kegyelemre haylandó ezt kell mödani. Eſmerem es tudom bünös voltamat, az mit nem tudoc, tanicz meg arrais ha vétkeztem nem mégyec touáb nem kellene Iſtent vadolnod.

m: Igis fordithatni. Auagy te töled függé az mit ö ei akar vegzni? Mert az ö ítéletit, vagy cſeteket meg vetted es te azt válaſztod magadnac az mit akarſz, én ezt veled nem tartom Vagy igis. Auagy okot kellet volnaé arra adnod hogy az Iſten tellyeſſ ggel meg bünteſſen? mert az halált válaſztottad magadnac meg vtaltan az életet.

n Iſtenre forditja ya beſédét Elihu

o Azt akarja mondani: Az Iſten meloto ágit meg gondolhatod az egeknöl es felle gebbi, ha ágyat vétkezel vagy rol czelekeſzel, neki nem ártaſz ſem haſon Iſt hanem mikeppen gonoſz ember ember ártazonkeppen to tetemenyed embernec haſznál.

8 Az te gonoſſágod az illyetén gonoſi embernec árt mint te vagy, és az te igaſſágod az embernec fiainac haſznál.

9 Az kic az ő nagy hatalmaſſágokban bizuán, azt czelekeſſic hogy az nyomorúltac kiálczanac, és kiáltnac azIſtenhöz az hatalmaſoknac kegyetlen karioc miatt.

10 De ha az nyomorúlt nem mondgya, hól vagyon az Iſten az ki engem teremtett? az ki éczakais az ő diczéretire fel inditt.

11 K. minket inkáb tanit à földi oktalan állatoknál, és az Egi madaraknál böltlebbecké tészen.

12 Ackoron kic à gonoſioknac kegyetlenſégec miatt kiáltnac, nem halgattya meg Iſten azokat.

13 Mert az heuſágos kiáltáſt az Iſten meg nem halgattya, és az Mindenható czac rea ſem tekint.

14 Sockal inkáb nem halgat meg ha azt mondod: Iſten nem viſeli én reám gondot. c Az itélet azért légyen ő előtte, és reménſéged veſſed ő benne.

15 Moſtan ped g miuel, hogy azt nem miueled, azért látogat meg téged haragiában, mert az ő kegyelmeſſégetis nem tudgya az Iob.

16 Hanem heuſágos beſzédre tättya fel ſáját, és tudomány nélkül való ſiót ſaporit.

b Azt akarja mondani. Az nyomoruſagſoc, az nyomoruſágban kiáltoknac. De ha az nyomoruſagban az ember ezec kiált, és az Iſtent meg nem iſmeri az teremtésből, teremtéstől az ő beſzédeből, és ő hozzája nem tér meg nem hallgattatic.

c Az az, Czelekegyecz à mint ő akarja. Értelmes pedig beſzédecz. Ha Iſten meg nem halgattya azokat az kic ő reája nem néznec és nékie nem könyörgenéc, inkáb reáis halgattya meg azt a ki tudgadgya az Iſten gondviſeleſét. Azert Iſtenre hadgyad à te dolgodat.

XXXVI. Réſz.

Azt mondgya Elihu ez Cáputban hogy noha az Iſten az gonoſoknac bűntetöſe, mind az által az hiueknec kegyelmes iſtene, es noha nyomoruſsiggal azokat meg látogattya, és meg terheli, mind az által nekiec tanokra vagyon, és végre iol léſſen dolgoc, nem vgy mint az kép mutatóknac. Iobnakis azért azt mondgya hogy ha meg alázza magát, meg fogadittya Iſten. De vádollya az Iobot hogy Iſtent ingerli és haragiat gerierti Más felöl inti hogy ne vádollya Iſtent hamiſſágban, és inteléneс ſép okait adgya.

1 VEgezetre elö ménuén beſzédében Elihu, monda:

2 Váry meg még egy keueſſé, meg mutatom te néked az igazat, mert még vagyon az Iſtennec mentéſére való beſzédem.

3 Elö veſiem azén értelmemet meſsiönnen, a és az én teremtömnec igaſſágot tulaydonitoc?

4 Mert bizonyára az én beſzédim nem léſinec hamiſſac, és az én értelmemben te előtted tökélletes léſiec.

5 Imé noha az Iſten erös, mind az által nem vtál meg, mert ő erös, és az mi lelkünknekis ő ereie. b

6 Nem tartya meg az iſtentelennec életét, de az ſiegényecknec igaz töruéńt téſien.

7 Nem veſi el az ő ſiemeit az igaz emberröl, söt inkáb azokat az királi ſiékben az királyockal helhezteti mind örökké, hogy fel magaſitaltaſſanac.

8 c Hogy ha pedig néha mint egy békoban meg köttetnec, és fogua tartatnac az nyomoruſágnac kötelében.

9 Minec vtánna az czelekedeteket nékic meg jelenti, és hogy az ő vétkec igen el hatalmaztac vólt.

a: Az az, E'eitől foguán mint volt az dolog meg mondom.

b: Noha az Iſten az ő hatalmaſſágabol az gonoſsokat meg büntetj, mind az által az igazakat meg oltalmazza.

c Ha nyomoruſágot bocsat Iſten az emberre, ö vézre mineket és mineket vtánna az ember eſzébe véſsze magát. Iól léſsen dolga.

10 Es

10 Es ő nékic vgyan fülökbe súgia èffęle oſtorozáſſal, meg ielentuén hogy meg tęrienec az ő bűnökből.

11 Hogy ha az Iſtennec engednec, és tiſitelendic ötet; az ő napiokat békeſégben végezic el, és az ő eſitendőiöket gyönyörűſéges dólgokban.

12 Hogy hà pedig nem engedendnec, fegyuerrel általveretetnec, és az tudatlanſágban múlnac ki.

d: Az kép mutatóc àz ő bűnökben el veſznec.

13 d Az kic pedig ſiiuekben kép mutatóc, és haraguſinac, ſ. nem kiáltnac mikoron meg kötözi öket.

14 Az ő gonoſi iffiuſágokban halnac meg, és az ő életec megſiűnic a paráznackal eggyűt.

15 Meg ſiabadittya az nyomorúltat az ő nyomoruſágából, és à háboruſágban az ötet félöknec fülöket meg nittya.

e. Az mit közönſéges keppen monda az előtt, immár azt aſſzonyra ſſabia, és azt mondgya hogy ha magat meg alazna-ötvös meg ſſabaditana az iſten. De vádollya az inbot hóg Iſten haragját ingerli magára és inte ötet, hóg magyob veſſedelmet ne ſſenvezzen maganac.

16 e Igy ècképpen tégedetis az nyomoruſágnac ſioros torkából ki ſiabaditana az ſięleſſégre, holott ſemmi nyomoruſág nem vólna, és aſitalodnac étke kövérſéggel rakua lenne.

17 De te iſtentelen ember módgyára téſſi ítéletet, mind az által az Iſtennec ítéleti és igaſſága megmarad.

18 Mikoron az Iſtennec buzgó haragia reád köuetkezic, meg láſd hogy téged töle el ne veſſen, mert az váltſágnac nagy árrais téged meg nem ſiabadit.

19 Auagy az Iſten böczűllié az te gazdagſágodat? nem beczűlli az ereſitett aranyat, és ſemmit ſem beczűl à mi téged óltalmazhatna.

20 f Ne kéuánnyad azt az étzakát, mellyen minden népec az ő helyekre mennec.

f Az az, Ne kéuánd az halált.

21 g De meg óltalmazd magad, hogy az álnokſágra ne tekincz, hogy az nyomoruſág helyett azt válaſitanad.

g: Inti Elihu tobot hog az Iſtent ne vádollya hamuſſagban.

22 h Imé az erös Iſten fel magaſital: és kitſoda az, à ki vgy taniczon mint ő?

h: Okait mondgya Elihu miért nem ſkel vádolni, és miert nem vádolhattyuc Iſtent hamiſſágban tudni ill. e mert hatalmas, mindenhato, bölcs nagy Iſten, fogha tatlan, örőcke va'ó, és ezeket bizonnitya Elihu az ezuſdálatos czelekedetekel mellyeket Iſten az menyben földön czelekeſſ.ik.

23 Kitſoda tanitotta ötet az ő útaira? auagy ki mondhattya néki, álnokſágot czelekeſſel?

24 Meg emlekezzél azért, hogy te az Wrnac tſelekedetit magaſitallyad, mellyet az emberec ióllátnac.

25 Mellyet mindnyáián az emberec néznec, és az ember táuól földröllis meg lát.

26 Imé az erös Iſten mely nagyſágos, mégis ötet nem iſmérhettyüc meg, és ő néki eſitendeiénec ſzámának nem mehet senki végére.

27 Mert az czep vizeket az ęgben meg tartoztattya, mellyec eſsöt öntöznec vala az embernec veſiedelmére.

28 Mikoron az feiűnc felőtt való felhöc (az vizözönkor) folynánac, és czepegnénec ſoc emberekre.

29 Annac felőtte az ember meg tudhattyáé az sűrő felhöknec kűlömbſégét, és az ő ſátorában azoknac zúgáſokat?

30 Imé az embereknec világos tiſz-

gos tisita időt ád, és imé ismét az földet bę fedi essőuel.

31 És ezeckel bűnteti meg az népeket, és ezekből ád elegséges eledelt.

32 Az ő kezéuel az világosságot néha bę fogia, néha meg tartya az ő kezét, az és könyörgő emberért.

33 Ezzel meg mutattya mind ő hozzá, mind az oktalan állatokhoz, és az földnec gyümölczéhöz való jó akaratyát.

1: Nemelyek az követhezendő Capitot ezen kezdik el.

34 [1] Istennec illyen dolgai miatt röttög azén sziuem, és helyéről mintha vgyan ki mozdúlna.

XXXVII. Rész.

Ez Caputban az Elihu megis bizonkodnak az Istennec hatalmáról, gazdagságáról, bölczeségéről és irgalmasságáról, az ollyan dolgokból, mellyeket Isten czelekedik az Egekben, mint az mendörgésec, villamások, esők, felec, hogy mind ezekből megelmérven Iob az ő erőtlenségét Istenhez térien.

a: Az Istennec dörgő szauán érti az röttenetes mendörgéseket, mert az Istennec hatalmas mindenhatóságának es prouidentiáiat bizonnyitya Iob az mendörgésekkel, villamsokkal esőkkel.

1 Hállyátoc meg röttegéssel [a] az ő dörgő szauát, és az ő szájából származó szólást.

2 Melly mind az Egec alatt hallattatic, és az ő villamását ez földnec minden részeire kiterieszti.

3 Az villamás után ordit az mendörgés, és dörög az ő nagyságos szauával, és mikoron az mendörgő szaua hallatic, nem halasztya touáb az essőket.

4 Az Isten mikor az ő szauával dörög, czudálatos képpen czelekedic, és olly nagy dolgokat czelekedic, hogy meg nem érthettyűc.

5 Mikoron az hónac azt paranczollya, légy (vgy mond) az földön, auagy az zápornac vagy esőnec, azonnal az ő hatalmának zápor esői jelen vadnac.

6 Minden embernec kezét bę peczétli, [b] hogy házánál lásson dolgához.

b: Az az mikor az nagy zápor el jő, az emberecket el rekeszti az mezei munkától hogy bazokuál tegyenec dolgot. Iollehet igy fordithatod: hogy az ő munkájához ne látbusson nac.

7 Ackoron az essőkor az mérges oktalan állatis bę mégyen az ő lakó helyére, és lakic az ő barlangiában.

8 Az ő helyéből le száll az forgó szél, és az éjszaki szélből az hidegség.

9 Isten az ő fuualláságual czinál ieget, és az vizeknec szélességét bę szorittya.

10 Az földnec meg ötözésének, okaért az sürő felhőt [c] fárasztyá, visiont el osilattya az ő villamának felhőiét.

c: Tudni illetne az fe hőt ide toua hozuán.

11 Végezetre az Isten èffèle Egi változásokat az ő bölcz tanáczából visiszontagsággal czelekedi, hogy azt az mit ő paranczol ez földnec szinén czelekedgyéc.

12 Auagy ostorúl, auagy az földnec hasznaiért, auagy hogy az embereckel jól tégjen, azt czelekedi hogy ezeknec mindenic jelen légyen.

13 Ezt Iob vedd fűleidbe, álly meg és gondold meg az erős Istennec czudálatos czelekedetit.

14 Meg tudhatodé mikor az Isten azokat el rendeli, hogy fénlyéc az ő felhőiénec világa.

15 Auagy tudodé az sürő felhőc

mimó-

mimódon függenec, auagy értedé amaz tökélletes bölcz Istennec az ő czudálatos dolgait.

16 Miuel melegülnec meg az dęl ſiinben az te ruháid, *d* mikoron ez földön czendeſség vagyon?

d: Az az, mikor à déli ſzél meg áll, és az éſzaki ſięl meg indul.

17 Vallyon ő vęle egyűtt terieſztettedé ki az Eegeket, mellyec az felső felhökhöz ragaſztattanac, ſ. erőſſec mint az atzél tükör.

18 Mond meg nékünc mit mondhatnánc néki? mert mi az mi ſetétſégünc miatt nem ſółhatunc vęle.

19 Vallyon meg mondgyaké néki ha ſióllandoc? auagy perelhetnéié valaki ő vęle? kętſégnélkül meg emélitetnéc (ha azt miuelné.)

20 Noha pedig az emberec nemnézhetnec az napra, mikor az Eegeken fénlic, mellyeket az ſięl meg tiſztitott.

21 Ha arany ſiinő világoſſág fel támad az éſiaki ſięl miatt, *e* az Istenben pedig az diczőſség ſockal inkáb böczülletesb.

e: Az az, Nem nézhetſünc az napra mikor fénlic. tehát az Istennec fenyeſſeges méltoſságát, hogy ſjenned hette el az ember.

22 Az Mindenható kit meg nem foghatunc, nagy az ő hatalmáual, de az ő igaz itéletinec, és igáſſágának nagyſág a ſierint nem bünteti az embert.

23 Annac okaért félic őtet az emberec: Es nem nézi az bölczeknec ſiemélyeket.

XXXVIII. Réſz.

Imímár ez Káputban az Isten ő maga áll elő, és az Iobot meg győzi az ő hatalmaſságáról, Mindenhatoſságáról bölczeſségéről, és ió voltáról, az ő teremtéſéről, és mind kőzönſéges mind keualtképpen valo gondviſeléſnec és igazgatáſnac bizonſágiual, melly gonduiſeleſéből az Istén mind az menyen, földön, mind az tengerben és az mélſégben valo állatokat igazgattya, &c.

1 VEgezetre felele az WR az Iobnac az forgó ſięlből, ſ. monda:

2 Kitſoda az à ki meg homályoſittya az Isten tanátſát tudatlan beſiédeckel?

2 Nó moſt mint egy vitęz öuedezd fel az te derekádat, és az mit tőled kérdec mond meg nékem.

4 Hól vóltál mikoron az földet fundálnám, mond meg ezt ha tudſi valami értelmet.

5 Kitſoda rendelte el az földnec mértekét, mond meg ha te bölcz vagy? auagy kitſoda mérte meg azt az mérő ſinórral?

6 Auagy az ő alſó fundamentomi miczodán állnac? auagy ki vetette fel annac ſiegelet köuét?

7 Mikoron az fényes czillagoc diczérnénec engem, és az Istennec fiai öruendeznénec.

8 Auagy kitſoda zárta bę az tengert aytóckal? holott ki folna mint az gyermec az ő annyának méhéből.

9 Hól vóltál mikor az tengert felhöuel meg ruháznám? és az homályoſſággal vgy mint polykáual bę fedezném?

10 Mikoron az én decretomom ſierint az földet meg ſiakalitám, *e* és az tengerre retelit és aytókat vetéc?

e: Az az, Mikor az tengernec feſzkét eſtálléc mint egy bölczőt, es azt meg erőſittém, hogy ki ne folna.

11 Azt monduán néki : Czac addig iöy ki, ſ touáb ne menny, és itt az part ellene áll az te fel háborodott habiaidnac.

12 Auagy az te ſületéſednec napiatól foguá paranczoltálé az reggelnec , auagy az haynalnac az ö helyét mondhattadé meg ?

b: Azt azért mondgya, mert mikelyen az haynal fel iö, az gonoſz tétö emberec azonnal el reytöznec.

13 Hogy az haynal fénye az földnec réſeit bę fogia , mikoron az gonoſi téuö emberec az földröl el üzettetnec. b

14 (Melly (föld) el változtattya önnön magát, miképpen az peczéttel meg iegyzettetett ſár, és meg láttatnac mi tölünc annac öltözeti.)

c: Az az, Vólté hatalmad arra hogy 43 napor hamar fel hoznad ez végre, hogy az gonoſz ſtemeiē em' erec meg fogattatuan. meg büntettetnéc , és életektöl meg foztatnánac mert azt érti az gonoſzaknac vi'agoſſagokon.

15 c Es az Iſtentelenektöl meg tiltatnéc az ö világoſſágoc , és az fel emelkedett hatalom meg töretnéc?

16 Bę mehettélé ſiintén az tengernec méllégéig : auagy el iártádé az mélyſégnec belsö réſeit ?

16 Vallyons meg nittattanaké te néked az halálnac kaput , auagy az halál árnyékánac kapuit láttádé ?

18 Vettedé eſiedbe az földnec ſęlesſégét , mond meg ha mindeneſtöl foguán tudod azt.

19 Minęmö úton mehetni oda , àhól az világos nap lakozic, és az ſetétſégnec hól vagyon helye.

20 Mikoron ezeket mind az ö határaiglan meg tudandod , és meg értended az ö házánac öſuénit.

21 Tudgyad hogy te męg akkor ſiülettél, d és az te életednec napiainac ſiáma igen ſoc.

d: Azt azért mondgya Iſten Iobnac, hogy áret ne vęſſe és ęgue follya, mintha azt mondaná. ha mind ezekoes végére mehetz, tahát iſten vagy, &c.

22 Bę mehettélé az hónac tárházába? auagy az ięg elsönec kénczét láttádé te?

23 Mellyeket én tartoc az nyomorúſágnac ideiére, és az ütközetnec ſ-hadnac napiára.

24 Es tudodé miczoda útja vagyon az földnec párájának, mellyböl ez földön az ſięl léſien?

e: Az az, Kitſoda akarattya ſzerint leſzen valamelly tartomanyban nagy eſö eggyik nagyob hogy nem maſuit.

25 Kitſoda oſitott az áradáſnac folyó helyét, e és az zúgó zápornac útát?

26 Le boczátuán az erös földre az elsöt, és az puſitára holott ſenki nincz.

27 Hogy meg elegitſe az puſita és el hagyattatott kietlen helyét , és az gyenge füueket ki hozzá.

28 Nem de vagyoné az elsönec attya? auagy ki ſiülte az harmatnac czepegéſét?

29 Kinec méhéböl iött ki az ięg? auagy az Eegnec daráiát ki ſiülte?

30 Mint egy kö alá az vizec el reytetnec, mikoron az mély vizeknec ſiinec bęfagy.

31 Nem de meg tartoztathatodé az fias tyúknac gyönyörüſégét ? auagy az kaſia hugynac köteleit meg óldhaddé?

32 Elö hozhatodé az Eegen való tizen két iegyeket az ö ideie korán? áuagy az gönczöl ſiekeret az ö fiaiual forgathatodé ?

33 Auagy

33 Auagy az Eegnec az ő végezett ſiokáſát tudodé? auagy itt ez földön az ő birodalma felől rendelhetſié valamit?

34 Nem de az sürü felhőkig fel emelhetedé az te ſiódát? hogy az vizeknec bőwſége bę fogion téged? f

f Az 42. Parancsolhatſsz te az egbe hogy eſső légyen.

35 Nem de ki botſáthatodé te az villamáſt hogy légyen? auagy mondgyaké tenéked, ímé mi ielen vagyunc?

36 Kitſoda adta vólna az ember ſiuébe az bölczeſéget? auagy kitſoda adta vólna az elménec az értelmet? g

g Tudni illic bennét ezeket meg tanulhattad vólna.

37 Kitſoda ſiámlálta meg az Eegeket az ő bölczeſégéuel? auagy az Eegnec tömlöit kitſoda ürítheti meg?

38 Hogy az port eſsőuel meg öntözze, hogy az földnec hantyai öſſue ragadgyanac.

XXXIX. Réſz.

Vgyan azont miuelt Iſten ez Capitbanis az mit az felsőben, mert meg magyarázza az ő czudaláros dolgait, melyeket czelekeſſic az teremtett állatokban, hogy az Iobot az Iſtennec, és ő magának eſmerettre hozza, hogy el ne vetſſen az ő bűnetben.

1 AVagy vadaſſhatſié az kegyetlen oroſſlánnac prędát? auagy az oroſſlán kölkeinec feregét meg elegithetedé?

2 Mikoron az ő barlangiokban fekűſſinec, és lappangnac az ő haylékokban, ſ. leſelkednec.

Pſal: 146.

3 Kitſoda ſierez ételt az hollóknac, mikoron az ő fioc az Iſtenre, kiáltnac, kic az étel nélkűl ſüllésségeiért tétova búdoſnac.

4 Vallyons meg tudodé az időt, mikor az kő ſiiklán az vad keczkéc ellenec? veſiedé eſiedbe mikor az ſiaruaſoc fayzanac?

5 Meg ſiámláltadé az hólnapokat, hány hólnapra ellenec? tudodé az ő elléſeknec ideiét?

6 Hogy önnön magokat meg hayczac, és az ő terméſieteket ki terieſſiéc az fioknac elléſében: és az elléſnec faydalmától meg menekedgynec.

7 Hogy meg gyarapodgyanac az ő fioc, és neuekedgyenec az mezőn, és ki ménuén, viſſſia az ő annyokhoz ne tęrienec.

4. Az az Kitſoda mitſelte azt hogy az vad állatoc az igát ſ. ne vegyéc.

8 „ Kitſoda boczáttya ſiabadon az kegyetlen állatot, és az vad ſiamárnac gyeplőiét kitſoda óldotta meg?

9 Kinec az mezőſéget rendeltem házának, és lakó helyűl az ſós földet.

10 Az városbéli ſokaſágot neueti, és az pallérnac az ő kiáltáſát nem halgattya meg.

11 Az ő eleſége az à mit az hegyekben keres, és minden zöldellő füuet meg keres.

12 Vallyon akaré ſiolgálni teneked az Vnicornis? hálé vallyon az te iáſilodnál?

13 Vallyon meg köthetnédé az Vnicorniſt az ſiantáſra gyeplőuel? ſánté vallyon barázdat vtánnad?

14 Vallyon bizhatolé hozzáia, miuel hogy nagy légyen az ő ereie? auagy hagyhatodé reá az te munkádat?

15 Hiſzed azt hogy az te vetemenyedet be hordgya, és az te ſieredbe gyüytſe?

16 Az pauáknac ſzép ſzárnyát auagy az eſztragoknac tollait, auagy Strucz madárnac te adhatodé?

17 Melly Strucz madár az földön hadgya az ő monyát, és az porban melegeti azokat.

18 El feletkezuén ertől, hogy az láb eltapodgya, és az mezei vadis el nyomodgya?

19 Az Iſten meg melegituén ki költi más munkáia által, az Strucz madárnac gonduiſeletlenſégből való munkáiának hijába való vóltáért.

20 Mert az Iſten bölczeſégtől ötet meg foſztotta, és ő néki èſſzéle értelmet nem adott.

21 Mikoron ő nagy fel emelkedic, czufollya az louat mind rayta ülő emberéuel.

22 Adhatnálé erőt az lónac, auagy fel ruhazhatnádé az ő nyakát dörgő nyereitéſſel?

23 Auagy el ijeſztenedé ötet mint az ſáskát? az ő orránac hortyogáſa röttegés.

24 Az ő lábockal vermet ásnac, és öruendez az ő ereiében, és az fegyuerrel ſiembe mégyen.

25 Neueti az félelmet, ſ. meg nem ijed, és az fegyuertől való féltében viſſza nem tér.

26 Noha ellene zúgnac az tegezbéli nílac, fénlic az kopia és az gerely.

27 Az ő haragiában és meg búſult korában kapállya az földet, és éggyűt veſziteg nem áll mikoron trombitát fuinac.

28 Az trombita ſzóra azt mondgya: Ni ha ha ha, miuel hogy táuól meg érzi az hadat, és az feiedelmeknec czate pateiát és kiáltáſát.

29 Auagy az te értelmedé az oka, hogy az ölyw az ſzárnyán röpül? és ki terieſziti az ő ſzárnyait delre?

30 Auagy az te rendeléſedért repülé ollyan fel az ſás? és te töled vagyoné hogy az ő féſzkét ollyan fel rakia?

31 Az kő ſziklа között lakozic és mulatoz, az kő ſziklának hegyében és erőſſégében.

32 Honnét ételt keres, nagy meſſze az ő ſzemeiuel nézuén.

33 Még az ő fiai az vért ſziják, és àhól leend az dög ott vagyon.

34 Annac vtánna monda az WR az Iobnac.

35 Auagy bölczeſégé az Mindenható Iſten ellen valakinec tuſakodónac lenni? Ezekre felelien meg az ki Iſtennel feddic.

36 Annac okaért felele az Iob az WRnac, ſ. monda: b

b: Meg dicziczi magát az Iob, az Iſten beſzédére.

37 Imé én melly hituán el verött vagyoc, mit felelhetnéc néked? Sőt inkáb az én kezemet ſziámra téſzem.

38 Egyſzer ſzólottam, de már nem ſzóloc; auagy ha másodſzoris ſzóloc, touáb nem mégyec.

XL. Rész.

Az Isten nem elegßic meg azzal, hogy az felsö Caputban az Iob alázatoßagot mutatá, hanem azt akaria hogy az Iob vallaßt tégyen az Istennec hatalmaßágarol, mellyre akaria Isten örtvinni ez Caputban egy argumentommal, mellyet vesen az nágy okralan Elephantnac teremtéßéböl.

1 ANnac okaért felele az AWR az forgó ßélböl Iobnac, ß-monda:

2 Nó moßt mint vitéz öuedezd fel az te derekadat, és az mit te töled kérdec, mond meg énnékem.

3 Nem de hijába valóuá tehetedé te az én itéletemet? kárhoztatßié te engemet hogy te igaz légy?

4 Auagy ollyan karod vagoné néked mint az Istennec? és az te ßóddal mint ö, dörögh etßié?

5 Nó már ékeßithetßie meg magadot méltoßággal, magaßággal, diczößéggel, és ékeßéggel ruházd fel magad.

6 Az te haragodnac boßonkodáßit teriezd ki, és tekints meg valami magaßágos, és azt alázd meg.

7 Tekincz meg (mondom) minden keuélt, ß-nyomd le azt, és az gonoßiokat az ö helyekben roncz meg.

8 Röycz el öket egyßer ß-mind az porban, és az ö ortzáiokat az röytekben fed bé.

9 Ackoron énis hirdetlec téged, hogy téged az te hatalmas iob kezed tarczon.

10 Imé láßad az Elephantot, mellyet te veled éggyüt teremtettem, az ki ßénat éßic mint az ökör.

11 Imé annac az ö ereie vagyon az ö derekában, és az ö erößége az haßának köldökében. a

12 Fel emeli az ö farkát, melly haßonlatos az Cedrus fához. és az ö ßemérem teßténec jnai ßoc inakból állanac.

13 Az ö czontai ollyaténoc mint az atzélból czinált tzöuec, az ö tetemei mint az vasból czinált páltzác.

14 Ennec az erös Istennec elsö alkodmányának az ö fegyuerét meg adta, b az ki ötet teremtette.

15 Iólléhet füuet teremtnec néki az hegyec, és éggyüt vęle az mezönec az ö vadai bátron játzodnac.

16 Az árnyékos helyen fekßic: az nadáknac és az ßárnac röytékében.

17 Az nagy árnyékú fákbę fedezic ötet, hogy ö néki árnyékot tarczanac, és az víz mellett való füz, környül véßii ötet.

18 Imé az folyó vizet nagy vóltáual meg tartoztathattya, úgy annîra hogy nem ßiethet, és véli hogy az Iordánnac folyó vizét fel ßijhattya.

19 Auagy meg foghattyaé ötet valaki ßemtöl ßemben, auagy horoggal meg foguán furhattyaé az ö orrát által.

a: Az az, tetemül fogua talpigias merö erößég.

b, Az az, Nagy fegyuere vagyon az Elephantnac az ö orrában és hét agyarában, mind az által nem bántya, az egyeb vad allatokat, hogy az ökoknac bußockal élnek.

XLI. Rész.

Ez Gáputban az tengerben való nagy Tzet halat hozza elő Isten az Iobnac, és annac termeſeriből, nagy ereiéből vőtt argumentummal bizonittya az ő hatalmaſſagát, &c.

1 AVagy ki vonhatodé az Czet halat horoggal? auagy kőtellel melly az ő nyeluére akadt?

2 Auagy vethetſié horgot az ő orrába? auagy hegyes vaſſal általfurodé az ő állát?

3 Auagy ſoc könyörgéſſel élé te előtted, auagy ſiólé néked lágy beſiéddel?

4 Nem de téſienéfrigyet te veled? auagy tehetedé ötet örőcké való ſiolgáddá?

5 Iatzhatolé vęle mint az madarral? és megkőthetedé ötet az te gyermekid kedueiért?

6 Auagy ſierezhetnéneké ő erőtte lakodalmat az halászoc? és darabolhattyáké ötet az véuőknec?

7 Auagy megrakhatodé horgockal az ő börét? auagy ſigonnyal az ő feiét?

8 Veſd reá az te kezeidet, és ſoha többé nem miueled azt, és meg nem emlekezel az ő vęle való hadakozáſról.

a: Az az, meg öl, és több be nem bocsátó ellene

9 Imé az ő fogáſának reménſége czalárd, auagy inkáb czac az ő tekintetireis nem eſiké le az ember?

b: Nemellyec itt kezdik el az 41. Caputot: de ſemmi igazán az mint az olualoc eſzikbe vehetik.

10 b Ninczen olly méreſi ember, az ki ötet helyéből fel merie költeni? Kitſoda tehát az àki én előttem meg álhaſſon?

11 Kitſoda adott nékem valamit hogy ő néki meg fizeſſec: Valami vagyon az egéſi Eeg alatt, mind enîm.

12 Az Czet halnac tagait nem halgatom el, c és az ő ereiénec miuóltát, és az ő teſténec ſiép rendeléſét.

c: Az az, meg mondom az Czet halnac tagait, ereiét, &c.

13 Kitſoda illette à Czet hal ruháiának felsö réſiét? és kitſoda mégyen hozzá zaboláckal.

14 Az ő orrzáiának kopotoiát ki nitotta meg? mert az fogai mellet röttegés vagyon.

15 Az teſte mint egy paiſſal és erős peczéttel bę fődöttetett.

16 Éggyic az máſikhoz olly közel vagyon, hogy męg az ſięlis meg nem hathattya.

17 Éggyic az máſikhoz ragaſitatott, tröſſen egy máſt tartyac, és egy máſtól el ſiakadhatatlanoc.

18 Az ő fauallaſákor fénlic az ő világos ſieme, és az ő ſiemének fénye, mint az haynalnac az ő ſieme héia.

19 Az ő ſiáiából vgy mint ſiőuetnec iő ki, d és tüzes ſiikrác omlanac ki.

d: Az az, ſzaiából és orrából olly nagy füſt iő ki, mint ha belől tűz vólna benne

20 Az ő orrából füſt iő ki, mint az forró üſtből és edényből.

21 Mintha az ő lehelleſéuel az hólt ſienet meg gyuytaná, és lang iönne ki az ő ſiáiából.

22 Az ő nyakában vagyon az erőſſég, és ő előtte örül az bánat. e

e: Az az, Az bánat ő reá vónre fordúl, es semmi állat ötet meg nem ſiomoríthattya.

23 Az ő teſténec réſiei erőſſen egy máshoz ragattanac, erős önnön magában, és tétoua nem ingadoz.

24 Az

24 Az ő siue, olly kemény mint az kő, erős azt mondom mint az alsó malom kő.

25 Az ő nagyságos ereiétől félnec még az erős emberekis, és ijettekben magokat meg veſtegetic.

26 Annac fegyuere az ki őtet el éri, nem maradhat meg, azonképpen az kopia, az dárda, az pántzél.

27 Vgy tartya czac az vaſat mint az polyuát, az atzélt mint az rothatt fát.

28 Az nijl el nem üzi őtet, és az parittyából haitott köuec ő elötte pozdoriáuá léſinec.

29 Az ſámſierigynec köueit vgy tartya mint az pozdoriát, és neueti az fegyuernec forgatáſát.

30 Mint az hegyes czerepec vgy vadnac az köuec ő alatta az tengerben, és hegyes állatokat terit maga alá.

f: Az az, olly kemény bőre és teſte vagyon hogy ſemmi hegyes állat mellyen feküdzic nem árthat néki.

31 Fel forrallya az mély vizet mint az faznakat, és az tengert ollyaná téſzi mint à kép iroc mo-

g Ezt azért mödgya mert ez tengert nem zauarja a nagy czet hal.

ſára. g

32 Ö vtánna hágy világos öſuént, vgy annira hogy az ki látná, azt vélné hogy az tenger meg öſzült.

33 Nincznenec hozzá haſonló állatoc ez földön, mellyec illyen bátorſággal czelekedgyenec.

34 Minden fęle nagy állatot meg vtál, és mint egy király ollyan minden állatoc között.

XLII. Réſz.

Iob meg vallya az Iſtennec mélroſágát és az ő tudatlanſágát, és akar Iſtentől tanitatni, bizonſágot tészen az ő meg tęreſéről. Meg feddi Iſten az Iob barátit, és meg tanittya azokat mimodon engeztellyec meg őtet. Meg áldgya Iſten Iobot ſockal inkáb hogy nem az előtt.

1 FElele az Iob az WRnac, ſ-monda:

2 Tudöm hogy te mindent czelekedhetel, és hogy ſenki téged el nem fordíthat attól à mit el gondoltál.

3 Azt mondod, kitſoda az à ki az én tanáczomat tudatlanúl el röyti? Annac okaért meg vallom hogy én nem értettem, az te titkos czelekedetid én felöttem vadnac, vgy annira hogy én meg nem tudhatom azokat.

a: Két dologot kér az Iſtentől, egyſzer hogy ne vtállya meg őtet hoſſzu ideig ő erőtelenſégéről valaſt tęſzen. Másodſzor hogy ő tet tudatlant tanitſa, hogy ő tőle akar tanulni.

4 a Halgaſs meg kérlec mikor én ſzóloc, és az mit te töled kérdec, mond meg nékem.

5 Az én fülemnec halláſáual hallottam vala te felöled, moſtan pedig im az én ſiemem lát téged.

6 Annac okaért azokat vtállom az mit mondottam, és bánom az porban és hamúban.

7 Es minec vtánna ſiólotta vólna az W R az Iobnac ez beſzédeket, meg mondá az WR az Theman nemzetből való Eliphaznac: Az én haragom fel gerjett te ellened és az te két barátid ellen; mert nem ſiólottatoc én felölem igazat, mint az én ſiólgam az Iob.

8 Annac okaért vegyetec magatoknac hęt tulykokat, és hęt kosokat, és mennyetec az én siólgámhoz az Iobhoz, hogy áldozzatoc ti magatokért, és az én siolgám az Iob imádkozzéc ti érőttetec, mert bizonnyára az ő siemélye kedues nálam, hogy az ti bűneitekért meg ne bűntesselec: miért hogy nem sióllottatoc én felőlem igazán, mint az én siolgám az Iob.

9 Annac okaért el ménének az Theman nemzetből való Eliphaz, és az Suchbéli Bildad, és az Naamabéli Zophar, és úgy czelekedének miképpen ő nékic meg mondotta vala az WR, és az WR előtt kedues lőn az Iobnac siemélye.

10 Annac vtánna valami el vétetett vólt Iobtól, az WR meg adá, mikoron imátkozott vólna az ő barátiért: és annac felőtte meg őregbite az Isten kętannira, valamié vólt Iobnac.

11 Es hozzá iőuén mind az ő rokonsági, es húgai, és minden ő baráti kic az előtt vóltanac, éuéneć ő vęle eggyűt az ő házában, és az ő nyanalyáián bánkoduán vigasitalác őtet mind az nyomorságról mellyet az WR reá boczátott vólna, kiki mind egy egy pénzt adá néki, [b] és egy egy aranyból czinált függőt.

b: Nemélyec feſdítyec: adánac néki egy egy iuhot.

12 Az WR azért az ő életének végét inkáb meg áldá, hogy sem mind az eleit, mert ő néki vóltanac tizen négy ezer iuhai, és hat ezer teuéi, és ezer iga barma, és ezer szamári.

13 Annac felőtte vóltanac ő néki hęt fiai, és három leáni.

14 Mellyec közzűl az elsőuec neue lőn Iemina, az másiknac Ketzihç, az harmadiknac Keren Happuc.

15 És nem találtatnac vala olyan siép leánzóc, mint az Iob leáni mind az egési tartományban, kiknec adá örökségét az ő báttyoc között.

16 Mikoron pedig az után élt vólna az Iob száz negyuen esztendeig, és látta vólna az ő fiait, és vnokait negyed izig.

17 Meg hala az Iob vénségben, minec vtánna sokat élt vólna. [c]

c: Vagy: napockal és időkkel meg elegedűn.

Iob Könyuének vége.

SOLTAR